

Godište XI. • broj 2 • veljača 2016.

2,5 KM / 10 kn / 1,3 EUR

MEĐUGORJE

Glasnik mira

ISSN 1840-1414

Tema broja: korizma

Obraćanje – preduvjet
Božjega milosrđa

Bog (ni)je samo milosrđe

Križevac, mjesto
novog rađanja

Beskrajno smo voljeni

Getsemani

Gospina škola | Plodovi Međugorja | Godina milosrđa | Iz života Crkve
Ikone na putu zajedništva u Kristu | Događanja | Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima
Duhovnost prirode | Hrvatsko kršćansko nazivlje | Znanost i vjera | Poticaj za lectio divina

Isus se, pun Duha Svetoga, vratio s Jordana i Duh ga četrdeset dana vodio pustinjom, gdje ga je iskušavao đavao. Tih dana nije ništa jeo, te kad oni istekoše, ogladnje. (Lk 4,1-2)

GLASNIK MIRA
Utemeljitelj i nakladnik
Informativni centar MIR Međugorje
Glavni urednik
Mario Vasilj Totin
e-mail: mario.vasilj@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 323

Služba pretplate
Lidija Paris
e-mail: lidija_paris@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 342

Lektura
Ana Vulelija

Grafičko oblikovanje
SBD, Mostar

Tisak
Fram Ziral, Mostar

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006.

Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 120 HRK, BiH 30 KM, europske zemlje 30 €, Švicarska 50 CHF, USA i Kanada 42 €, Južna Amerika 48 €, Australija 51 €

UPLATE
Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 33 8120 2 20114 5352
Iz Hrvatske u HRK: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Međugorje, Bosna i Hercegovina, Naziv banke: Splitska banka/Societe Generale Group, Broj računa: 2330003-1152749911, IBAN: HR3923300031152749911, SWIFT SB: SOGEHR22
Iz Švicarske u CHF: Katholische Kroatienmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich – Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (svrha uplate: Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2
Iz svih zemalja EU u €: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. Čitluk, Gospin trg 1, 88266 Međugorje. Naziv banke: LIGA BANK EG (svrha uplate: Glasnik mira), BIC: GENODEF1M05, IBAN: DE88750903000002155044
Za sve valute iz drugih zemalja: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA 22, IBAN: BA 39 3380 6048 0281 0221 (svrha uplate: Glasnik mira)
Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266, Međugorje, BiH
e-mail: glasnikmira@medjugorje.hr, **Internet:** www.medjugorje.hr, www.medjugorje.hr/hr/glasnik-mira

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, nakladnik izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se autor potpuno podvrgava. Riječi poput “ukazanja, čudesa, poruke” i slično imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

Iz sadržaja

Fotografiju na naslovnici snimio Josip Vasilj

Tema broja – korizma

Obraćenje – preduvjet Božjega milosrđa, FRA T. PERVAN
Bog (ni)je samo milosrđe, FRA I. DUGANDŽIĆ
Križevac, mjesto novog rađanja, I. ŠARAC
S fra Slavkom Barbarićem kroz korizmu
Beskrajno smo voljeni, M. VON HABSBUERG
Getsemani, FRA A. ŠAKOTA

Gospina škola

Gospa je odredila moj poziv, FRA M. ŠEGO
Kada smo upoznali Isusa, upoznali smo radost, C. STELZER
Mladost pod Božjim i Gospinim okriljem, C. STELZER
Bog daje sve u pravo vrijeme
“Sigurna kuća” za dušu, P. TOMIĆ
Kako se s malo otvorena srca može dati puno, PISMO ČITATELJA

Godina milosrđa

Božje milosrđe – razlog opraštanja, FRA M. ŠAKOTA
Vuk dobra i vuk zla, FRA M. KNEZOVIĆ

Iz života Crkve

Krakow – duhovni odgovor za naše vrijeme, M. KRAJINA
“Božje je ime Milosrđe”, PRVA PAPINA KNJIGA-INTERVJU, PORUKA MILOSRĐA

Ikone na putu zajedništva u Kristu

Slikanje ikona: iz duše, ne iz ‘tijela’, FRA B. ŠKUNCA

Događanja

Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima

Hvala, jednostavno hvala!, M. ZAPPPELLA
Hoćemo li djecu...?, N. NAKIĆ
Ne boj se!, K. MILETIĆ
Molitveni plan, M. MILETIĆ
Životni karneval i korizmeno odricanje, B. SKOKO

Ekološko obraćenje, FRA B. VULETA
Preduskrsno vrijeme, četrdesetnica ili korizma, M. MAMIĆ
Gospa Brze Pomoći, FRA K. LOVRIĆ
Nadžovjek u invalidskim kolicima, I. MUSIĆ
Poticaj za lectio divina

Poštovani čitatelji *Glasnika mira*, hvala na pitanjima, prijedlozima i savjetima koje nam šaljete. Pozornost posvećujemo samo i isključivo potpisanim pismima.

Uvodnik

GLAVNI UREDNIK
MARIO VASILJ
TOTIN

KARNEVAL I KORIZMA

Dani su osebujnog običajnog naslijeđa. Dani su karnevala. Vrijeme je simboličkog kaosa u kojem ritualne povorke maskiranih ljudi ruše društvene hijerarhije i krše sve moguće zabrane. Dopušteno je gotovo sve. I iako nam na prvi pogled ne izgleda tako, karneval je zapravo pravi uvod u korizmu. Najavljuje ju i upućuje prema njezinim sadržajima i ciljevima. Obilje i razuzdanost tih dana uvertira su čistoj srijedi, danu kada se simbolički posipamo pepelom podsjećajući se da smo prah i da ćemo se u prah vratiti. Etimološki, riječ karneval, koja se najčešće javlja u našim južnim krajevima, dolazi od latinskih riječi *carne levare* (dignuti, maknuti meso). Karneval dakle smjera na post. Ostavljati meso (i ne samo meso) – to je zadaća za korizmu. Tradicijski pojam *fasnik* (Fasching), tipičan za naše sjeverne krajeve, potječe pak od stare riječi *vašang* koja bi u prijevodu značila posljednje piće, dakle opet – pred post.

No na još nas nešto jako važno, što bi se moglo nazvati i samim smislom posta (ostavljanja mesa i odricanja od stvari na koje smo navezani), upućuje karneval. Promatrajući te razuzdane povorke u maskama koje se valjaju ulicama, možda i ne slutimo koliko su istinite te predstave. Maske na licima, ljudi prurušeni u nekog drugog – zar to nije naša stvarnost? Zar mi to ne činimo svaki dan?

Maske na licima za vrijeme karnevala dozivaju nam u svijest da ih i mi zaista svakodnevno nosimo. To su jako dobro znali stari Grci i Rimljani pa su ime za osobu izveli iz riječi koja je bila naziv za masku (prosopon odnosno persona). Antički glumci na predstavama nosili su maske kojima su izražavali različita raspoloženja na sceni. Maske su bile velika pomoć glumcu jer su mu omogućavale da glumi više različitih uloga (likova). Dakle maska i osoba koja se krije iza maske označavane su istom riječju. Stavlanje maski na lica za vrijeme karnevala može stoga biti i te kako smisljeno. Želi nam posvijestiti da svatko od nas nosi maske. Poziva nas da preispitamo sebe i provjerimo kada i kako to činimo i kakve maske nosimo.

Korizma je pravo vrijeme za skidanje maski. Ne dogodi li se to, dovodimo u pitanje smisao posta i svega drugoga što činimo u korizmi.

Prvi korak je prepoznati maske na svom licu, a to nije nimalo lako jer smo se godinama jako trudili kako ih oblikovati i sačuvati. Nalik Adamu i Evi, koji su svoju golotinju krili smokvinim lišćem, i mi skrivamo svoje slabosti, mane i pogriješke. U prepoznavanju maski može nam pomoći post (karneval). No pripazimo i kako postimo jer se upravo i iza prakticiranja posta mogu kriti maske. Možemo postiti samo izvanjski, pred ljudima, a da se u nutrini ništa ili malo što dogodi.

U korizmi je križ u središtu molitve i razmatranja. Ispod križa na kojem je bio razapet Isus, sve maske su pale. Pred golim Isusom postanimo svjesni svoje golotinje i odbacimo svoje 'smokvino lišće' kojim skrivamo svoje slabe strane i uljepšavamo sliku o sebi.

Pred njim ne trebamo glumiti jer nas poznaje. Poznaje naše pravo lice – ono koje maska krije.

OBRAĆENJE

PREDUVJET BOŽJEGA MILOSRĐA

FRA TOMISLAV
PERVAN

U SVETOJ SMO GODINI MILOSRĐA. Veličamo Božje milosrđe, smilovanje, utječemo se Mariji, *Majci milosti, Majci milosrđa*, zazivamo je kao *Kraljicu, Majku milosrdne*, i molimo da na nas *svrne svoje milosrdne oči, svoj milosrdni pogled*. Utješni i lijepi zazivi koji ulijevaju snagu, pružaju utjehu. Moramo, pak, imati jedno na pameti: U Boga nema jeftine milosti, milosrđa. Davno to na neponovljiv način izrazi D. Bonhoeffer, protestantski teolog i mučenik. Isus nije na jeftin način 'zaradio' spasenje i otkupljenje, nego križem, smrću, uskrsnućem. Stoga je riskantno računati *kako će Bog već oprostiti, on je milostiv i milosrdan, bogat dobrotom i ljubavlju*. Da bi čovjek iskustvo milosrđa, treba učiniti predradnje, a prva je spoznaja da se ide krivim smjerom i promašuje cilj nastavi li se ovim tempom i smjerom. Treba zaokret, obraćenje, vjera. *Obrati me i bit ću obraćen* – Jeremijin je vapaj (31,18).

KATEKUMENAT KAO UVOĐENJE U KRŠĆANSKO ISKUSTVO DUHA

Nije rana Crkva bez snažna i temeljita razloga uvela u svojim početcima višegodišnji katekumenat kao pripremu za pristup u Crkvu kroz kupelj i zdenac krštenja. Priprema je trajala godinama, a plodila je životnim zaokretom, posvemašnjim obraćenjem. Očitati se to može na primjeru sv. Augustina koji je nakon životnih traganja i lutanja čekao do svoje 32. godine da bi primio kupelj krštenja. Uslijedilo je to, prema njegovu vlastitu svjedočenju, nakon snažnih nutarnjih borba, tjelesnoga iscrpljivanja, obilnih suza koje je dugo lijevao, da bi onda čuo glas u vrtu: *Uzmi i čitaj – Tolle et lege*. Katekumenat je stvarao vjernike i mučenike koji bijahu oprjeka i kontrast društvenom uređenju, plodio je u životu konkretnim iskustvom Duha, milosti, Gospodina Isusa u konkretnom životu.

Crkva, a s njom i vjernici, danas su izloženi kritici društva i vodećih mislilaca. Traje to od vremena prosvjetiteljstva otkada imamo uporno i trajno razvodnjavanje biti kršćanstva i gubitak vjerskoga osvjedočenja. Na vjernicima nije oponašati svijet ili ga slijediti, zaostajući za 'trendom', hvatajući priključak na svjetska mjerila i standarde. Jedino naše mjerilo i kriterij prema kome se Crkva može stvarno, zbiljski obnoviti i kročiti sigurno naprijed...

kakva nam ga nude pisani dokumenti, ali i cjelokupna dvijetisućljetna povijest Crkve, pretočena napose u svetačke likove. Svci su pravo žarište Crkve koje raspiruje oganj Duha Svetoga, a obnova te iskustvo milosti i milosrđa, može značiti samo jedno: Biti u intimnoj povezanosti s onim što je Krist usadio u svoju Crkvu, što joj je ostavio oporučno za svu potonju budućnost. Sam je obećao da će biti 'Emanuel – Bog s nama', sa svojim, *sve do svršetka svijeta*.

OBRAĆENJE – PRIHVAT ISUSA KRISTA

Ako je naime Isus Krist Božji Logos/Riječ, završna, posljednja Božja Riječ svijetu, Riječ u kojoj se Bog do kraja i bez zadržke izrekao, ako je Isus početak i dovršitelj naše vjere, kako veli Poslanica Hebrejima (12,2), onda je Isus predvodnik, hodi ispred, pred-hodi svima nama, svakom vremenu. Isus Krist je ispred i iznad nas, nadmašuje sve tzv. obnovitelje, inovatore, prevratnike u društvu i povijesti. Isus nije negdje iza nas, u povijesti. Nije nam dopušteno 'modelirati' ga prema svojim vlastitim predodžbama, koje u pravilu odgovaraju našim željama ili prohtjevima. Na nama je samo jedno, naime, slijediti ga, biti u stanju trajnoga hoda za njim, nasljedovanja u Crkvi, kao braća i sestre. Samo tako ćemo ga shvatiti te razumjeti i zavoljeti dragocjenu predaju Crkve kroz stoljeća, do današnjih dana.

Naravno, nije lagan proces shvaćanja i prihvaćanja Isusa Krista. Mi smo djeca svoga vremena, svi smo uvelike opećani idejama, vodiljama, uzorima, modom kao i promjenljivim vrijednostima vremena i društva u kome živimo. To se odnosi i na naš pristup vjeri i osobi Isusa Krista. Najzornije se to očitava u raznim alternativnim ponudama na religijskom tržištu. Govori se, naime, kako vjera ulazi opet na velika vrata u društvo (napose nakon širenja islama na Zapadu koji je postao ravnodušan za vjeru, napose kršćanstvo). Možda prodor islama bude poticaj promišljanju vlastitih stajališta i korijena na Zapadu, jer je, primjerice, za bl. Charlesa de Foucaulda prije obraćenja putovanje u sjevernu Afriku te promatranje kako muslimani predano mole bilo nešto fascinantno i krajnje poticajno u osobnom traganju za istinom života.

U knjižarama nalazimo množinu knjiga koje se bave čovjekom, nutarnjim mirom, samospoznajom, samopronalaženjem, prihvaćanjem samoga sebe, ispravnim odlučivanjem, pomirenjem sa sobom i drugima, oprostom sebi i drugima. Nude se savjeti kako biti prema sebi milosrdan i obazriv, pozitivno misliti itd. Dobro je to, posvuda ima zrnice istine, sve to može biti i dio kršćanske kulture. Prihvatiti sebe kakva me Bog stvorio itd. Ali način na koji se te poruke nude zapravo su sirenski pozivi koji odvrćaju od Krista. Naime, nerijetko se pod krilaticom pluralizma krije površnost, pod krilaticom snošljivosti manjak vlastitoga profila, pod krilaticom otvorenosti za druge vlastita neuvjerljivost i manjak kritičkoga promišljanja.

ISUS KRIST KAO JEDINO RJEŠENJE ŽIVOTNE ALTERNATIVE

Treba nam razlikovanje duhova da bismo mogli graditi Crkvu, a ne nekakvo sinkretističko društvo. Vjera se privatizira, religija funkcionalizira, napose u islamu, ona je u funkciji ideologije, nerijetko i terorizma. To je nespojivo s Isusovim navještanjem. Već Novi zavjet ustaje protiv razvodnjavanja osobe Isusa Krista, gnoze i sinkretizma. Susrećemo plakate i oglase koji nude odmora, 'destinacije', sve što bi čovjeku godilo i odgovaralo. Pronaći sebe, naći puni 'pogodak' za 'savršen' odmor. Nigdje se, međutim, ne govori o onome o čemu na svakoj stranici zbori Biblija, poglavito proroci ili Novi zavjet, ili Isusova riječ: *Dođite k meni svi vi umorni i opterećeni da vam dadnem odmor i počinka*. Zna Isus što govori, tko nudi pravi odmor. On zna da zna, dok Sokrat veli: *Znam da ne znam*.

U Isusovim riječima i porukama nigdje nema samopronalaženja, samoostvarenja, što nudi današnja *wellness-industrija*, nego je temeljna poruka: *Obraćenje! Životni zaokret! Postati drukčiji*. Ne ostaj to što jesi i tko jesi, nego promijeni svoj životni smjer. Pavao će reći kako staro 'ja' mora umrijeti. Smjer kojim ideš vodi u propast, to je Isusova poruka suvremenima, ali i svima nama. *Ako se ne obratite, sve će vas zadesiti ista sudbina*, kao one koje Pilat masakrira ili na koje se sruči kula u Siloamu (usp. Lk 13,1-5). Svjetovne poruke o nutarnjem miru, laganu

NA VJERNICIMA NIJE
OPONAŠATI SVIJET
ILI GA SLIJEDITI,
ZAOSTAJUĆI
ZA 'TRENDOM',
HVATAJUĆI
PRIKLJUČAK NA
SVJETSKA MJERILA
I STANDARDE.
JEDINO NAŠE
MJERILO I KRITERIJ
PREMA KOME
SE CRKVA MOŽE
STVARNO, ZBILJSKI
OBNOVITI I
KROČITI SIGURNO
NAPRIJED...

Danas je najveća, i gotovo fatalna opasnost za Crkvu otkvačiti obnovu Crkve od Isusovih postulata ili pak kušati prilagoditi Isusovu osobu, riječi i djela mišljenju svoga doba ili pak otupjeti oštricu njegovih riječi i zahtjeva, prikazivati ga kao naivnu, bezazlenu osobu, 'dobričinu'.

u ugodnu životu pretaču se u lažnu duhovnost samoostvarenja, samoprihvatanja, tako da se Radosna poruka zamagljuje ili krivotvori. Oduzima joj se njezina bitna oštrica. Ako je u Starom zavjetu Božja Riječ bila u žarištu židovskoga naroda, odsada Isus kao završna Riječ u osobi stavlja sebe u žarište kao mjerilo. On postaje stožinom, središtem u narodu duboko podijeljenu na saduceje, farizeje, zelote, esene, Samaritance, razne grupe i strančice. Svi se između sebe optužuju, isključuju, svojataju za sebe da su *pravi Izrael* koji bi odgovarao Božjoj volji. Što Isus poduzima u takvu stanju? Kako pomiriti nepomirljive stranke i grupe u narodu?

Ne poziva Isus na dijalog, jalove raspre ili vijećanje, ne nudi spise ni programe pojedinih stranaka, ne piše manifeste ili ona (zamorna) *lineamenta*, prijedloge za raspre ili sinode. Ne, nego govori: Bog je tu, Bog je blizu, Božje kraljevstvo je u njemu, treba vjerovati njemu, njegovoj osobi i Radosnoj vijesti, treba krenuti drugim smjerom. Nema okolišanja ni zadržke spram prihvata onoga što naviješta. Zato stvara nešto novo u Izraelu, poziva i okuplja oko sebe krug sljedbenika koje prozva apostolima. Na temelju onoga što je činio u narodu, nakon tolikih čudesa, znamenja, ozdravljenja, čudesnih riječi, stekao je i mnoštvo simpatizera koji su ga rado imali u svome društvu i mjestu, popularnost mu je rasla. Nudili su mu krov nad glavom, neke su žene

pomagale raznim prilozima iz zahvalnosti što im je Isus učinio.

ISUSOV CILJ - NOVI BOŽJI NAROD

Na što Isus smjera i što Isus želi? Stvoriti novi Božji narod, komu su pretpostavka učenici, odnosno njihovu puno zajedništvo. Stoga njima posvećuje najviše vremena. U međusobnim odnosima milosrđe, praštanje (70x7!), ne gledati trun u tuđem, već radije brvno u vlastitom oku, služiti i prati noge jedan drugomu, a na kraju, kad se sve učini, samo reći, sluge smo beskorisne. Trebaju u Gospodinovu školu, učiti. Nikad nisu dovoljno naučili, cijeloga su života oni samo i jedino 'učenici', stalno u školi, moraju trajno proučavati i uranjati u Isusov lik i osobu.

Njihovo je svjedočiti za Učitelja, nenasilno naviještati, napustiti klanski mentalitet, stvarati novu obitelj. Isus je sam pošao tim putem, od svojih je tražio kidanje obiteljskih veza, svi su braća i sestre (usp. Mk 3,31-35). Stvara novu obitelj i tako realizira Božji plan koji je Bog imao nekoć s Izraelom na Sinaju. Zajednica stvorena na novim osnovama nije više samo životna, nego i sudbinska zajednica. To treba ići dotle da učenici doslovce trpe i podnose sve što je Učitelj podnio, od prijezira do progona i križa. *Uzimati na sebe sved-nevice križ i slijediti Isusa – ustopice* (Mt 10,38).

Biti s Isusom u društvu nije nikakav *hobby*, nego bezuvjetna osnovica za obnovu Božjega naroda. Obnova koju iziskuje Isus dijametralno je oprječna s listom postulata koje postavljaju suvremenici Crkvi – dokidanje celibata, ređenje žena, aktivna eutanazija, istospolne zajednice na razini braka itd. Sagledamo li to pomnije, to nije ništa drugo nego prilagodba životnoj praksi u društvu bez Boga, koje nema ni u primisli bilo kakvu poveznicu s Isusovim zahtjevima. Duh Isusov i duh ovoga svijeta ni u čemu se ne podnose, oni jedan drugomu protuslove.

Narod se Božji ni u Starom ni u Novom zavjetu nije obnavljao prilagodbom svjetskim mjerilima i standardima. Od samoga početka stari je Izrael pokušavao biti kao i ostali narodi (usp. Pnz 17,14; 1 Sam 8,5: „Hoćemo kralja kao i ostali narodi!“). Želimo biti kao i sva ostala društva, to je crvena nit protiv koje se bore proroci. Isus svojim poručuje: *Među vama ne smije biti tako!* (usp. Lk 22,26)

Danas je najveća, i gotovo fatalna opasnost za Crkvu otkvačiti obnovu Crkve od Isusovih postulata ili pak kušati prilagoditi Isusovu osobu, riječi i djela mišljenju svoga doba ili pak otupjeti oštricu njegovih riječi i zahtjeva, prikazivati ga kao naivnu, bezazlenu osobu, 'dobričinu'. U konačnici obezvrijediti ga do kraja. Isus je htio u svoje vrijeme obnoviti Božji narod. Taj je put išao preko okupljanja učenika, zajedništva svih kao braće i sestara, osoba koje svim svojim bićem služe Božjem djelu u svijetu, koje se suprotstavljaju duhu svijeta. Ne smijemo smetnuti s uma da više od trećine Isusovih riječi govori o sudu, mogućnosti promašaja, pa i paklu.

NE PROPUSTITI ŽIVOTNI KAIROS

Imamo li smjelosti u životu i s oltara pozivati na alternativni način života, živjeti alternativni način života u obiteljima, u braku, tražiti žrtvu, odricanje, na što poziva Isus i kod neoženjenih i neudanih, mladih i starijih, kao žurni zahtjev trenutka. Kršćanstvo je danas izazvano upravo agresivnim islamom. Samo povratak izvornomu Isusu – predvodniku i dovršitelju naše vjere – jamči budućnost kršćanstva i Crkve. To Crkva treba danas,

u Godini milosrđa, a ne nekakvo razvodnjeno kršćanstvo.

Za Isusa i Isusova djela i riječi vrijedi ono „danas“ što ga je izgovorio u sinagogi u Nazaretu (Lk 4,21). To 'danas' provlači se kroz cijelo Lukino Evanđelje, ne trpi odgode. 'Danas' pada odluka, *kairos* se ne smije ispustiti iz ruku ili promašiti. Namjesto toga danas imamo tzv. *events* ili *parties*, živi se od *eventa* do *eventa*, površnih i slučajnih događaja, susreta, koji nas duhovno eutanaziraju. Svijet ima svoju taktiku kako nas duhovno umrtviti. Primjer nam je žaba. Bacimo li je u vruću vodu, iskočit će. Stavimo li je pak u hladnu vodu pa je postupno zagrijavamo do vrenja, skuhat će se. Isusovi se vjernici i slušatelji moraju odlučiti. Drugoga puta nema, onda a i danas. Kocka mora pasti. Isus se nije prevario u svojim riječima, nego varamo sami sebe odgađanjem životne odluke. Život je pješčani sat, vrijeme nam neopazice izmiče i curi.

U Isusovu nastupu vrijedi jedno i jedino: „Uzmi ili ostavi!“ Nije on za slobodno religijsko tržište koje nam nudi svijet. Toliko je ponuda, svatko ima pravo izbora vjere i opredjeljenja, svijet je postao veletržnica vjerskih i religijskih ponuda. Svatko s police može uzeti što mu se sviđa. Prepuni su mediji i svemrežje ponuda smisla i sretna života. Svi imaju mogućnost izbora, prema vlastitu nahođenju ili pak 'skrpiti' vlastiti svjetonazor i vjeru. Nije lako zadržati svoj identitet kao kršćanin na veletržnici ponude svjetonazora. Kršćani trebaju pokazati svoj stav, različnost, svoju *differentiam specificam*. Kršćanstvo nije religija kao ostale, ono je u Isusu završetak religijskih traganja, Bog je došao među nas u Isusu Kristu, i ljudska su traganja uzaludna, čak i suvišna. Bog nas je (pro)našao.

Zato kod Isusa nema kompromisa. Kompromisi kompromitiraju. Ne zauzmemo li odlučan i jasan stav, nemamo šanse u šarolikom spektru suvremenih zamamnih ponuda. Ako nismo *sol* i *svjetlo*, onda smo beskorisni za ljude i čovječanstvo. Molimo da se i među nama ostvari ona iz psalma: *Oni koji siju u suzama – žanju u pjesmi... i vraćat će se s pjesmama – noseći snoplje svoje*, kad Gospodin okrene sudbinu naroda svoga, pa i naše Europe. Ali ne bez nas. Veliki je upitnik: Tko ima zadnju riječ u mome/tvome/našemu životu? Je li u našem životu zadnja Isusova ili nekoga drugoga? Isus su jedina vrata u život.

BOG (NI) JE SAMO MILOSRĐE

Neke dvojbe uz Jubilej milosrđa

FRA IVAN DUGANDŽIĆ

IZVANREDNI JUBILEJ MILOSRĐA KAO I PAPINSKA BULA „LICE MILOSRĐA“, KOJOM JE TAJ JUBILEJ POPRAČEN, IZAZVALI SU VELIKO ZANIMANJE JAVNOSTI. U svemu tome ima i pomalo iznenađujućih pojava. Dojam je naime da je to naišlo na veće oduševljenje kod onih ponešto distanciranih vjernika, pa čak i jednog dijela nevjernika,

nego kod crkvene hijerarhije i takozvanih praktičnih vjernika. Možda je razlog u tome što upravo crkvena hijerarhija i takozvani praktični vjernici u svome životu i ponašanju katkada premalo pokazuju crte milosrdnog Boga, dok ovi drugi upravo za tim čeznu.

Ima i onih teološki manje potkovanih koji pod pojmom milosrđa

podrazumijevaju naklonost siromašnima i ugroženima, što papa Franjo od početka svoga pontifikata prakticira. Poneki su svećenici od takvih već imali priliku čuti pouke kako bi papa Franjo u danjoj situaciji postupio drukčije od njih. Sve su to razlozi da se u Godini milosrđa ozbiljnije pozabavimo i teološkim pitanjem stvarnog značenja Božjeg milosrđa,

U zakonima današnjih modernih država nema mjesta Bogu pa ne treba čuditi što nema mjesta ni milosrđu. Naglašavaju se samo pravo i pravednost.

pogotovo da se zapitamo što o tome nalazimo u Bibliji.

Premda je svaki čovjek zbog svoje sklonosti grijehu prirodno upućen na Božje milosrđe, čini se kao da je današnjem čovjeku nekako bliža slika Boga pravednog i strogog sudca, nego ona milosrdnog Oca. Zašto? Zato što je čovjeku od krvi i mesa puno prirodnije osvetiti se za nanesenu uvredu ili nepravdu, nego ih oprostiti. U antičkom poganskom svijetu milosrđe nikad nije smatrano poželjnom vrlinom. Poganska su božanstva ili beščutna u odnosu na ljudsku bijedu ili su okrutna u svojim međusobnim obračunima. Stari asirski i babilonski mitovi govore nam o krvavoj borbi među bogovima u kojoj su se moćniji nametnuli za glavna božanstva, a one slabije podčinili da im služe.

Čak i najveći poganski mislilac Aristotel milosrđe ne smatra vrlinom, već manjkavošću koja je svojstvena samo djeci i starima. „Čovjek mora svojim razumom biti iznad milosrđa, jer ono priječi da čovjek jasno misli i sudi.“ (Aristotel) U toj Aristotelovoj rečenici uzalud ćemo tražiti srce kao središte čovjekovih osjećaja. Sve je svedeno na razum i volju, a tu doista nema mjesta milosrđu koje je po svojoj definiciji krjepost srca.

JE LI MILOSRĐE BOŽJA SLABOST?

Milosrđe je izrazito biblijska kategorija, svojstvo Boga koji se objavio čovjeku. No nipošto jedino svojstvo koje bismo smjeli uzeti izolirano i apsolutno. Iako prorok za Jahvu kaže da je „nježnost sama i milosrđe“ (Jl 2,13), to ne znači da možemo zanemariti ona brojna biblijska mjesta koja govore o njegovoj pravednosti i strogosti, a još manje ona što govore o gnjevu kojim znađe planuti na svoj narod. Isto vrijedi i za tolika mjesta koja govore o sudu i osudi. Hebrejski glagolski korijen *raham*, od kojega se izvode i imenica milosrđe i pridjev milosrdan, ustvari znači „majčino krilo“, „utroba“, a to znači majčinski osjećaj u Bogu, odnosno suosjećanje. Latinska riječ za milosrđe – *miseri-cordia* – znači: imati srca za tuđu bi-

jeđu. Pa i u hrvatskoj riječi milosrđe kao da čujemo „milo srce“.

Žestoki novovjekli protivnik kršćana i gorljivi zagovornik povratka na poganstvo, Friedrich Nietzsche također je oštro kritizirao kršćansku krjepost milosrđa. Upravo zbog toga je kršćanstvo smatrao „beskrvnom religijom“, a kršćanskog Boga „jadnim“. Takva Boga treba zamijeniti moćni „Nadžovjek“ (Übermensch) koji ne će pokazivati nikakvu slabost. U zakonima današnjih modernih država nema mjesta Bogu pa ne treba čuditi što nema mjesta ni milosrđu. Naglašavaju se samo pravo i pravednost. Nerijetko čujemo kako zločince treba „izvesti pred lice pravde“, kako će ih „stići pravda“. A pojedini državnici ne libe se izjava kako će u tom privođenju zločinaca pravdi biti nemilosrdni i služiti se svim sredstvima.

Kako u takvom ozračju i kontekstu uvjerljivo govoriti o milosrdnom Bogu? Dok se moćnici ovoga svijeta razmeću govorom o „nemilosrdnoj pravdi“, ne doima li se u njihovim očima takav milosrdni Bog doista nemoćnim i „jadnim“ (Nietzsche)? Na to pitanje papa Franjo odgovara rečenicom sv. Tome Akvinskog: „Milosrđe je svojstvo Boga čija se svemoć sastoji upravo u tome da je milosrdan“, dodajući svoj osobni komentar: „Ove riječi svetog Tome Akvinskog pokazuju da milosrđe nije znak slabosti, nego izraz Božje svemoći... ‘Strpljiv i milosrdan’. Te se dvije riječi ponavljaju u cijelom Starom zavjetu da bi opisale Božju narav.“ (Lice milosrđa, 6)

BOG I NJEGOVA SVOJSTVA

Da bismo ispravno shvatili govor o Božjim svojstvima, uvijek moramo početi od osnovne istine o Bogu, da je jedan i savršen, da je za čovjeka neizreciv i da o njemu pouzdano znademo samo ono što nam je on sam o sebi objavio u Svetom pismu. Polazeći od njegove božanske biti, teologija za nj kaže da je: duhovan, vječan, beskrajn, nepromjenjiv, neizmjeran, beskrajno dobar, sama ljubav, istina... A polazeći od njegove uloge stvoritelja svega stvorenog i odnosa

Snimio Fernando Pérez

prema stvorenjima, Bog je: sveznajući, mudar, slobodan, vjeran...

Biblija nije ni filozofija ni teologija, već svjedočanstvo objave. Ona se ne bavi teorijskim razglabanjem o Božjem biću, već govori o konkretnom Božjem djelovanju u povijesti s narodom koji je Bog sam sebi izabrao i u kojemu se objavljuje. On je s tim narodom sklopio savez i želi ga odgajati u vjernosti sebi. Zato ne može biti ravnodušan na zlo koje narod čini, pogotovo na otpad od saveza. Bog na to odgovara gnjevom ili srdžbom, što ne smijemo promatrati kao suprotnost njegovu milosrđu, jer u Bogu nema suprotnosti. To je samo njegov odgovor na zlo i sredstvo kojim želi narod potaknuti na obraćenje. Štoviše, po proroku Bog

jamči da će povući svoj gnjev i pokazati se za nj, ako se narod obrati: *...i taj se narod, protiv kojeg sam govorio, obrati od opaćina i zloća, tada ću se ja pokajati za zlo koje mu bijah namijenio.* (Jr 18,8)

Biblija nudi sliku Boga koji je sama ljubav (usp. 1 Iv 4,16) i koji neizmjereno ljubi svoj narod. Kao što ga je iz ljubavi izveo iz Egipta, isto tako ga u ljubavi vraća iz babilonskog sužanjstva, poručujući mu po proroku: *Ljubavlju vječnom ljubim te, zato ti sačuvah milost.* (Jr 31,3) Bog je dopustio

kaznu svog nevjernog naroda, ali ona nije konačna. U odnosu prema narodu nepromjenjiva su samo njegova svojstva ljubavi i vjernosti. Psalmist u Božje ime to stavlja u međudnos: *Ako li mu sinovi Zakon moj ostave..., šibom ću kazniti nedjelo njihovo..., ali mu naklonosti svoje oduzeti ne ću niti ću prekršiti vjernosti svoje.* (Ps 89,31-34)

Gnjev i milosrđe u Bogu su samo dvije strane iste stvarnosti. Bog je milosrdan i kada se u svojoj pravednosti gnjevi zbog grijeha i kad

Kao što općenito vrijedi za objavu, da je polagano napredovala, tako se može reći i za sliku milosrdnoga Boga. Milosrđe kao jedno od najvažnijih svojstava Božje biti u odnosu na čovjeka predstavlja temelj sve objave.

grješniku prijeti kaznom, kao što je pravedan u iskazivanju milosrđa, iz kojega ne isključuje ni najvećega grješnika, ako se taj pokaje i obrati. U konačnici nije problem u Bogu, već u čovjeku. Bog nikad ne odustaje od ljubavi i vjernosti, ali problem nastaje kad čovjek u svojoj slobodnoj odluci prezre i odbaci Božju ljubav. Poštujući čovjekovu slobodu, Bog može samo s osjećajem boli prema svom ljubljenom stvorenju prihvatiti njegovu odluku prekida odnosa s Bogom koji ga ljubi. Isus je to izrazio u konačnom obračunu s nevjernim Židovima, uvjeravajući ih kako je došao da ih spasi, a ne da ih osudi. Ali njihov sudac će na kraju biti njegova riječ koju su prezreli (usp. Iv 12,47sl).

MILOSRDNI BOG NA DJELU

Kao što općenito vrijedi za objavu, da je polagano napredovala, tako se može reći i za sliku milosrdnoga Boga. Milosrđe kao jedno od najvažnijih svojstava Božje biti u odnosu na čovjeka predstavlja temelj sve objave. Javljajući se Mojsiju iz gorućeg grma, Bog mu otkriva zašto mu se objavljuje: *Vidio sam jade svoga naroda u Egiptu... i čuo mu tužbu na tlačitelje njegove... Zato sam sišao da ga izbavim iz šaka egipatskih...* (Izl 3,7sl) Prigodom obnove Saveza, Bog se objavljuje Mojsiju kao *Bog milosrdan i milostiv, spor na srdžbu, bogat ljubavlju i vjernošću* (Izl 34,6).

Narod je svojom nevjernošću Bogu često stavljao na kušnju njegovo milosrđe i njegovu strpljivost. No nije ga mogao pokolebati ni njegovo milosrđe okrenuti u suprotnost. Prorok Hošea u Božje ime svjedoči da se Bog, ako je za trenutak i popustio pred navalom svoga gnjeva, odmah za to i pokajao i sjetio svoga milosrđa. Upravo ganutljivo zvuče riječi Jahvine upućene narodu po proroku: *Srce mi je uznemireno, uzavrela mi sva utroba: ne ću više gnjevu dati maha, ne ću opet zatirati Efrajima, jer ja sam Bog, a ne čovjek; Svetac posred tebe – ne ću više gnjevan dolaziti!* (Hoš 11,8sl) I prorok Izaija svjedoči da je gnjev Jahvin samo trenutačan i prolazan, a njegovo smilovanje vječno: *Za kratak trenutak ostavih tebe, al u sućuti velikoj opet ću te prigrliti. U provali srdžbe sakrih načas od tebe lice svoje, al' u ljubavi vječnoj smilovat ću se tebi, govori Jahve, tvoj Otkupitelj.* (Iz 54,7sl)

Božje milosrđe snažno je prisutno i u molitvenoj praksi Izraela. Ono je razlog i ohrabrenje psalmistu da svoju grješnost može povjeriti Bogu i nadati se oprostjenju: *Smiluj mi se, Bože, po milosrđu svome, po velikom smilovanju izbriši moje bezakonje.* (Ps 51,3) I u velikoj nevolji, kad je izložen tlačenju grješnika, starozavjetni molitelj znađe da može računati s Božjim milosrdem i zato mu se utječe: *O Bože, oholice se digoše na me, mnoštvo silnika život mi vrebalo... No ti si, Gospode Bože, milosrdan i blag, spor na srdžbu – sama ljubav i vjernost. Pogledaj na me i smiluj se meni...* (Ps 86,14-16) Ako se u Godini milosrđa znademo, zajedno s psalmistom, istim povjerenjem obraćati milosrdnom Bogu, dijelit ćemo i njegovo iskustvo Božje ljubavi i vjernosti.

ŠIPOVACI To za župljane Međugorja gotovo mitsko brdo svojim vrhovima, vrljetima, škrapama, raslinjem, neprohodnim stazama i mirisima, šumovima i bojama, odvajkada je privlačilo znatizeljne, zaljubljene i izgubljene, pružalo utočište i utjehu, prenosilo stoljetne uspomene na život i životne patnje prethodnih naraštaja. Odabir jednoga od vrhova Šipovca za mjesto podizanja križa, promijenit će samom brdu i povijest i ime.

Križ! Ne postoji niti je ikada u povijesti čovječanstva bilo snažnijeg simbola i provokativnijeg znaka od te dvije jednostavne prekrizene grede. Do trenutka kada je Bog odlučio na poseban način intervenirati u povijest, drvo križa bilo je „samo“ užasna sprava za mučenje na kojoj su bezbrojni stradavali u posebnoj vrsti polagane i teške patnje, koju su u pradávná vremena osmislili narodi na istoku, a preuzeli i omasovili Rimljani. Na Golgoti je raspeti Krist promijenio sve! Od tada dvije prekrizene grede od drveta smrti postaju drvom života. Od tada svaki križ želi oponašati Kristov križ, a svako brdo s križem Golgotu. Od tada križ ne ostavlja ljudski rod ravnodušnim: jedne uznemiruje, znak im je ludosti i sablazni, druge umiruje, znak im je ljubavi i spasenja. Spoj dviju gređa postade susrećištem vječnosti i vremena, nadnaravnoga i naravnoga, postade poprištem do tada nepoznate

IVICA ŠARAC

TAMO GDJE JE NEKADA NAJJAČE ZVUKOVLE PROIZVODIO PLES BURE, MOŽE SE DANAS ČUTI MOLITVENO PJEVANJE TISUĆA I TISUĆA (MLADIH) GLASOVA. DA JE KRIŽ S POSEBNIM RAZLOGOM USPRAVLJEN NA OVOM MJESTU, SVJEDOČE OVE GOSPINE RIJEČI: „DRAGA DJECO! I KRIŽ JE BIO U BOŽJEM PLANU KAD STE GA SAGRADILI. OVIH DANA NAPOSE IDITE NA BRDO I MOLITE POD KRIŽEM. POTREBNE SU MI VAŠE MOLITVE.“

vrste ljubavi: ljubavi Svemogućega Stvoritelja prema svom nemoćnom, slabom, grješnom i krivnjom opterećenom stvorenju. Riječ je o ljubavi koja ide do kraja, i u trpljenju i u poniženju, do izbavljenja. Nevješt je i nemuš ljudski jezik da bi to prikladno i suvislo izrazio. Najdublje je opet zahvatio onaj koji se usudio prvi pronicati u ovu tajnu, sv. Pavao u svom znamenitom himnu: „Krist Isus, trajni lik Božji, nije se kao plijena držao svoje jednakosti s Bogom, nego sam sebe ‘opljeni’ uzevši lik sluge, postavši ljudima sličan; obličjem čovjeku nalik, ponizi sam sebe, poslušao do smrti, smrti na križu.“ Propeta ljubav na dvjema prekrizanim gredama otkriva što u trenutcima patnje i poniženja Krist čini za čovjeka. Bog se preko križa solidarizira s bespomoćnim čovjekom; Bog preko križa otkupljuje palog i zlom zatrovanog grješnika. Bog Stvoritelj je preko križa i Bog Otkupitelj.

Upravo se Kristovu otkupiteljsku smrt htjelo na jedan poseban način obilježiti 1 900 godina kasnije i u jednoj posve običnoj hercegovačkoj katoličkoj župi, čiji se život stoljećima na više-manje ujednačen način odvijao u podnožjima dvaju sraslih brda, dvaju gorja, koja svojim položajem određiše ime i župi i naselju: Međugorje.

Danas je Međugorje po Majci Krista Otkupitelja jedna od najpoznatijih župa svijeta, a Križevac mjesto na kojem žitelji iz dalekih krajeva svijeta svakoga petka uspinjući se, mole križni put. Stazama kojima su nekada hodile lokalne pastirice s ovčama, hode danas ljudi različitih boja kože koji na najrazličitijim jezicima usnama zazivaju ime Otkupitelja s križa. Tamo gdje je nekada najjače zvukovlje proizvodio ples bure, može se danas čuti molitveno pjevanje tisuća i tisuća (mladih) glasova. Da je križ s posebnim razlogom uspravljen na ovom mjestu, svjedoče ove Gospine riječi: „Draga djeco! I križ je bio u Božjem planu kad ste ga sagradili. Ovih dana napose idite na Brdo i molite pod križem. Potrebne su mi vaše molitve.“

Jesi li ikada bio u prilici promatrati izlazak sunca s Križevca? A zalazak? Jesi li ikada iz sjene križa okom obuhvatio čitav krajolik i zaokružio pogledom po Hercegovini? Jesi li ikada onako sjeo i odmarao se pod križem? Jesi li ikada s Križevca promatrao nebo? Jesi li ikada molio sam pod križem na Križevcu? Pođi gore: napose ovih dana!

S fra Slavkom Barbarićem kroz korizmu

“Korizma je vrijeme kad se sjećamo Kristove ljubavi s kojom trpi za nas. Prilika je da shvatimo kako trpljenje po sebi nije donijelo ni zaslužilo spasenja, nego ljubav kojom je Krist podnio svoju muku i svoj križ. Kao što djela pomoći drugima postaju djelima milosrđa, tek kad se čine radosno, ponizno, s ljubavlju i iz ljubavi, tako i pitanje križa postaje otkupiteljskom patnjom kad se križ nosi s ljubavlju. Kristova opomena jeruzalemskim ženama da ne plaču nad njim nego nad sobom i svojim sinovima, kojima je potrebno obraćenje, odgovor je nama svima. Mi ne slavimo korizmu niti se sjećamo muke Kristove da bismo oplakivali ono što je on pretrpio, nego da obnovimo svoju ljubav prema njemu. Slavimo korizmu da dobijemo novi poticaj za rast u ljubavi kako bismo mogli svoje križeve i svoje muke nositi s ljubavlju. Jer bez ljubavi one ne će imati onu vrijednost koju trebaju imati. A to bi bio pravi gubitak. Korizma je vrijeme obnove, vrijeme obraćenja i vraćanja, vrijeme buđenja iz smrtonosnoga sna, a uvijek na novi život i za novi život po ljubavi. Vrijeme korizme počini zimi, a završava proljećem. Počinje mukom, a završava uskrsnućem.“

KRIŽEVAC, MJESTO NOVOG RAĐANJA

BESKRAJNO SMO VOLJENI

MILONA VON
HABSBURG

U OVE TIHE ZIMSKÉ DANÉ OKRUŽENI SMO TIŠINOM. Priroda nas potiče da zavirimo u svoju dubinu. Božićno je vrijeme iza nas; vrijeme je korizme.

Razmišljajmo malo o temi svakodnevnog obraćenja. Kako je često u vlastitom životu teško prepoznati trenutak kada se treba obratiti. Nije li puno lakše uočiti trenutak kada se drugi moraju obratiti da bi nama osobno bilo bolje? Ne pričinjava li nam zadovoljstvo razmišljati o drugima? Ne ispunjava li to naše vrijeme i srce i odvraća nam pozornost od propitivanja vlastite savjesti, polagano nas trujući, šireći se poput metastaze? I može ići tako daleko da bližnjem više nismo u stanju pogledati u oči. Odnosi postaju hladni

i ravnodušni. Spokoja više nema. Radost koju rađa zahvalnost, iščezla je.

Svatko od nas na neki je način u svojem životu bio žrtva. Odrasli smo u različitim sredinama. Svi smo se na ovaj ili onaj način suočili s grijehom i nasiljem. I mi smo često drugima bili izvor patnje. Stoga, put do izlječenja i pomirbe može biti gorak i dug. Želimo li pomoć i tražimo li je, pronaći ćemo je. Ovdje u Međugorju imala sam priliku doživjeti iskrene susrete s brojnim hodočasnicima i čuti njihove životne priče. S pričama bi navirale i suze, ali ne i optužbe, nego iskrena želja za oprostom i ozdravljenjem. Poniznost tih ljudi znala me često potresti. Na mene je slušajući o doživljajima koji su mi ispričani, bačeno novo svjetlo na dar

oprosta. „Ne želim osvetu, čeznem za iskrenim susretom, otvorenim razgovorom, opraštam iz dubine svojega srca. Kroz ispovijed i svetu misu dobio sam oprost i spoznao sam. Život za mene postoji samo ako molim i svaki korak idem zajedno s Isusom. Čeznem za istinom i spokojem...”

Koje li divote kada čovjek nesebično, bez želje za osvetom, bez potrebe da bude na prvom mjestu, iz dubine srca služi miru. Naš Bog, Gospodin Isus Krist, naučio nas je da nema veće ljubavi od one kada žrtvujemo svoj život za bližnjeg. Ta snaga i unutarnja sloboda podarena nam je kroz Isusa Krista. Koliko često tražimo od drugih da žrtvuju svoj život za nas da bi nama bilo bolje? Događa se to na razne načine. Možemo tražiti be-

Crkva nam je podarila Godinu milosrđa. Na mnogim mjestima možemo pronaći vrata blaženstva. Pozvani smo da pronađemo put do iskrenog kajanja, obraćenja i ispovijedi. Ništa nije vrijedno toga da budemo isključeni iz srca milostivog Oca koji nas uvijek očekuje.

sramne novčane iznose od poslovnih partnera i glumiti prijateljstvo kako bismo prevarili drugog zlorabeći njegovo povjerenje. Možemo širiti laži o drugima kako bismo ispali žrtve i ozloglasili druge. Možemo zavaditi druge kako bismo zadržali kontrolu radi vlastitih pogodnosti. Sveti Otac često govori o takvim iskušenjima. Takve se stvari događaju po cijelom svijetu, zbog brojnih, dobro argumentiranih razloga. No, ipak, sudjelujući u tome, činim grijeh protiv bližnjeg. Popisu nema kraja; svako djelo izravno možemo povezati s Božjim zapovijedima. Tko Boga voli iznad svega, svim srcem, svom snagom svojom i umom svojim, a bližnjeg voli poput sebe samog, taj drugom ne će naškoditi. Ne molimo uzalud već toliko godina za ljude koji nisu sreli Božju ljubav. Fra Slavko nam je često znao predložiti da i sami sebe tu ubrojimo.

Crkva nam je podarila Godinu milosrđa. Na mnogim mjestima možemo pronaći vrata blaženstva. Pozvani smo da pronađemo put do iskrenog kajanja, obraćenja i ispovijedi. Ništa nije vrijedno toga da budemo isključeni iz srca milostivog Oca koji nas uvijek očekuje. Ako smo skrenuli s tog puta, pronađimo put koji će nas ponovno dovesti k Njemu. Pozvani smo biti svjedocima vijesti. A vijest je dobra i radosna. Spašeni smo jer smo beskrajno voljeni. Krist nam se svakodnevno daruje kroz svetu misu, a Njegova nas majka prati na tom putu spasenja. Zahvalimo Bogu na čudu tog puta, na čudu istine i života.

KORACI

nesigurna, nastavljam i putujem
kroz ovaj stih
kroz vapaj jedva meni čujan
tebi možda najglasniji od svih

kroz kiticu jedva vidljive nade
i tračka svjetla na kraju tunela
teško koračam noseći ih...
da... noseći ti svoje jade
dok i tvoje na križu gledam

i borim se za svoje 'ja'
a mučno je previše,
ali još se uvijek ne dam
ne odustajem da se ne predam

idem dalje i nije me briga
što bubnjevi zavisti tuđe
oglušuju do boli
nastavljam i nisam sama
samo hrabrija uz onog
koji me voli...

Miranda Musa

FRA ANTONIO
ŠAKOTA

POŠTOVANI ČITATELJU! Prilog koji upravo počinješ čitati dvanaesti je po redu iz niza *Putopis Svetom zemljom*. Njime se dovršava prva godina jednog skromnog pokušaja prikazivanja onih mjesta koja je svojom prisutnošću posvetio naš Spasitelj, Isus Krist. Imajući pred sobom sve dosadašnje priloge, uočavam kako je ovaj putopis ugledao svjetlo dana u korizmenom broju prošlogodišnjega

Stoga ću vam u ovom broju pokušati približiti jedno posebno korizmeno mjesto – Getsemani. I, hvala glavnom uredniku na svim dosadašnjim sugestijama. Znam da se iza njih krije i tvoj glas, dragi čitatelju.

AMBIJENT

Prošlog mjeseca spominjali smo Isusovo krštenje na rijeci Jordan. I to na mjestu gotovo 400 metara ispod

trebamo spuštati. Jezikom duhovnosti izraženo, sići do Getsemanija znači sići u dubinu, na najnižu točku vlastitoga bića; ondje gdje ponekad boli i dodirnuti, a kamoli se duže zadržati; ondje gdje štošta taložimo, svjesno ili nesvjesno, a sam talog opterećuje i usporava naše korake; ondje gdje smo jako krhki; ondje gdje ne dopuštamo baš svakomu ulazak, u našu intimu, bol, rane, razočara-

tek u ovoj dinamici kadri smo na kalvariju našega života ponijeti sve, jer smo bili spremni spustiti se na početak, ne ostavljajući iza sebe ništa što ne bismo ponijeli na križ Kristova otkupljenja.

I zaputi se Isus sa svojim učenicima na drugu stranu potoka Cedrona. Ondje bijaše vrt u koji uđe Isus i njegovi učeni- ci. A poznašete to mjesto i Juda, nje- gov izdajica, jer se Isus tu često sastajao

i sv. Ivan Damaščanski. Podatak da se Getsemani nalazi s druge strane Cedrona upućuje na Maslinsku goru, jer Cedron dijeli Jeruzalem od spomenutog mjesta. Dobro se je sjetiti i riječi evanđelista Luke: *Danju je učio u Hramu, a noću bi izlazio i noćio na gori zvanoj Maslinska* (Lk 21,37). Ivan navodi, kako vidimo gore, da se Isus i u Getsemaniju sastajao sa svojim učenicima. Dakle, u podnožju Maslinske gore. Na tom mjestu i danas postoji špilja u kojoj se hodočasnik prisjeća Isusova redovitog boravka na ovom području, a posebno one noći u kojoj je počela Spasiteljeva muka. Ova špilja danas se naziva također i

fratri njeguju jedan vrt u kojemu se nalazi osam starih maslina, sigurno starijih od 1 000 godina. Puno se osvajača vrtjelo oko tih maslina. Neki su ih i sjekli. Bogu hvala, nisu imali vremena iščupati im korijenje, koje zasigurno svjedoči o onoj noći, a možda bijahu i natopljeni Spasiteljevim krvavim znojem. Danas se od ovih maslina prave zrnca za krunice.

GETSEMANI

Glasnika. Ispade da se ovim prilogom, dvanaestim po redu, stvara jedna velika, korizmena inkluzija. Bogu hvala! Slova, riječi i rečenica se nakupilo, za vlastita očekivanja sasvim dovoljno. Iza ovih misli koje mi se trenutno vrte glavom krije se svijest da pisac ovih redaka treba početi i sam čitati ono što piše. Jer, odsad postoji mogućnost ponavljanja. A to ne želim. Prošle sam godine pisao o korizmenim osobitostima Svete zemlje. Već sam naslov odaje dojam općenitosti.

razine mora. A Getsemani je najniža točka u gradu Jeruzalemu. Živio sam u (zapadnom) dijelu staroga Jeruzalema koji je na 800 metara nadmorske visine dok je područje Getsemanija točno nasuprot, na istoku, izvan zidina staroga Grada, u podnožju Maslinske gore, i to na 600 metara nadmorske visine. Tako, kada u Jeruzalemu padne snijeg, najmanje ga bude u Getsemaniju, i tu se najbrže otopi. No, važnija od snijega jest sama činjenica da se do Getsemanija

nja, očekivanja, čežnje; ondje gdje se odvija najveća drama života. Sa svim ovim stvarnostima najčešće se odlučimo suočavati u korizmi, kako i dolikuje. Usudimo se i ove korizme spustiti do getsemanske dubine! A to je tek početak našega hoda za Uskrsnim. Jer, tek nakon silaska u dubinu slijedi teški uspon na našu kalvariju! Možda nas pred ovim mislima spopada užas i tjeskoba. I to je nešto sasvim ljudsko. Čovječstvo je u svojoj punini kušao i Spasitelj. No,

sa svojim učenicima (Iv 18,1-2). Ove riječi evanđelista Ivana koje opisuju odlazak Isusa i njegovih učenika nakon Posljednje večere prema Getsemaniju dodatno nas ambijentiziraju. Potok Cedron danas je bolje nazvati *dolina*, jer vode gotovo pa i nema. Doduše, na području Jeruzalema ona i dalje teče, ali pod zemljom. A suho korito (wadi) nekadašnjeg potoka vodi nas sve do Mrtvog mora. Negdje na pola puta nalazi se i poznati manastir *Mar Saba*, u kojemu je boravio

Špilja izdaje, jer se u nju smješta i Judin poljubac. Nadalje, zbog neposredne blizine Marijina groba pretpostavlja se da je ovo područje pripadalo nekomu od Isusovih učenika (Ivan, Marko?) koji je svoj grob darovao Majci i u svom domu gostio Spasitelja nakon napornih jeruzalemskih dana. Konačno, zbog blizine P Ashe (neradni dan!) bilo je važno imati mjesto za konak u blizini Grada, da se ne prekrši zapovijed o subotnjem hodu (ne prijeći više od nekih 880 metara). Ivan spominje i vrt. Jedino Ivan. Možda iz teoloških razloga? Mogućnost da se na području Getsemanija nalazio vrt vrlo je vjerojatan. Inače, sama riječ Getsemani znači tjesak za ulje. A gdje je ulje, tu su i masline. I danas su tu. I danas

CRKVA ISUSOVE TJESKOB E (SVIH NARODA) Već sam nekoliko puta u svojim priložima spomenuo arhitekta Antonija Barluzzija. On je nekih 40-ak godina neumorno projektirao i gradio crkve po nalogu Kustodije Svete zemlje. Bio je član Franjevačkog svjetovnog reda, osoba intenzivnog duhovnog života koja je nadahnucé tražila u Božjoj riječi. Samo čovjek nadahnut Duhom Božjim, čovjek vjere, može napraviti nacрте za izgradnju crkava koje će i same

postati biblijske – knjige koje se čitaju. Crkve koje su djelo Barluzzija ne iziskuju čak niti napor nekog vodiča. Potrebno je samo malo osobnoga duhovnoga napora kako bi nas prostor uveo u otajstvo spasenja. Tako je i s crkvom *Isusove tjeskobe ili smrtne borbe*. Zovu je i *Crkva naroda*, jer je 16 zemalja sudjelovalo u njezinoj izgradnji. Sve te zemlje našle su svoje mjesto u unutrašnjosti crkve, posebno u kupolicama kojih je 12 – kao i apostola. Vjerojatno bi se za njih teško našlo mjesta jer možda ni crkve ne bi bilo, da se 1681. g. nisu u Sv. zemlji pojavili Pavao, Antun i Jakov (Branković), Hrvati iz Sarajeva i vitezovi Sv. groba, koji su od turske vlasti otkupili područje Getsemanija i darovali ga franjevcima Kustodije. Prije dvije godine postavljena je i spomen-ploča u sjećanje na taj događaj. Blagoslovio ju je kardinal Vinko Puljić (služio sam kao đakon!) i nalazi se pri samom ulazu u vrt. Prisutnost svih naroda svijeta upravo na ovom prostoru ima i svoju simboliku. Ona se naziva već na samom ulazu u crkvu, razmatrajući mozaik Isusa posrednika

između Boga i ljudi na zabatu pročelja. Ispod mozaika stoji natpis: *Preces supplicationesque cum clamore valido et lacrymis offerens exauditus est pro sua reverentia* – (On je u dane svoga zemaljskog života) *sa silnim vapajem i suzama prikazivao molitve i prošnje* (Onomu koji ga je mogao spasiti od smrti.) *I bi uslišan zbog svoje predanosti.* (Heb 5,7) Mozaik je uistinu imponantan i nadasve teološki sadržajan. O njemu ovaj put ne bih detaljnije. Dovoljno Mu je zahvaliti za predanost u ovom Času koji je donio spasenje svim narodima.

Vjernik koji se usudi prijeći preko praga crkve ostane zatečen. Zapravo, ulazi u noć. Plavo-ljubičasti prozori od alabastra ne puštaju previše svjetla u crkvu. I otajstvo odmah postane stvarnost. Jedino što hodočasniku preostaje jest ohrabriti se i ući još dublje u tamnu getsemansku noć, ili se prepasti i izaći. Ako je bio dovoljno hrabar, naći će se pred oltarom u obliku kaleža. I poput munje mu u srcu sijevnu riječi: *Što da uzvratim Gospodinu za sve što mi je učinio? Uzet ću čašu spasenja i zavzati ime Njegovo* (Ps 116,12-13); *Gospodin mi je baština i kalež. Ti u ruci držiš moju sudbinu* (Ps 16,5); *Abba! Oče! Tebi je sve moguće! Otkloni ovu čašu od mene! Ali ne što ja hoću, nego što hoćeš ti!* (Mk 14,36). Kako ove riječi sijevaju, budi se čežnja za molitvom, za vapajem. Upravo pred oltarom. A pred oltarom se nalazi stijena na kojoj je sam Spasitelj molio! S lijeve i desne strane također se nalaze stijene Isusove molitve. Jer, tripudjio je odlazio na molitvu. Barluzzi je sačuvao spomen i na njih ostavivši ih dijelom u crkvi, dijelom vani. Ukratko, pratio je tlocrt stare crkve, izgrađene za Teodozija u 4. st. Hodočasnica Egerija naziva je *Ecclesia*

elegans (elegantna, lijepa). Kaže da se od ranije spomenute Špilje apostola (izdaje) nalazi točno onoliko koliko bi se kamenom moglo dobaciti (usp. Lk 22,41). Srušili su je Perzijanci 614. g. Križari je ponovno sagradili, ali malo udesno od ove izvorne. Očito, toliko je osvajača prešlo preko nje da je spomen ostao samo na mjesto u širem smislu. Tada je bila posvećena sv. Spasitelju. Naš Barluzzi htio je današnju crkvu sagraditi na temeljima križarske. Ali, Bogu hvala, 20-ih godina prošloga stoljeća uspio je iskopati temelje one bizantinske i na njima sagraditi crkvu Isusove tjeskobe, kako i dolikuje. Hodočasniku su zanimljivi i prekrasni mozaici iz tog vremena koji se u njoj mogu vidjeti pod zaštitnim staklom. Također, na mjestima gdje podnih mozaika više nema, napravljeni su novi, po uzoru na stare. Konačno, Barluzzi je i ostala mjesta posebno označio pločicama raznih boja, ovisno radi li se o starom stupovlju, kanalima za vodu koji su je u starini slijevali u veliki atrij (predvorje) pred samom crkvom. Izgleda da bi zaljubljenici u liturgiju došli na svoje pri posjeti *Lijepe Crkve*.

SIMBOLIKA JEDNOG MOZAIKA

U trima apsida bazilike Isusove smrtne borbe nalaze se tri imponantna mozaika. Onaj središnji prikazuje Isusa kako se moli na golom kamenu, i s pravom mu se mjesto nalazi u sredini, uz samu stijenu i oltar. Lijevo prikazuje Judin poljubac. O njima ne bih ovom prilikom detaljnije pisao. Moram priznati, meni je uvijek najposebniji bio onaj desni. Na njemu je prikazan Isus, učenici i straža. Istaknut je Šimun Petar s mačem u ruci, kao i straža koja leži na zemlji. Za razliku od straže kojoj su potrebne svjetiljke, Isus je sam od sebe svjetlo. Ispod mozaika stoji natpis: *Ut ergo dixit eis: „Ego sum!“, abierunt retrorsum et ceciderunt in terram – Kad im dakle reče: „Ja sam!“, oni ustuknuše i popadoše na zemlju.* (Iv 18,6) Mozaik je, očito, nadahnut Ivanovim evanđeljem. Uvijek sam se divio njegovoj simbolici. On na jedan nevjerojatan način pokazuje kako se Prvi, Stari, savez ispunja u Novome. I da se Novi savez najbolje čita u svjetlu Staroga. O tome sam u Jeruzalemu imao prilike često slušati od svoga mentora, velikoga poznavatelja židovstva i Ivanova evanđelja, Frederica Mannsa. Upravo sam od njega naučio paziti na *detalje*. Slušajući kako govori o Isusovoj mucu u Getsemanskom vrtu, od mnoštva tih detalja želim podijeliti neke, snažno vezane uz spomenuti mozaik. Prije svega, jedino Ivan od svih evanđelista ovo mjesto ne zove Getsemani, nego jednostavno – vrt. Oni koji poznaju barem malo Bibliju znaju da je Adam stvoren u vrtu. U tom vrtu bio je napastovan i podlegao je napasniku. Pretrpio je poraz od kojeg čitavo čovječanstvo trpi posljedice. Isus sada ulazi u ovaj vrt kao novi Adam. I on je napastovan od đavla. Ali ovaj put novi Adam je pobijedio. Simbol vrta podsjeća nas tako na stvaranje, ali i na Pjesmu nad pjesmama. U tom djelu često susrećemo pojam vrt, u kojem se odvija dijalog ljubavi između zaručnika i zaručnice. Imajući na umu ovu pozadinu, vjernik je čitavu muku getsemanskoga vrta i kalvarijskoga vrta (jer i ona bijaše vrt!) pozvan iščitavati u svjetlu dijaloga zaručnika Isusa Krista i njegove zaručnice Crkve. Slobodno ga nazovimo najljepšom ljubavnom pričom ikad ispričanom, ikad proživljenom. Naime, u tom za Isusa odlučujućem času, Ivan nam prenosi kako je unatoč svoj boli, pred stražom koja

Dolina Cedron

ga je došla uhititi, počeo braniti svoje učenike: *Ako dakle mene tražite, pustite ove da odu.* (Iv 18,8) Isus je svojima i obećao da će ih čuvati: *Dok sam ja bio s njima, ja sam ih čuvao u tvom imenu, njih koje si mi dao.* (Iv 17,12) Treba znati da su se Isus i učenici zaputili u vrt nakon što su proslavili židovsku pashu. A za te večere popiju se četiri čaše vina. I nakon toga nije lako bdjeti! Učenici spavaju. No, Učitelj je taj o čijemu Času se radi. U židovskoj predaji postoji, uz ove četiri čaše, i jedna peta čaša u obredu slavlja P Ashe, koja je trebala ostati puna. To je tzv. Ilijina čaša. Ona bi ostala puna jer se čekao dolazak Ilije, koji predoznačuje dolazak mesije. I upravo sada, u Getsemaniju, Isus uzima tu petu čašu i pije ju jer, On Jest! On će sam na sebe uzeti grijeh svijeta i pobijediti tamu. On je svjetlo svijeta. U Judi, s druge strane, bijaše noć (samo Ivan spominje noć), kao i u svećeničkim glavarima kojima su bile potrebne svjetiljke (Iv 18,3).

Isus je svjetlo jer On jest. Tri puta se u ovom kratkom razdoblju spominju riječi *Ja sam*. Radi se o onim riječima kojima se Bog objavio Mojsiju. I upravo u ovom smrtinom času getsemanske tjeskobe događa se Bogojavljenje! Pred ovim mozaikom – Isusa koji jest Svjetlo i zaštitnik učenika, i straže koja pred ovom bogoobjavom pada na zemlju valja otvoriti knjigu Psalama i moliti: *Gospodin mi je svjetlost i spasenje: koga da se bojim? Gospodin je štit života moga: pred kime da strepim? Kad navale na me zlotvori da mi tijelo žderu, protivnici moji i dušmani, oni posrcu i padaju.* (Ps 27,1-2. Vidi također Ps 40)

Nadalje, jedino Ivan i Luka (Luka ovisio o Ivanu) spominju kako je Petar odsjekao *desno* uho sluzi velikoga svećenika. Drugi samo spominju uho. Ivan, koji je vrsni poznavatelj Pisma, zna da to ima svoju simboliku. U Knjizi Izlaska, u tzv. ceremonijalu ređenja za svećenike, čitamo: *Sad ovna zakolji; uzmi mu krvi i njome namaži resicu desnoga Aronova uha* (Izl 29,20). Dakle, ostati bez desnoga uha značilo je ostati bez svećeništva. Drugim riječima, niti sluga velikoga svećenika koji je u vrtu ostao bez uha više ne može biti svećenik, jer starome svećeništvu došao je kraj. Na njegovo mjesto dolazi Isus, čija krv prolivena na križu budi paloga Adama i daruje mu novi život, a u njemu i svima nama. A u Getsemanskom vrtu Isus je prihvatio, u času odlučne borbe, kalež koji je ispio do kraja. Isuse, hvala ti!

Crkva sviju naroda

GOSPA

JE ODREDILA MOJ POZIV

ODRASTAO SAM U JEDNOJ IZRAZITO KRŠĆANSKOJ OBITELJI U KOJOJ SE SVAKODNEVNO MOLILU I REDOVITO IŠLO NA NEDJELJNU SVETU MISU. Bio sam drugo od četvero djece u obitelji Šego, oca Andre i majke Matije, r. Kozina.

Roditelji su nam nastojali svojim životom svjedočiti vjeru. Tu bih stavio naglasak na svakodnevnu

zajedničku večernju molitvu u kojoj smo svi sudjelovali bez iznimke.

Obiteljska molitva bila je vrlo važna za svakodnevno funkcioniranje obiteljskog života u vremenu komunističkog režima koji je tada vladao u Jugoslaviji.

Redovito sam s drugima pohađao vjeronauk koji se tada održavao u prostorijama župnoga ureda.

Kad sam bio šesti razred, uključio sam se u ministrantsku službu i često nedjeljom ministrirao na misi.

Svi ti događaji bili su dio moga odrastanja u kojima sam shvaćao da sve treba biti tako kako jest i da će sve proći kao jedna faza odrastanja. Sa sigurnošću mogu reći da unatoč vjerskom životu koji sam živio i u obitelji i u crkvi, kao dijete pa i kao

Sa sigurnošću mogu reći da unatoč vjerskom životu koji sam živio i u obitelji i u crkvi, kao dijete pa i kao mladić nikada nisam mislio krenuti putem svećeništva. To je, kako često znam reći, zadnja stvar na koju sam u tom vremenu pomišljao.

mladić nikada nisam mislio krenuti putem svećeništva. To je, kako često znam reći, zadnja stvar na koju sam u tom vremenu pomišljao.

Sve je to bilo tako do 24. lipnja 1981. godine kad se u mom zaseoku Podbrdo, sela Bijakovići, mojim vršnjacima ukazala Gospa. Sve se u jednom trenutku promijenilo. Bio je to najprije šok i nezapamćeno iznenađenje koje je preplavilo moje srce. Sve to izazvalo je i jednu vrstu straha, jer do tada nisam čuo da se puno govorilo o ukazanjima bilo u Lurdu bilo u Fatimi ili na bilo kojem drugom mjestu.

Nakon što sam već od prvoga dana sudjelovao kod samih ukazanja i promatrao svoje prijatelje u trenutku ukazanja, ostavilo je to na mene snažan dojam. Spoznao sam da se nešto događa, a sam nisam mogao protumačiti što točno. Nakon toga započeo je za mene, a i za sve ljude iz našega sela jedan drugačiji ritam života. Do podne se radilo, prvenstveno u polju – branje duhana ili rad u vinogradu – a poslijepodne je bilo rezervirano najprije za molitvu i sudjelovanje u ukazanju, a poslije toga pješice bi svi skupa išli na misu i sudjelovali u večernjem programu u crkvi. Sve je to za mene bilo jedno novo iskustvo.

Duhovni život bio je intenzivan i snažan. Posebno kada bismo nakon večernje mise zajedno kao grupa prijatelja, pošli na Brdo ukazanja i tu ostajali do kasno u noć u molitvi, pjesmi i razgovoru. Iako smo znali da ujutro treba rano ustati i poći u polje brati duhan, ipak je to zajedništvo bilo nešto posebno, kao da smo zau-

Fra Miro je rođen u Bijakovićima 30. kolovoza 1965. U sjemeništu i gimnaziji u Dubrovniku bio je od 1982. do 1984. Franjevački habit obukao je 1984. godine na Humcu, gdje je ostao u novicijatu do 1985. Nakon odsluženog vojnog roka upisuje Teološki fakultet na bogosloviji u Makarskoj, gdje ostaje tri godine. Studij teologije nastavlja 1989. na franjevačkom učilištu Antonianum u Bologni, gdje i diplomira u lipnju 1992. godine. Za svećenika je zaređen 26. srpnja 1992. u Čitluku. U kolovozu 1992. godine odlazi za kapelana u Široki Brijeg i tu ostaje do studenoga 1994. Zatim je premješten za kapelana u Grude i tamo ostaje do veljače 1999. godine. U samostanu na Humcu boravi do kolovoza 2000. godine. U Kočerinu je župnik od 2000. do 2005. godine. Nakon toga dolazi na Humac, gdje ga Uprava provincije postavlja za gvardijana samostanskog bratstva do 2010. Od 2010. je župnik u Čitluku.

Ono što se dogodilo u Bijakovićima i Međugorju, onu snagu duhovnoga koju sam doživio od samog početka, nastojao sam stalno živjeti i još više svakodnevno držati prisutnim u svom svećeničkom i redovničkom životu. Tako da mogu sa sigurnošću reći da je Gospino ukazanje u Bijakovićima jedini razlog ove moje odluke i odabira ovog životnog poziva.

vijek htjeli ostati gore na Podbrdu, na mjestu ukazanja.

Sve to opet nije u meni ništa govorilo o redovničkom pozivu, još sam imao na umu završiti školu, naći neki posao, osnovati obitelj i živjeti uobičajeno ono što svaka obitelj živi.

Međutim, negdje u kolovozu 1981. Ivan Dragičević (jedan od vidjelaca) s kojim sam bio nerazdvojan i Ante Ivanković, još jedan moj dobri prijatelj, odlučili su krenuti u sjemenište. Kad sam čuo tu vijest, u meni se negdje u dubini nešto pokrenulo.

Po prvi put sam tada i sam počeo o tome razmišljati iako ni sam nisam bio siguran što to znači.

Njih dvojica su otišli u Visoko, a ja sam upisao drugi razred srednje škole u Čitluku, smjer strojarskog tehničara. Ta godina bila je za mene godina odluke. Kroz intenzivan rad i molitveni život, a posebno u zajedničkim susretima nas mladih iz župe s tada tek prispio mladi fra Slavkom Barbarićem u Međugorje, u meni se stvorila čvrsta odluka da pođem u sjemenište.

Za mene samoga, za moju obitelj i druge to je bilo veliko iznenađenje jer nikad prije nisam ni maštao o tome, a kamoli razmišljao ozbiljno o takvoj odluci. Ipak, na licima ljudi koji su me poznavali prepoznao sam radost zbog svoje odluke. Naravno, moja odluka za svećenički poziv rasla je zajedno sa mnom u svakom novom danu i godini moga boravka u sjemeništu, novicijatu, bogosloviji, ali i nakon moga svećeničkog ređenja.

Molitveni program, sve poruke i sva događanja u Međugorju stalno sam pratio kao sjemeništarac, pa onda kao bogoslov, a posebno danas kao svećenik u mnogim misama koje sam u Međugorju slavio, napose kad sam bio na raspolaganju za sakrament svete ispovijedi, poglavito hodočasnici hrvatskog govornog područja. Ono što se dogodilo u Bijakovićima i Međugorju, onu snagu duhovnoga koju sam doživio od samog početka, nastojao sam stalno živjeti i još više svakodnevno držati prisutnim u svom svećeničkom i redovničkom životu. Tako da mogu sa sigurnošću reći da je Gospino ukazanje u Bijakovićima jedini razlog ove moje odluke i odabira ovog životnog poziva.

Kada su zapitali dr. Tomislava Ivančića, poznatog svećenika i teologa, kako bi mogao izgledati taj znak koji nam je Gospa obećala kao potvrdu svog dolaska na Podbrdo, spontano je odgovorio: „Znak je već tu. To su svi ovi ljudi u molitvi.“

CHRISTIAN
STELZER

U SVAKOJ OD SVOJIH PORUKA GOPSA NAS POZIVA NA MOLITVU.

Nebrojeni ljudi diljem svijeta prihvatili su njezin poziv na molitvu za mir. „Ovaj veliki molitveni pokret, koji je mnogim ljudima u našoj zemlji donio toliko blagoslova, mora imati mjesta u katedrali. Zbog toga je to za mene kao i za našu župu i za katedralni kapitul zapravo povlastica ako se taj molitveni pokret jednom godišnje okuplja upravo ovdje na molitvu zahvale, slave i prošnje. Mi, zapravo, trebamo biti zahvalni što se taj susret događa baš u katedrali. Hvala vam svima koji na tom djelu radite, hvala župi Međugorje i svim vjernicima, i hvala franjevcima u Međugorju. S velikom radošću i zahvalnošću mislim na vas, a u svom srcu i molitvi s vama sam vrlo često“, rekao je kardinal Christoph Schönborn iz Beča u intervjuu za Glasnik mira u svibnju 2011. godine.

Molitva za mir mogući je odgovor na nevolje našeg doba. Molitvena skupina mladih u Međugorju, koje je Gospa osobno 1983. godine pozvala na okupljanje u molitvi, postala je model za sve molitvene skupine u svijetu koje su osnovane nakon nje. Nakon toga je 1. ožujka 1984. upućen poziv župi Međugorje i svim ljudima koji se osjećaju povezani s njome da dopuste da ih Gospa uzme za ruku i povede. I u mojoj domovini Austriji spontano su nastajale molitvene skupine, jedna od njih u Beču. „Znam da je međugorska molitvena skupina u Beču utemeljena još u ranim 80-tim godinama prošlog stoljeća. Sjećam se kao dominikanac kako su u našoj crkvi organizirali redovite molitvene večeri. Svakog četvrtka navečer crkva je bila puna. Ono što je izvanredno u tome – a to je za mene samo jedan od mnogih plodova Međugorja – jest da su ostali vjerni sve do danas. Mole već dulje od 30 godina, a priključili su im se i mnogi mladi ljudi“, rekao je kardinal Schönborn u rujnu 2015.

Ovaj serijal o molitvenim zajednicama kao posebnom Gospinom daru govorit će o međugorskim molitvenim skupinama u cijelom svijetu. Prvo je poglavlje posvećeno molitvenim pokretima koji su nastali kao odgovor na Marijin poziv na molitvu za mir u Austriji.

Jedna od njih je i zajednica Loretto. O njoj je na Mladifestu 2015. govorio Georg Mayr-Melnhof iz Salzburga. Danas 50 molitvenih krugova u Austriji pripada zajednici Loretto. Na vjerskim kongresima koje zajednica redovito organizira susreću sestotine i tisuće, pretežito mladih ljudi, kako bi razmijenili duhovna iskustva i prikupili snagu za svoj put vjere.

KADA SMO
UPOZNALI ISUSA,
UPOZNALI SMO
RADOST

Zovem se Georg i dolazim iz Austrije. Oženjen sam, imam četvero djece i suprugu. Dolazim iz velike obitelji s desetero djece. Nažalost samo desetero, jer htjeli smo da nas bude jedanaest – da imamo vlastitu nogometnu momčad. Ja sam broj devet – dakle, sasvim straga, kao Josip – pretposljednji.

Kod kuće sam naučio moliti. Otkad pamtim, svake smo večeri prije spavanja uvijek molili istu molitvu: „Djetešce Isuse, dođi k meni. Učini od mene dobro dijete. Moje je srce maleno, nitko ne stane u njega osim Tebe, dragi moj, mali Isuse.“ Svaki smo dan kod kuće tri puta molili prije jela: „Dođi, Gospodine Isuse, budi naš gost i blagoslovi ove darove. Amen.“

Svake smo nedjelje išli na sv. misu – tata, mama i svih nas desetero djece. To je sasvim mala i obična seoska crkva u kojoj je službovao i zasigurno najstariji svećenik u čitavoj biskupiji. Bio je gotovo potpuno gluhi i slijep. U toj našoj maloj crkvi nije bilo niti orgulja, niti gitare, niti ikakvog drugog instrumenta. Pjevanje na misi vodila je gospođa kojoj je bilo 90 godina. I uvijek je pjevala istih šest pjesama. Uvijek! 52 nedjelje u godini. O Uskrsu i Božiću, na sahranama i vjenčanjima – uvijek isto.

Tako sam odrastao. 15 sam godina bio ministrant, 8 sam godina pohađao samostansku školu gdje sam naučio ponešto o crkvenoj tradiciji svoje zemlje. U toj školi sam i maturirao. No sve je nekako bilo dosadno. Bez života. Bez žara. Bez radosti.

MEĐUGORJE JE PROMIJENILO MOJ ŽIVOT

U studenome 1983. godine po prvi sam put došao u Međugorje. U tom sam vremenu proživljavao strahovitu životnu krizu. Bio sam jako iskompleksiran, introvertiran, nisam mogao govoriti, užasno sam mucao, uvijek sam se jako crvenio i svi su mi se smijali. U Međugorje sam stigao vrlo skeptičan. Nakon četiri dana vratio sam se kući, ali s velikom nadom.

Četiri godine kasnije opet sam došao u Međugorje – ovaj put s 50 mladih ljudi. Ti su dani izmijenili moj život. U noći na Veliki četvrtak, za vrijeme molitve, Isus je ušao u moj život. Bilo je nevjerojatno. On je u tom trenutku otvorio moje oči, otvorio moje uši, otvorio moje kameno srce. Upalio je isključenu sklopku – prebacio prekidač s 0 na 1. Počeo sam shvaćati da je naš stari, gluhi i slijepi svećenik bio veliki svetac. Kako sam samo krivo sudio o njemu. Sve češće bih zaplakao kada bismo zapjevali naših šest starih pjesama. O kako su samo bile lijepe i kako su duboke! Počeo sam shvaćati što se događa za vrijeme euharistijskog slavlja. Kad je umrla naša stara gospođa, pjevačica, na njezinom sam pogrebu osjetio kako je njezina duša ušla ravno na Nebo. Iznenađena sam postao tako zahvalan za sve ono što sam naučio kod kuće, za molitve, za svetu misu, stare pjesme, za osam godina samostanske škole. Ali morao se dogoditi taj poseban trenutak, taj sveti trenutak u kojemu Isus ulazi u tvoj život i preobražava tvoje srce. Tradicija kao takva je samo dinamit, no bez vatre se ne događa ništa. Žarom Duha Svetoga moguće je obnoviti čitavu Crkvu, pa i tvoj mali život.

NOSILI SMO VELIKI ŽAR U SRCU

Vrativši se kući iz Međugorja, naša su srca gorjela tako snažno. Bilo nam je jasno da moramo nešto učiniti. Samo što? Počeli smo se okupljati u molitvi, u početku u sasvim maloj molitvenoj grupi, bez instrumenata, bez edukacije, bez koncepta, bez vizije. Ali bili smo ispunjeni velikom čežnjom i velikim žarom. Danas već postoji 50 molitvenih skupina, mnogo kongresa i stotine i tisuće ljudi koji dolaze na te molitvene susrete. Jer tamo gdje stvarno damo prostora Isusu, tamo gdje ljudi u potpunosti usmjereavaju svoje živote na njega, onamo dolazi i mnoštvo drugih. Tamo započinje nešto jako veliko. Tamo se javljaju znakovi i čuda, kao u priči o apostolima.

NEBO JE MOJ SAN

Završivši studij ekonomije, vratio sam se kući i preuzeo veliku tvrtku, velik imetak s jako puno novca. No čežnja u mom životu da živim samo za Isusa, bila je od svega toga veća. Nakon dvije godine ponovno sam vratio posao ocu i počeo raditi za Crkvu, za mladež i nove pokrete. I tako to traje sve do danas. Kakva je to samo čast! Kako velika radost!

Ponekad me pitaju: „Georg, koji je tvoj veliki san? Što je tvoja velika vizija?“ Na to im odgovaram vrlo jednostavno: Nebo! Moj veliki san je Nebo! Svaki dan želim proživjeti tako da nakon svoje smrti smijem ravno u Nebo. Je li to ludo? Ne! To je moj poziv. A to je i tvoj poziv. Je li to teško? Mnogi će reći: Da, to je vrlo teško. Ja želim reći: Ne, to uopće nije teško ako to stvarno želiš, ako si odista donio odluku i ako počneš usmjeravati svoj život samo prema tome cilju.

TRI SAVJETA, KAKO DOĆI U NEBO

Svima nam je poznat Gospin program pomoću kojega možemo doći u Nebo. Dopustite mi da Vam dam još tri mala savjeta iz tog programa:

Prvi: Isus, Isus, Isus, Isus – i danju i noću – neka ti Njegovo ime uvijek bude na usnama. Uvijek, uvijek, uvijek. U veselju i u patnji, dok radiš, u slobodno vrijeme... Uvijek. Čak i onda kada ti to teško pada. Kada se boriš, kada padaš. Uvijek s Njegovim imenom na usnama. U ime Isusovo – to je moćna sila. Poznaješ li pjesmu koja kaže (pjevat ću, mada ne umijem dobro pjevati): „Sve sile tame drhte i strepe. Kada se zazove ime Tvoje.“ Sve sile tame drhte i strepe kada zazovemo Isusovo ime. Pokušaj to usvajati sve više – 50, 100 puta, 500 puta, čitav dan: Isuse, Isuse, Isuse.

Moj drugi mali savjet: Puno se smij! U radosti je ključ. Kad jednom upoznamo Isusa, upoznali smo i radost – radost uskrsnog jutra.

Friedrich Nietzsche je rekao: „Ti kršćani, samo kad bi se više smijali, sve bi bilo puno jednostavnije.“ Poznajem tako mnogo strogih, ozbiljnih i tvrdih kršćana. Trebamo naučiti puno se smijati.

I treće: Sve te male stvari koje radiš u svom životu, radi ih iz najveće ljubavi, najveće ljubavi prema Isusu. Reci često i sasvim tiho u svom srcu: „Isuse, za Tebe. Isuse, za Tebe.“

Prijatelji, naš poziv nije prosječnost, već svetost. Naš poziv je Nebo. Riječ je o puno, puno toga. Vidi-mo se jednoga dana na Nebu. Već se radujem tome.

U Gospinoj školi molitve

MLADOST POD BOŽJIM I GOSPINIM OKRILJEM

„Kako treba moliti u molitvenoj skupini?“ „Kako može izgledati tijek molitvenog susreta?“ „Koliko često bi se molitvena skupina trebala okupljati?“ „Postoji li naputak za to kako treba moliti?“ – kada međugorski hodočasnici osjećaju želju za zajedničkom molitvom, često se postavljaju takva i slična pitanja. Molitvene skupine poseban su plod događanja u Međugorju – to su ljudi iz čitavog svijeta koji slijede apel za zajedničku molitvu za mir. Prototipom tog velikog molitvenog pokreta smatraju se molitvene skupine koje su nastale u Međugorju – molitvena skupina mladih koji su se redovito okupljali u župi između 1983. i 1988. godine i molitvena skupina Ivana Dragičevića. Kao prvi prilog iz naše nove serije „U Gospinoj školi molitve“ donosimo razgovor s Marijom Dugandžić-Stelzer o njezinim iskustvima u molitvenoj skupini u Međugorju.

Marija, ti si četiri i pol godine bila članica prve međugorske molitvene skupine. Što ti je pritom bilo najvažnije?

Najvažnije iskustvo je za mene što sam kroz čitavo to vrijeme odista osjećala da sam dijete Božje i da mogu razgovarati s Bogom kao s ocem, da me On čuje. Ranije, dok sam još obavljala molitvu kao dužnost, nikada se nisam mogla osjetiti tako blizu Bogu. Kroz molitvenu sam skupinu počela osjećati sasvim duboko u sebi da Bog živi, da je nazočan u mom životu i da je jednostavno za mene sve.

Kako je molitveni susret konkretno tekao u vašoj skupini? Kako ste uobličivali te molitvene večeri i kako vas je Gospa pritom vodila?

Njezina metoda, način na koji nas je vodila, jednostavno je – ljubav. Kroz nju nam govori Isus. Sve se to točno poklapa sa zlatnim pravilom Evanđelja (vidi Mt 7,12). Kao skupina smo se i prije ukazanja nalazili s fra Jozom Zovkom. Tijekom prvih dviju godina ukazanja počeli smo i slobodno moliti te tijekom meditacije i čitanja Evanđelja spontano slaviti Boga. Tada nas je Gospa preko Jelene i Marijane Vasilj pozvala na osnivanje nove molitvene skupine s mladima koji će svoj život na poseban način posvetiti Bogu i tijekom četiri godine slijediti Majku Božju kroz poruke ne čineći kroz to vrijeme nikakve važne životne odluke.

Na početku je Majka Božja preko Jelene i Marijane zahtijevala da se nalazimo jednom tjedno nakon večernje mise. Sve u svemu, nastavili smo moliti na uobičajen način: spontane molitve i razmatranje poruke koju bi nam Gospa prenosila svakog utorka. Nakon nekog je vremena poželjela da se program naše molitvene večeri malo izmijeni i počela nas je učiti da molimo Isusovu krunicu. Isusovu smo krunicu poznavali od ranije. To je molitva s trideset tri Očenaša. No, Gospa je podijelila tu krunicu na tajne, tako da smo sada svakog utorka razmatrali Isusov život.

Za vrijeme Isusove krunice prisjećam se čitavog Isusova života, a kada slijedim pojedine tajne, to ima veliko značenje za moj vlastiti život.

Molimo se kako bismo mogli odoljeti iskušenjima

Već nakon kratkog vremena, Gospa je rekla da su susreti na tjednoj bazi prerijetki i da bismo se trebali dodatno vidati još jedan dan u tjednu te zajedno moliti. Predložila nam je da sami odaberemo dan. Odlučili smo se za četvrtak i sada smo i na taj dan dobivali poruke od nje, isto kao i utorkom. Gospa nas je zamolila da molimo za biskupa. Možda su tada napadi na njega bile najjači, jer se u to doba počeo suprotstavljati izazovu oko događaja u Međugorju. Svakog smo četvrtka posebno molili za našeg biskupa – sedam Očenaša, sedam Zdravo Marija, sedam Slava Ocu i molitvu Duhu Svetom. Mislim da nam Majka Božja nije dala tu molitvu samo radi njega, već da nam je istodobno htjela pokazati kako možemo odoljeti svim iskušenjima – jedino uz molitvu. Zato smo jednostavno puno molili na tu nakanu.

Kada je započela 1986. godina, Međunarodna godina mira, Gospa je zahtijevala da si sami zadamo zadaću kojom ćemo nekako doprinijeti miru u svijetu. Počeli smo svakoga četvrtka moliti dodatnih pet Očenaša u čast pet rana Isusovih i šesti Očenaš za Svetog Oca. Naša je molitva uvijek završavala spontanom zahvalom i molitvom za blagoslov.

Majka Božja nije nikada rekla da je dovoljno samo moliti. Nijedna molitva koja se ne pretvara u dobra djela nije opravdana. Stoga su jednako važni i rad i molitva, tako da i jedno i drugo treba zauzimati pravo mjesto u našim životima. Rad i molitva ne smiju stajati u našim životima neovisno jedno o drugome. Gospa nam je jednom rekla da dobra djela mogu izvirati samo iz srca koje moli.

Izgradnja međusobnih odnosa

Nakon nekog vremena Gospa je, očito primijetivši neke poteškoće u skupini, preporučila da se u molitvi okupljamo tri puta u tjednu. Postojale su male grupe unutar velike grupe, bilo je članova koji su se uvijek htjeli otvoriti samo istim osobama, tako da nije bilo moguće uspostaviti pravi sklad unutar skupine. Gospa je rekla da to možemo izbjeći ako se budemo redovito nalazili i međusobno razgovarali, pri čemu moramo krenuti od osobe s kojom imamo najmanje kontakta, koja nam je najmanje simpatična i najmanje draga. Tada smo dobili u zadatak da se iz tjedna u tjedan uvijek nalazimo s nekim drugim iz skupine, s kime još nismo uspostavili pravi kontakt. Taj poseban način izgradnje međusobnih odnosa meni je osobno puno značio. No to nije bilo važno samo za mene, već za sve nas – kao skupinu i kao zajednicu.

Stekli smo iskustvo da se tako dugo dok se međusobno dobro ne upoznamo, ne možemo stvarno otvoriti prema drugoj osobi. Iz tog razloga u svakome pojedincu uvijek ostaje rezerva koja onemogućuje jedinstvo unutar skupine. Tako smo na našim susretima subotom, koji su se odvijali po Gospinoj želji, više međusobno razgovarali nego što smo molili. Ali i pravi razgovor može biti poput molitve. Važno je da se susrećemo kao braća i sestre, jer nam Bog može pružiti mnoge spoznaje kroz svakoga od nas i bogato nas nadariti razmjenom naših iskustava.

Četiri koraka molitve

Gospa nam je objasnila i način kako moliti. Istaknula je četiri koraka molitve: Na početku trebamo ispitati svoju savjesti i pokajati se za svoje grijeh i pogreške. Nakon toga možemo iznijeti Bogu svoje molbe/želje. Nakon toga slijedi molitva zahvale i završno molitva za blagoslov.

Gospa nam je prenijela tu poruku jer je vidjela da je naša zajednička molitva često bila bez međusobne povezanosti. Kada bismo počeli spontano moliti, jedan je izgovarao zagovor, sljedeći molitvu zahvale, a treći je možda već molio za blagoslov. Na taj način naša molitva nije mogla biti jedinstvena. Na to nam je već ranije skrenuo pozornost i naš svećenik, ali nam je najviše pomogla opomena Majke Božje. Ona nam je pokazala ta četiri koraka molitve i polako smo osjetili povezivanje te spoznali i nužnost činjenice da molimo na takav način.

Ispit savjesti

Molitvu započinjemo ispitivanjem svoje savjesti zato što svatko od nas kad započne s molitvom – bez obzira je li to ujutro, navečer ili bilo kada tijekom dana – nosi u sebi nešto što ga tišti i što ne može prevladati u molitvi. To trebamo pokazati Bogu sasvim svjesno, bez obzira na to o čemu je riječ. Možda se radi o nekom grijehu, a možda i o nečemu dobrom, no to nas u tom trenutku sprječava da otvorimo svoje srce. Ako smo sagriješili, želimo Boga zamoliti za oprost, a također i našu braću i sestre ako smo sagriješili protiv njih. Isto tako je potrebno i važno oprostiti samome sebi, jer inače ne možemo

prihvatiti sebe onakvima kakvi jesmo. Tako stvaramo u sebi prostor za Boga u kojemu On može djelovati.

Majka Božja jednom reče da se u punu čašu više ništa ne može uliti. Kada je naše srce prepuno problema i grijeha, Bog ne nalazi u njemu mjesta za svoj dar. Samo kroz molitvu možemo stvoriti to mjesto za Boga. Gospa nam savjetuje da onda kada smo pokazali Bogu sve što nas opterećuje, trebamo ostati u tišini kako bismo mogli prihvatiti njegov oprost. Tako ćemo iskusiti i pomirenje s Bogom i Njegov mir. No sve to moguće je samo ako se otvorimo u molitvi.

IZNOSIMO BOGU SVOJE MOLBE/ŽELJE

Drugi korak u molitvi sastoji se od toga da iznesemo sve svoje molbe/želje. Gospa je rekla da prije svega trebamo moliti za Božju volju. Božja volja treba se ispuniti u svemu za što molimo. Nikada ne smijemo staviti svoje interese i svoje želje ispred Božje volje. Kod svake molbe/želje, za čije ispunjenje molimo, naš jedini cilj treba biti da se dogodi Božja volja. Na taj ćemo način moći i prihvatiti ako Bog ne ispuni naše želje odmah, zato što je u tom trenutku tako možda bolje za nas. Naravno, možemo moliti Boga za sve. Imamo pravo tražiti to od njega i kada molimo, možemo se u potpunosti osjećati kao Njegova djeca. U molitvi smijemo iznijeti sve svoje molbe/želje: molimo za bolesne, za ljude u nevolji, za sve ono za što u tom trenutku osjećamo da trebamo moliti. U tome se izražava i spontanost molitve. A spontana molitva je molitva koja dolazi od srca. To nikada nije ista molitva kakva je bila jučer, jer današnji dan nosi nešto novo, a kroz moju molitvu za mene nastaje novi život.

MOLITVA ZAHVALE

Treći koraku molitvi jest molitva zahvale. Gospa nam je znala reći da smo ponekad vrlo nezahvalni. Vjerujemo da je sve što imamo i što posjedujemo naša zasluga ili da je slučajem dospjelo u naše ruke. Rekla je da čovjek previše računa na vlastitu snagu i ne zna zahvaljivati. Ali onaj tko ne zna zahvaliti, taj ne može ni shvatiti vrijednost dara koji mu je Bog dao. Govorila je da moramo u potpunosti biti svjesni toga da je sve što imamo i što jesmo, dar Božji. Upravo u zahvaljivanju možemo najbolje izraziti svoje povjerenje u

Boga. Osobito onda kada zahvaljujemo i na onome što nam nije dao.

MOLITVA ZA BLAGOSLOV

Četvrti korak je molitva za blagoslov. Majka Božja nam je rekla da trebamo završiti svaku molitvu molitvom za blagoslov. Naglasila je važnost toga da se nakon molitve, uz Božji blagoslov, uz njegovu milost i pomoć, ponovno vratimo u normalan život. Nikada ne smijemo biti sigurni u to da nas ne može zadesiti ništa loše ili da ne moramo nositi neki križ. No ipak, uvijek možemo sa sigurnošću računati na to da je Bog stvarno s nama. Tada ćemo pobijediti sve poteškoće.

Gospa je rekla da često nismo pribrani, primjerice kod blagoslova na kraju svete mise ili na kraju molitve. Često smo već rastreseni, okrenuti svojim brigama i možda već mislimo na nekoga tko nas čeka. Gospa kaže da bismo tijekom blagoslova morali biti sasvim duboko sabrani, jer nas Bog u tom trenutku želi bogato darivati. To što je Gospa rekla o blagoslovu, za sve nas je bilo novo, pa čak i čudnovato. Ali kako je to češće ponavljala, počeli smo vrlo ozbiljno shvaćati tu opomenu. Nastojali smo biti potpuno sabrani i budni tijekom blagoslova na kraju mise i za vrijeme blagoslova koji bi nam ona sama udijelila nakon molitve. Postupno je rasla naša vjera u to da nam se Bog u tom trenutku odista želi u potpunosti darovati. Za mene je sada uistinu nešto posebno kada primim blagoslov. Uvijek bih, osobito kada susretne svećenika, najradije zamolila za blagoslov, jer tako snažno osjećam nužnost i važnost blagoslova.

Gospa je također preporučila našoj skupini da na kraju molitve kao zahvalu i kao molitvu za blagoslov zajedno otpjevamo Očenaš.

MARIJA, MOŽEŠ LI NAM NA TEMELJU SVOG ISKUSTVA REĆI KAKO BI TREBALA IZGLEDATI MOLITVENA SKUPINA KOJA ĆE BITI NA RADOST MAJCI BOŽJOJ?

To nam govori već i samo ime: zadaća molitvene skupine jest da stvarno moli. Često se kao članovi molitvene skupine jednom tjedno okupljamo na zajedničku molitvu. No u svojem privatnom životu rijetko molimo i poklanjamo Bogu malo svojeg vremena. Tako ne ostvarujemo pravi napredak i možda smo loše raspoloženi tijekom zajedničke molitve. No duhovni rast moguće je ostvariti na mjesečnoj, pa čak i na svakodnevnoj razini, ako odista molimo. Zajednička molitva u skupini i osobna molitva trebaju se stalno međusobno nadopunjavati. Čovjek teško da može ostvariti bilo kakav duhovni napredak ako moli sam. Isto tako, duhovni rast nije moguć ako se svodi samo na događanja i iskustva unutar molitvene skupine. Kada odlučim da je molitva odsada uključena u moj svakodnevni program, tada ću i moliti. Da bismo nešto mogli ostvariti, također je potrebno da si postavimo cilj. Molitva nije cilj našega života, ali je sredstvo koje je potrebno za duhovni rast te kako bismo se sve više mogli otvarati Bogu. Čovjek bi kroz molitvu trebao spoznati Božju volju i stremiti k tome da priredi Bogu još veću radost.

RAD I MOLITVA

Majka Božja nije nikada rekla da je dovoljno samo moliti. Nijedna molitva koja se ne pretvara u dobra djela nije opravdana. Stoga su jednako važni i rad i molitva, tako da i jedno i drugo treba zauzimati pravo mjesto u našim životima. Rad i molitva ne smiju stajati u našim životima neovisno jedno o drugome. Gospa nam je jednom rekla da dobra djela mogu izvirati samo iz srca koje moli.

Kroz molitvu će se promijeniti naše razmišljanje i naš život. Tada će se promijeniti i ljudi oko nas, čak će se promijeniti i čitav svijet. Ali ne smijemo vjerovati da nešto možemo učiniti i promijeniti svojom vlastitom snagom, jer ćemo tako iskusiti svoju nemoć. Kroz molitvu želimo dopustiti Bogu da djeluje u našim srcima kako bi nam On mogao nadahnuti prave namjere i ispravne putove koji vode ka dobru.

Priredio Christian Stelzer

Molitveno-odgojni seminar za djevojke u Međugorju

BOG DAJE SVE U PRAVO VRIJEME

**OD 15. DO 17. SIJEČNJA 2016.
GODINE DVADESET DEVET
DJEVOJAKA IZ RAZLIČITIH DIJELOVA
HERCEGOVINE SUDJELOVALO JE NA SEMINARU U KUĆI
MIRA U MEĐUGORJU, KOJI SU
ORGANIZIRALE ŠKOLSKE SE-
STRE FRANJEVKE IZ MOSTARA.**

Tema seminarra bila je Ljubav. Voditeljica s. Danijela Brekalo, osvrćući se na biblijsku knjigu Pjesma nad pjesmama, nastojala je mladim djevojkama približiti prepoznavanje istinski čiste ljubavi između mladića i djevojke, za koju je potrebno Božje vodstvo. **Seminar je protekao u molitvi, u svakodnevnom sudjelovanju na svetoj misi, klanjanju Isusu u Presvetom oltarskom sakramentu te zajedničkom razmatranju otajstava krunice na Brdu ukazanja.**

Donosimo dojmove djevojke koja je sudjelovala na seminaru: *Budući da sam prolazila teško razdoblje svoga života, znala sam da su moje srce i moja duša ranjeni i da mi treba duhovna obnova. Vidjela sam da se u Hrvatskoj održavaju duhovne obnove, posebno za žene i djevojke, i pomislila sam 'Bože dragi, bila bih presretna kada bih imala priliku otići na takvo nešto.' Nakon par dana listala sam novosti facebooka i ugledala na stranici Međugorja da će se održavati molitveno-duhovni seminar za djevojke u Međugorju. Nisam se mislila ni trenutka i odmah sam nazvala s. Danijelu, koja je vodila seminar, kako bih se prijavila za sudjelovanje. Rekoh: 'Bože, hvala ti, hvala ti na prilici.' Prije nego sam se zaputila u Međugorje, zamolila sam Boga da učini čudo, da me oporavi i ozdravi, da izliječi moje rane i da me ispuni svojom ljubavlju za kojom svi će-*

zemo i koju svi trebamo, jer bez nje nikada ne ćemo biti sretni i ispunjeni do kraja. Kad sam došla u Međugorje i kad smo se našli svi na okupu, vidjela sam ozarena i nasmiješena lica dragih djevojaka, sestara i naših predivnih i pozitivnih kuharica. Sve je bilo predивно. I budući da sam molila Boga za čudo, čudo se i dogodilo. Zapravo, poslao mi je osobu koju neću nikada zaboraviti, osobu preko koje mi je dragi Bog pomogao. Bila je to mlada sestra, pripravnica, koju sam zapravo već od prije poznavala. No s vremenom sam saznala da je otišla u samostan, ali nisam mogla ni zamisliti da će baš ona biti osoba koju će mi Bog poslati i koja će mi toliko pomoći. Kad sam je ugledala, bila je to neopisiva i nezaboravna radost. S njom sam razgovarala, ispričala sam joj svoju životnu priču i svoje životne teškoće koje su me dovele do ranjivosti, nezadovoljstva i tuge. No budući da sam se u svakoj poteškoći molila Bogu i vapila mu da mi pomogne, zapravo sam kroz razgovor s mojom dragom sestrom postala svjesna koliko dobra je zapravo dragi Bog učinio kroz sve moje poteškoće i shvatila sam da nijedna moja molitva nije uzaludna, već je zapravo uslišana. U tom sam trenutku postala svjesna milosti i sreće koja je sišla na mene i zapravo dani tuge, boli i nezadovoljstva okrenuli su se u neograničenu i neopisivu sreću, mir i zadovoljstvo. Postala sam svjesna sebe i koliko me

Bog zapravo ljubi i voli i da zapravo daje sve u pravo vrijeme. Osim razgovora s mojom dragom sestrom, pomogla su mi i predavanja o ljubavi koja su održavana na seminaru, molitva krunice, sveta ispovijed i sv. misa, te odlazak na Brdo ukazanja. Sve one koji ovo čitaju željela bih ohrabriti da se mole Bogu u danima radosti, a posebno u danima tuge i boli, jer ta se molitva posebno uslišava. I budite strpljivi, Bog ne će učiniti nešto kada mi to želimo, nego kada je pravi čas za to, i vjerujte mi da to bude bolje od očekivanog. Samo je potrebno ustrajno moliti i biti strpljiv. Ne odustajati, već biti uporan. Ovim putem bih htjela zahvaliti Školskim sestrama franjevkama iz Mostara koje održavaju ovako predivne i čudesne seminare. Svakome tko ima potrebu ili bi želio otići na seminar savjetujem da ode, jer zasigurno ne ćete ništa izgubiti, a dobit ćete mnogo!

PAULA TOMIĆ

ZIMSKI SU MI MJESeci U MEĐUGORJU NEKAKO NA SVOJ NAČIN LIJEPI. Nema one uobičajene užurbanosti i vreve. Nema gužve u trgovinama i restoranima, lakše se nađe parkirno mjesto, a najviše od svega lakše se nalazi slobodno mjesto u crkvenim klupama. Mjesto kao da konačno pripada mještanima. I tada crkva sv. Jakova postaje „obična župna crkva“ za svoje župljane. I lijepi su susreti s poznatim i susjedskim licima koje možda samo tada vidiš kako kleče i mole, jer su u drugim mjesecima skriveni u gomili stranih hodočasnika.

Sveta misa u crkvi u Međugorju doista ima neku posebnu čar. Ostavlja neku lijepu toplinu oko srca – baš

kao da tijekom mise Gospino majčinsko srce savija ruke oko tvoga srca, grije ga i ispunjava svojom ljubavlju. Tako se nakon mise osjećaš s jedne strane sretno i ispunjeno, a s druge strane tužno jer se nekako odvajáš od te ljepote i topline zajedništva, a ulaziš u hladnu svakodnevicu nesigurnih životnih staza. Da, crkva u Međugorju i sveta misa u Međugorju su kao jedan dom, jedna „sigurna kuća“ za dušu. Valjda to prepoznaju i svi oni hodočasnici koji ovamo neumorno dolaze svih ovih godina.

Vidioci od početaka ukazanja svjedoče o tome koliko Gospa voli Crkvu. U svojim porukama nekoliko puta je pozivala župljane i hodočasnike da se uključe u rad svojih župa (usp.

„Danas vas želim pozvati na rad u Crkvi. ... Trebate biti odvažni i malim cvjetićima pridonositi Crkvi i Isusu, da bi mogli svi biti zadovoljni.“ 31. 10. 1985. ili „Želim da se svaki od vas odluči na promjenu života i da svaki od vas radi više u Crkvi ne riječima, ne mislima, nego primjerom, da vaš život bude radosno svjedočenje Isusa.“ 25. 02. 1993.). Ipak najupečatljiviji poziv koji službeni vodiči župe Međugorje upućuju hodočasnici jest onaj u kojem je Gospa pokazala koliko poštuje Crkvu i svetu misu: pozvala je naime sve hodočasnike da, ukoliko trebaju birati između dolaska na ukazanje i dolaska na svetu misu, uvijek na prvo mjesto stave **odlazak u Crkvu!**

Samo iz euharistijske žrtve u kojoj nam se svima daje duhovni život i snaga (Crkva) moguće je shvatiti žrtvu utjelovljenja i rođenja Božje Riječi (Podbrdo) i žrtvu smrti na križu (Križevac). Ta tri milosna međugorska hodočasnička mjesta!

Nalazimo se u Jubilarnoj godini milosrđa i pred najbogatijim liturgijskim vremenom, vremenom KORIZME koje još konkretnije poziva na življenje „duhovnih i tjelesnih djela milosrđa“ na koje i Jubilej poziva. Jedan od praktičnih savjeta za življenje tog izvanrednog Jubileja u duhovnoj punini, koji papa Franjo nudi u drugom dijelu bule Jubileja „Lice milosrđa“ jest učiniti **jedno hodočašće**, jer „milosrđe je cilj koji treba postići, a koji zahtijeva predanost i žrtvu“. I Sveta Obitelj je hodočastila u Jeruzalem kad je Isus imao 12 godina, učili su Isusa moliti i svake su subote išli u sinagogu slušati riječi Zakona i Proroka. Neka to bude pouka i za naše obitelji: da u ovom korizmenom vremenu, u ovoj Godini milosrđa na svom **životnom hodočašću** učimo našu djecu moliti: obnovimo molitvu blagoslova jela i zahvale, jutarnje i večernje molitve, škropljenje blagoslovljenom vodom...

U Godini milosrđa Sveti Otac posebno poziva da „svaka kršćanska obitelj postane povlašteno mjesto za iskustvo radosti praštanja. Praštanje je bit ljubavi koja može razumjeti pogreške i ispraviti ih. U obitelji se odgaja za oprost, zato što smo sigurni da ćemo u njoj pronaći razumijevanje i podršku, unatoč pogreškama koje možemo učiniti.“ (iz propovijedi na misi koju je za obitelji slavio u bazilici svetoga Petra na blagdan Svete Obitelji Isusa, Marije i Josipa.)

Crkva u Međugorju i ispovjedao-nice oko nje povlašteno su mjesto praštanja i pomirenja s Bogom u svetoj ispovijedi. Uputimo se stoga kroz ovu korizmu na hodočašće praštanja i pomirenja ovdje u Međugorje. Ne onako u zadnji čas, radi reda, da se obavi prije Uskrsa! Neka to doista bude „hodočašće“ – naš hod prema Isusovom i Gospinom srcu punom milosrđa. Samo onaj koji iskusi oprostjenje, moći će biti milosrdan i oprastati drugima!

Eto zašto je tako lijepa međugorska crkva. U njoj otkrivaš koliko si malen i siguran u Božjemu srcu i koliko si velik i važan kad je Bog u tvome srcu!

Uz Svjetski dan bolesnika

KAKO SE S MALO OTVORENA SRCA MOŽE DATI PUNO

Svjetski dan bolesnika obilježava se svake godine 11. veljače, kad se u Katoličkoj Crkvi slavi spomendan Blažene Djevice Marije Lurdske, budući da je marijansko svetište u Lourdesu, poznato po brojnim čudesnim ozdravljenjima, postalo velikim okupljalištem bolesnika koji se ondje dolaze moliti. Utemeljio ga je papa Ivan Pavao II. 1992. godine kako bi skrenuo pozornost na bolesnike i njihove probleme.

Svrha obilježavanja Dana bolesnika jest podizanje svijesti šire javnosti o potrebama bolesnika te težnja za stvaranjem bolje zdravstvene i društvene zaštite koja će svakom oboljelom omogućiti dostupnu i kvalitetnu zdravstvenu skrb. Namjera je ovog dana i prisjetiti se i zahvaliti svima onima koji skrbe o bolesnicima, a to su zdravstveni i nezdavstveni radnici te brojni drugi djelatnici i volonteri koji svojim plemenitim radom brinu o potrebama bolesnih. Nedavno smo primili i ovo pismo zahvale za lanjsko Hodočašće osoba s invaliditetom pa ga objavljujemo kako bismo se i mi pridružili u obilježavanju Dana bolesnika, zahvalni svim župljanima koji su omogućili da preko njih ovo mjesto postane još bolje.

Poštovani, pišem vam da vam zahvalim na lanjskom Hodočašću za osobe s invaliditetom, na vrhunskom smještaju te da vam poželim puno snage i strasti u organiziranju novih susreta u Međugorju. Želim vam također izraziti zahvalnost i u ime cijele moje velike i šarene grupe. Još uvijek do mene zna doprijeti glas o ovom ili onom plodu Međugorja... Dani koje smo proveli kod vas zaista mijenjaju živote, o tome nam stižu svjedočanstva i mjesecima nakon povratka...

Mnoge naše mame već su stare i umorne žene. Neke su uz svoju djecu koja imaju teškoće već trideset, četrdeset godina, već i same načete bolešću. Neke mame ne mogu više... No, nakon Međugorja, one imaju novu snagu, lakše nose svoju svakodnevicu, svoje kemoterapije, strahove, svoje muževe koji možda nikad nisu prihvatili bolesno dijete, njihove nevjere, njihov bijeg u alkohol i njihovu psovku... Neke naše mame su zbog bolesnog djeteta doživjele odbacivanje ili ruganje u svojoj obitelji, od susjeda i prijatelja, čak i od liječnika. Koliko njima znači kada ih u lijepim međugorskim pansionima ugoste kao da su kraljice...

Članovi udruge „Lastavice“ obožavaju doći u Međugorje. Lani ih je bilo više od dvadeset. Kao djeca, zbog mentalne retardacije napuštena, odrastala su po različitim ustanovama. Danas žive u malim stambenim zajednicama. Koliko suza isplaču oni koji zbog nekog razloga moraju ostati u Splitu. Uvijek iznova pitaju kad se opet ide u Međugorje...

I mnogi naši volonteri su odrasli ili još uvijek žive u domu. Ma koliko našoj djeci s teškoćama trebalo volonterske ljubavi, ovima je treba još više. I međusobno je jedni drugima daju. Neki naši mladi volonteri su problematični i buntovni adolescenti koji izluđuju svoje roditelje. U Međugorju oni postaju odgovorni i predani volonteri koji znaju brinuti o prijateljima s teškoćama, koji će u 10 sati navečer, nakon završenih dnevnih obveza, umjesto u kafic, krenuti na molitvu na Podbrdo ili Križevac.

Neki su od ovih mladih u Međugorju pronašli svoj poziv: jedna je srednjoškola odlučila studirati defektologiju, a druga ući u samostan. Od mnogih sam majki naših mladih volontera slušala s kojim su se oduševljenjem njihova djeca vratila iz Međugorja. Hvala vam što ste nam omogućili sva ova iskustva. Sa susretima u Međugorju ovaj svijet postaje puno bolje mjesto.

Neka Bog nagradi sve vaše napore.

Magda Kaliterna

BOŽJE MILOSRĐE – RAZLOG OPRAŠTANJA

FRA MARINKO ŠAKOTA

NA MOJ PRIGOVOR DA NEMAJU LJUBAVI I DA JE TO UZROK ZAŠTO NE MOGU OPROSTITI, NEKE OSOBE SU SE BRANILE TVRDEĆI DA NE MRZE ONE KOJI SU IH POVRIJEDILI. Sklon sam

prihvatiti da je tako, da u njima nije nestalo ljubavi, ali bez obzira na to ostaje činjenica da ne mogu oprostiti. Zašto se to događa? U čemu je problem?

Trebamo provjeriti ne samo imamo li ljubavi nego *kakva* je naša ljubav. Jer ljubav može biti ljudska i božanska. Jedno od pravila ljudske ljubavi jest: *Kao što ti meni, tako ja tebi* (Oko za oko, zub za zub). Možda nismo sposobni za praštanje jer je naša ljubav ukorijenjena u logici ljudske ljubavi koja je ograničena, a ograničenost se prepoznaje, među ostalim, i po tome što stavljamo uvjete drugima ili očekujemo da drugi učini prvi korak. Komu god je „teško oprostiti, znak je to i dokaz da nema u sebi dovoljno stvaralačke, božanske ljubavi, pa ostaje u sukobima, u ranama“ (fra Slavko B).

Ako je naša ljubav ograničena, i praštanje će nam biti otežano i ograničeno. U toj situaciji nalazio se i Petar kada se pitao do koje se granice može ići u praštanju („Do sedam puta?“). Dakle, pristajemo na praštanje, ali od određene granice. „Dosta! Do sada sam ti praštao, ali nema više!“ Sjetimo se, međutim, da Isus probija granicu „do sedam puta“ i ide dalje – do 70 puta 7, a to znači bezgranično.

Ovdje, doduše, moramo napraviti korekciju i napomenuti da i Isus poznaje granice u praštanju. Ako se sjetimo što sugerira učenicima kada „brat sagriješ“, primjećujemo da Isus naglašava inicijativu od strane žrtve („idi i pokaraj ga nasamo...; uzmi sa sobom još jednoga ili dvojicu...; reci Crkvi... Mt 18,15-17). Ni praštanje, dakle, ne ide u nedogled, i ono ima svoje granice. „Poslije tog trećeg koraka Isus ne inzistira dalje kod žrtve ni na praštanju ni na pomirenju. Izrazom 'neka ti bude kao poganin i carinik' onaj koji je prije bio 'brat tvoj', Matejev Isus jasno pokazuje da Kristov učenik nije dužan sebe izlagati novim povredama, čak ni kad su

bliske osobe u pitanju. Opraštanje je poželjno, ali uz stvarnu mogućnost nepomirenja uvijek ostaje i mogućnost neopraštanja – kad nakon očitih upozorenja izostane pokajanje s druge strane.“ (Dario Tokić)

Bez obzira na to, za praštanje ćemo biti sposobni tek kad usvojimo logiku Božje ljubavi. Međutim, kako je usvojiti?

Kad je iskusimo. Kad iskusimo *na svojoj koži* da nas Bog ljubi i da nam prašta. A iskusit ćemo Božju ljubav tek kad iskusimo pad (da smo slabi i potrebni Božje pomoći i praštanja).

Zašto onda Božju ljubav ne iskuse svi ljudi, jer svatko je od nas slab? Istina, svi smo slabi, samo što toga nismo svi svjesni. I u tome i jest ključan problem. Upravo zato mi teško praštamo drugima, jer ne vidimo sebe. Tek kad duboko doživimo da nas Bog ljubi i onda kada smo slabi i grješni, moći ćemo praštati drugima kada su oni slabi i grješni prema nama. Tek kad otkrijemo da smo unatoč svojim slabostima *dragocjeni i vrijedni u Božjim očima* (usp. Iz 43,4), moći ćemo prihvatiti sebe u potpunosti i prihvatiti druge, jer sve to isto vrijedi i za njih. Kada spoznamo Božju milosrdnu ljubav, otkrit ćemo slobodu, oslobođenje od pritiska da budemo „savršeni“ (bez pogriješke), da moramo zaslužiti Božju ljubav, i da drugi moraju biti savršeni.

Tek nakon iskustva Božje bezuvjetne ljubavi bit ćemo u stanju usvojiti novo pravilo: *Kao što Bog meni, tako ja tebi*. To ne znači da ćemo nakon usvajanja Božje ljubavi prestati biti ljudi, tj. slabi i ranjivi. Radi se o nečemu posve drugom. „Tada bi svaka uvreda bila nova prilika da se pokaže snaga praštanja, svaka zla riječ prigoda da se izrekne lijepa riječ...“ (fra Slavko B)

Ljubav, i to božanska, bezuvjetna ključ je praštanja! To je odgovor na pitanje: *Kako praštati?* Zato naš trud oko praštanja ima za zadaću odgovoriti na pitanje kako osloboditi i pročistiti ljubav, jer oslobođena ljubav osvobljava srce i osposobljava nas za praštanje. Možemo se pravdati ovim ili onim razlogom zašto ne praštamo, ali na koncu sve ovisi o ljubavi. „Kad čovjek otkrije veću ljubav, postaje

sposoban praštati sve uvrede i ljubiti i one koji ga ne ljube. Kad čovjeka oduševi veća ljubav, onda ga na njegovu putu ne mogu zaustaviti ni nedostatak ljubavi ni aktivna mržnja, a posljedice u obliku rana nestaju.“ (fra Slavko B)

Sv. Terezija od Djeteta Isusa shvatila je Božju ljubav što se lijepo vidi iz priče koju donosi: „Htjela bih vam uz pomoć jedne jednostavne usporedbe objasniti koliko Isus ljubi duše, čak i one nesavršene, koje se njemu utječu. Pretpostavimo da jedan otac ima dvoje zločeste i neposlušne djece. Dolazi ih kazniti. Jedno dijete – svjesno da je zaslužio kaznu – u strahu od njega bježi. Drugo se dijete, naprotiv, baca ocu u naručaj i kaže mu da mu je žao što ga je povrijedilo, da ga voli i da će odsada biti dobro da bi mu svojoj ljubav dokazalo. Ako to dijete od oca traži da ga kazni poljupcem, ne vjerujem da će se srce sretnoga oca moći oduprijeti sinovskom povjerenju djeteta čiju iskrenost i ljubav poznaje. Otac zna da će njegovo dijete još mnogo puta upasti u iste grješke, ali će mu on uvijek oprostiti kada ga takne u srce.“

Za tisuće hodočasnika u Međugorju iskustvo Božjeg milosrđa i praštanja jedno je od najsnažnijih uopće. „Nikad još nisam čuo“, svjedoči fra Slavko Barbarić, „da se netko vratio iz Međugorja sa strahom pred Bogom. A mnogi su rekli: 'Tek tu sam shvatio da je Bog ljubav, milosrđe i praštanje.' Mnogi su ponovno zavoljeli Boga koji je Otac, kojem je stalo do dobra njegove djece, koji radosno čeka i polazi ususret.“

Oprašta se onoliko koliko se ljubi.
(Honoré de Balzac)

U opraštenju neoprostivoga čovjek je najbliži Božjoj ljubavi.
(Gertrud von le Fort)

VUK DOBRA I VUK ZLA

FRA MARIO KNEŽEVIĆ

ČITAM OVIH DANA ČLANAK DR. BENJAMINA MARKINA, LIJEČNIKA RODOM IZ GANE KOJI JOŠ UVIJEK, PREMDA UMIROVLJENIK, RADI U SVEUČILIŠNOJ BOLNICI U MOSTARU. Pisao je o tome tko je vjernik. Ukratko rečeno, on smatra, s čime se nije teško složiti, da nisu vjernici oni koji su redoviti na svetim misama, a neumorno i svjesno čine zlo te čak ni u crkvi ne žele pružiti ruku mira određenim osobama. Dr. Ben, kako ga od milja zovu, ponavlja kako je vjera bez konkretnih djela prazna i svojevrсна laž. Nažalost, puno je onih koji ne shvaćaju da je vjera poziv na konkretno činjenje. Tu nam najbolje može pomoći primjer carinika Zakeja koji je u susretu s Isusom rekao da će polovicu svoga imanja dati potrebnima i da će vratiti višestruko onima koje je ošteti. Zakej shvaća da je susret s Isusom obvezujući trenutak. I dok su mnogi s prigovorima popratili Isusov odlazak u kuću grješnika Zakeja, taj isti Zakej je upravo tim „dežurnim“ vjernicima uputio poruku što bi i kako trebalo činiti. Vjera traži konkretne čine, a ne samo verbalni izričaj.

Upravo u ovo korizmno vrijeme koje slijedi imamo mogućnost konkretizirati vjeru. Posebno smo u korizmi pozvani na ustrajnu molitvu, post, pokoru i djela milosrđa. Svi ti čini se nadopunjuju i stapaju u jedno. Svi su važni i izviru jedni iz drugih. Korizmno vrijeme je hod u pustinju. No ta pustinja nije uzaludna osama. Pustinja je prostor naše šutnje i Božjeg govora. Pustinja nije prostor napuštenosti. To je prostor susreta. Važno je znati stati u vlastitoj trci. Važno je čuti pravu riječ u prostoru raznih govora. Jedan pisac zapisa: Toliko govora – jedna je riječ istinska. Toliko zvukova – koji je onaj pravi? Toliko ulica – jedan je put istinski.

Ambijent pustinje moramo natapati duhom molitve i tako stvarati duhovnu oazu. Tek s molitvom ćemo razumjeti vrijeme osame i kušnje. Isus je molio i tako shvaćao što Otac hoće. Gospa moli i prihvaća plan Božji. Mojsije moli i nalazi put – izbaavljenje. Molitva je susret. Susret Boga i

čovjeka. To je susret od kojeg se živi. Zato Isusu i kaže kako trebamo u svako doba moliti. Gospa to često ponavlja u svojim porukama.

Naša molitva mora biti ponizna i neopterećena našim planovima. U molitvi trebamo biti lišeni svake oholosti. Uvijek treba imati na pameti Isusove upute kako trebamo moliti u skrovitosti svoga srca. U molitvi mi sve dobivamo, a malo dajemo. Dajemo prazno srce, a Bog nam ga vraća ispunjena. U molitvi, isto tako, treba znati čekati. Kardinal Michaele Faulhaber zapisa: „Imajte povjerenje i strpljenje pri svakoj molitvi, čak i ako Božji sati polagano otkucavaju.“ Bog nikada ne šuti i možda nam najviše govori kad imamo dojam da ga ne čujemo.

Svi želimo promjene u svojoj okolini i svijetu. One se, tako nam se čini, ne događaju. Tako postajemo nestrpljivi i pritisnuti mislima kako je ovaj svijet zao. Svi su loši. No tu treba počti suprotnim smjerom. Zapravo, mi se moramo mijenjati. Uz to je dobro znati da se ne možemo mi mijenjati svojom voljom. Mi možemo i trebamo dopustiti da nas Bog mijenja. Bog djeluje u molitvi i od nas čini drukčije ljude. Stoga u korizmno, a i svako drugo vrijeme, ne očekujemo tuđe promjene nego svoje. Albert Schweitzer je to ovako izrazio: „Molitva mijenja ljude – a ljudi mijenjaju svijet.“

Jedan je indijanski starac ovako tumačio svome unuku što je život: „Naš se život odvija po principu borbe dvojice vukova u nama. Jedan vuk je zao i od njega su grijesi, pohlepa, sebičnost, kleveta, zavist, mržnja i svako drugo zlo. Drugi vuk je vuk dobra. Od vuka dobra su poniznost, nesebičnost, milosrđe, ljubav, praštanje, mir, radost i svako drugo dobro.“ Unuk je pažljivo slušao djeda i na kraju upitao: „Koji će vuk u konačnici pobijediti u nama?“ Djed odgovori: „Pobijediti će onaj vuk kojega budemo više hranili.“ To je život. Mi se pretvaramo u ono čime se na duhovnome području hranimo. Molitva, post, pokora, djela milosrđa su hrana za pobjedu dobra u nama.

MATE KRAJINICA

KRAKOW JE JEDAN OD NAJSTARIJIH POLJSKIH GRADOVA, SNAŽNO KULTURNO I ADMINISTRATIVNO SREDIŠTE, ALI I VAŽNA TOČKA NA DUHOVNO-ME ZEMLJOVIDU U KOJOJ JE SUBLIMIRANO SNAŽNO ISKUSTVO KATOLIČKE VJERE. Prema legendi grad je osnovao vojvoda Krak koji je na tom mjestu ubio zmaja. Prvi povijesni spomen grada datira iz 966. godine kad ga je židovski putopisac Abraham ben Jacob opisao kao značajno trgovačko naselje. Kra-

lošrđe i Milosrdni Isus su neodvojivo povezani s Krakowom, gdje će uskoro dolaziti stotine tisuća hodočasnika. Papa Franjo je umnožio dva događaja i stvorio *par excellence* program, plan i poticaj za sve vjernike u ovoj 2016. godini.

Sve više ozbiljnih katoličkih komentatora nude svoja razmišljanja za nadolazeći *Svjetski dan mladih 2016*. Posebno je interesantno promišljanje kanadskog pisca, svećenika o. Raymonda de Souze koji je katoličkoj javnosti još prije dvije godine

zlo najgore vrste i mučeništvo u Auschwitzu – Birkenau dogodilo se svega nekoliko desetaka kilometara dalje, prema zapadu. I iz Krakowa su kretali vlakovi prema tom strašnom logoru, a jednu od takvih priča donosi i Steven Spielberg u filmu „Schindlerova lista“ koji se više od dva mjeseca snimao baš u Krakowu. Onda kao šlag nad već učinjeno nacističko zlo dolaze komunisti – narodni heroji i zaslužnici – pa u blizini Krakowa grade *grad bez Boga* - Nowa Huta, kao osvetu za to što je tamoš-

sestre Faustine pronio svijetom. Kao mladić, taj je čovjek često prolazio pokraj samostana sestre Faustine po ledenu zimskome vremenu, obuven samo u klompe i siromašno odjeven, na putu za posao kao manualni radnik“, napominje o. Souza.

Kada je dvadeset godina poslije Karol Woytila postao biskup, zauzeo se je za kauzu sestre Faustine i pomogao razjasniti nerazumijevanja koja su u Rimu postojala oko duhovnoga dnevnika te redovnice i koja su priječila širenje pobožnosti prema

herojstvo dvadesetog stoljeća najbolje iščitavaju baš u Krakowu.

„Također valja zapamtiti da su neki negodovali uoči Faustinine kanonizacije zbog toga što je Ivan Pavao II. navodno privilegirao jedinstveno poljsko iskustvo katoličke pobožnosti stavlajući upravo Božansko milosrđe u središte *Velikoga jubileja 2000.*“, pojašnjava o. Souza. No te primjedbe su srećom bile samo površni pokušaji zaustavljanja procvata Crkve i duhovnosti. Ivan Pavao II. imao je – pa proživio je sve to – snažan uvid u to kako su dva oblika totalitarizma 20. stoljeća narušila moralno i društveno tkivo čovječanstva. Znao je značenje gulaga i nacističkih logora smrti, svjedočio je zastrašujućoj gladi u Ukrajini, ali i genocidu što ga je izvršila kineska „kulturna revolucija“ i zločinu koji je nad Hrvatima počinila komunistička vlast. Sve ovo nabrojano, ali još puno toga nespomenutog nametnulo je čovječanstvu 21. stoljeća stravičan teret krivnje. „Komu ispovjediti te užasne zločine i te grijeh, koji su stoljeće na početku zamišljano da bude obilježeno neograničenim ljudskim napretkom, pretvorile u pravu klaonicu? Kako iskupiti krivnju nagomilanu tolikim zločinima?“, pita se o. Souza i prorok dodaje da se „odgovor za naše vrijeme događa upravo tamo – u Krakowu“.

O. Souza u priču uvodi i Aleksandra Solženjicina – još jednog čovjeka koji je povijest iščitavao kroz slavenske kulturne leće – i koji je ustvrdio da su se „jedinstveni užasi 20. stoljeća dogodili jer su ljudi zaboravili Boga“. Ovaj poznati ruski pisac i kroničar rekao je u svome predavanju 1983., prigodom primanja nagrade od američke zaklade „John Templeton“, i ovo: „Podbačaj ljudske savjesti, lišene njene božanske dimenzije, bio je odlučujućim čimbenikom svih najvješih zločina ovoga stoljeća.“ Francuski teolog Henri de Lubac rekao je nešto slično: „Dvadeseto je stoljeće dokazalo da ljudi uistinu mogu uspostaviti svijet bez Boga. Međutim, bez Boga mogu ga uspostaviti tako da se međusobno suprotstavljaju i sukobljavaju.“

Ivan Pavao II. sve je to znao i zbog toga je želio „univerzalizirati“ poruku Božanskoga milosrđa dobivenu u Krakowu kao odgovor na tjeskobu i očaj izazvane užasima 20. stoljeća. Biblijski Bog, Bog bezgraničnog

milosrđa bio je jedini stožer i oslonac kojemu se teret 20. stoljeća mogao predati na iskupljenje.

George Weigel lijepo reče ovih dana „da Svjetski dan mladih dolazi kući, jer unatoč tome što su ovi globalni festivali vjere službeno započeli 1986. u osmoj godini pontifikata Ivana Pavla II., oni su se davno prije dogodili u njegovoj praksi i mašti dok je papa Ivan Pavao II. još bio mladi svećenik u Krakowu. On je u najmračnijim godinama staljinističkog terora izradio dinamičnu mrežu okupljališta – kampova za mlade. Bio je uvjeren da mladi ljudi teže ostvariti herojske kreposti. Praksa je urodila bogatim plodovima i to ga je sigurno potaknulo da poslije kao papa svoju ideju prenese i na globalnu razinu i tako svome pontifikatu doda još jednu epsku dimenziju.“

Ovakve skupove u budućnosti još jače trebaju podupirati ponajprije katolički roditelji, naši biskupi i svećenici, potičući mlade da se poput kamenja ugrade u Crkvu – Kuću Božju (usp 1 Pt 2,5). Dobri su to projekti koji zbližavaju, hrabre i konkretno odgajaju.

Valja nam ujedno moliti za dobrobit naše mladeži i Bogu zahvaljivati za sve skupove mladih i na našoj nacionalnoj razini, počevši od Velezboru mladih u Zagrebu 1985., kada je kardinal Kuharić uputio glasovitu poslanicu „Kako je lijep čist naraštaj“, u kojoj zanosno kliče: „Kako je lijep čist naraštaj! Kako je radosna čista mladost! Kako je vedra čista savjest!“ U taj duhovni mozaik plemenitosti i ljepote uspješno je uklupljen i Mladifest koji evo preko dva desetljeća svakog kolovoza u Međugorju okuplja desetke tisuća mladih sa svih strana svijeta. To je još jedno nezaobilazno međugorsko svjedočenje rasta u vjeri, gdje mladi doživljavaju Crkvu kroz duhovni potres vlastite duše, osobito preko sakramenta pomirenja i zavjeta predbračne čistoće. Ovakve skupove u budućnosti još jače trebaju podupirati ponajprije katolički roditelji, naši biskupi i svećenici, potičući mlade da se poput kamenja ugrade u Crkvu – Kuću Božju (usp 1 Pt 2,5). Dobri su to projekti koji zbližavaju, hrabre i konkretno odgajaju.

Imajući sve ovo u vidu, oni koji planiraju Svjetski dan mladih 2016., i kod nas u Crkvi u Hrvata, trebali bi iskoristiti ove duboke duhovne fundamente kako bi ovom okupljanju podarili posebno žarište i odjek, obnovu osobne vjere i životnih stavova. Valjalo bi pomoći našim mladim i starijim vjernicima pa im za pripremu za hodočašće u Krakow – *grad svetaca Trećeg tisućljeća* – iz teoloških knjiga, zbirki poezije i proze te enciklika sv. Ivana Pavla II. izvući stožerne odrednice katoličkog nauka i nad njima razmišljati. To će svima sigurno život usmjeriti u pravom smjeru i prema konačnom spasenju.

Također, na ovom primjeru može se zapaziti i ljepota crkvenosti, značaj kontinuiteta duhovnosti i nauka koji svijetu svjedoči i sadašnji papa Franjo iskreno se naslanajući na svetačko djelo Ivana Pavla II., a sve s ciljem da u nama i među nama procvjeta nova evangelizacija, kršćanska nada, ponos i radost.

kow je bio glavno naselje slavenskog plemena Vislani, a kratko vrijeme dio Velikomoravske Kneževine te prijestolnica Poljske do 17 st., kao i jedan od centara znanosti i kulture centralne Europe. Zbog tih razloga, kao i sačuvanog arhitektonsko umjetničkog bogatstva, Krakow je i uvršten na listu svjetske baštine UNESCO-a. Na prostoru su današnjeg Krakowa živjeli i Bijeli Hrvati, preci današnjih Hrvata. Više se o povijesti Krakowa može pročitati na internetu ili u enciklopedijama, ali ovo što slijedi želi aktualizirati posebno duhovni značaj ovog grada i traži malo više pozornosti. Radi se o – uvjetno rečeno – pripremama za Svjetski dan mladih koji će se u kolovozu održati baš u Krakowu. Ujedno, papa Franjo proglasio je Godinu milosrđa, a mi-

posvijestio da je „Krakow izvorište, duhovni epicentar svijeta i da se dvadeseto stoljeće dogodilo u Krakowu“. Na temelju ovog poticaja američki katolički pisac, sveučilišni profesor George Weigel ovih dana objavljuje vodič kroz Krakow – grad svetaca pod naslovom *City of Saints: A Pilgrimage to Johan Paul II's Kraków*, a na svom twitteru ide tragom o. Souze, pojašnjava značaj Krakowa i njegovih svetaca želeći da mladi cijelog svijeta shvate kamo i zašto idu. Vrijedno je to promeditirati i upitati se što u duhovnom smislu i za našu budućnost znače poruke iz Krakowa?

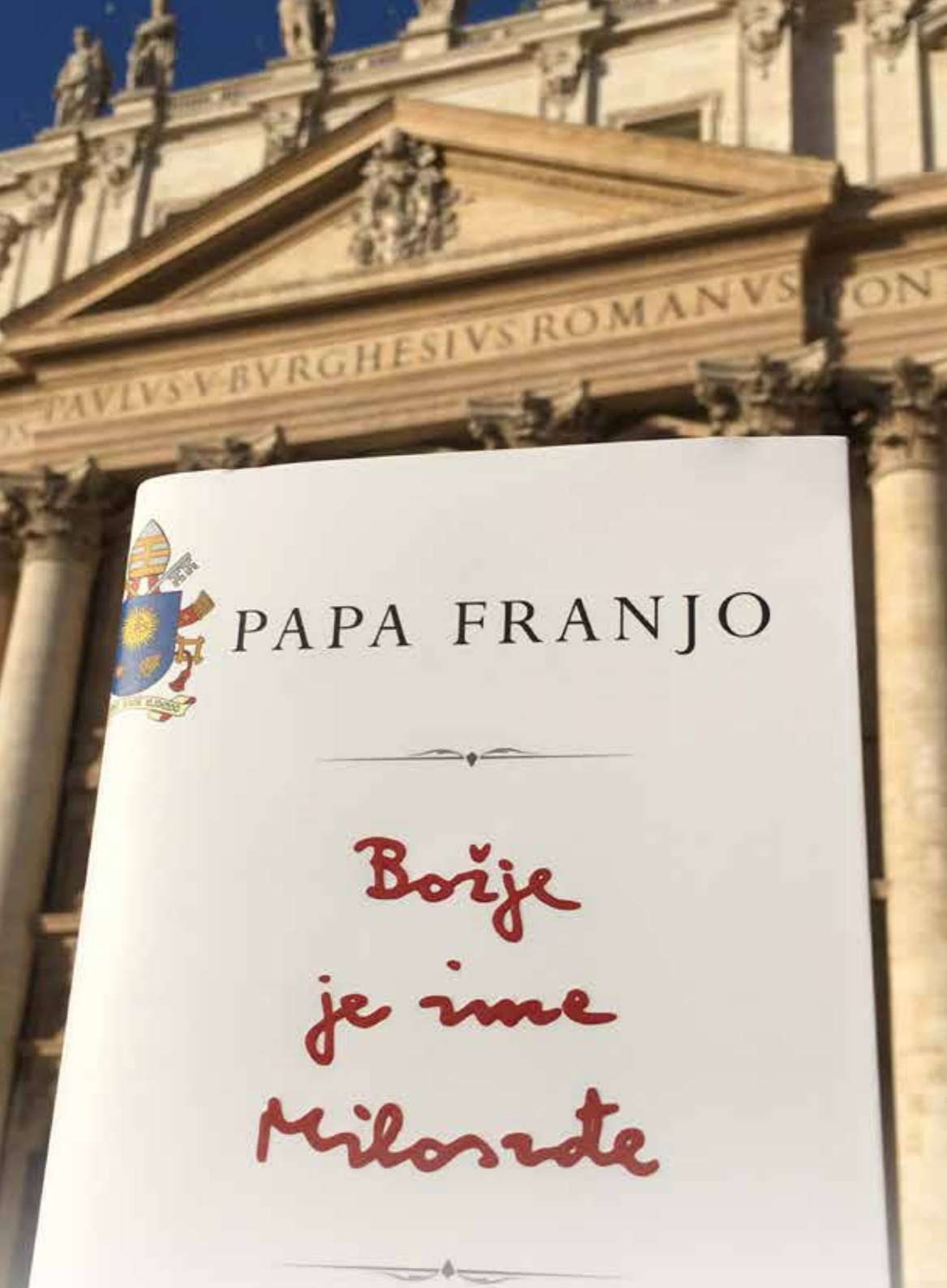
Svima je iz povijesti znano kakva je mučenička paradigma Krakow. Tamošnje pučanstvo teško je stradalo pod nacističkom, ali i pod komunističkom okupacijom. Interesantno:

nje stanovništvo na lažnim komunističkim izborima glasovalo mimo očekivanja komunističkih vlastodržaca. Komunistički ideolozi željeli su stvoriti novog i bezbožnog čovjeka krivo misleći da mogu kontrolirati čak i čovjekovu dušu.

„No, uz Krakow nisu vezane samo crne i tragične vijesti, jer u tom je istome gradu dan jasan Božji odgovor na nikad prije u svijetu tako viđenu ljudsku zloću koju je donijelo 20. stoljeće. Tako je rođeno viđenje Božanskog milosrđa koje se stopilo s vjerničkom maštovitosti dotad nepoznate poljske redovnice, sestre Faustine Kowalske. No ima još nešto što bi naši mladi koji će tamo poći svakako trebali znati i promeditirati: upravo je iz Krakowa došao i čovjek koji je poruku Božanskoga milosrđa

Božanskome milosrđu po svijetu. Na koncu je taj isti čovjek, postavši rimskim biskupom, Faustinu proglasio blaženom 18. travnja 1993., a svetom u Rimu 30. travnja 2000. riječima: „Isus te izabrao da cijelom svijetu naviještaš njegovo nedokučivo milosrđe.“ Potaknut mističnim naputcima iz knjige sv. Faustine, Ivan Pavao II. je ustanovio svetkovinu Božanskog milosrđa na Bijelu nedjelju na koju je i blaženo umro 2005. kao predvodnik i najveći štovatelj te pobožnosti. Sv. Faustina zaštitnica je djece, siromašnih obitelji, kućnih pomoćnica, kuharica i kuhara, vrtlara, portira, djevojaka i mladića koji žele u samostan te poljskog grada Lodza. Spomendan joj je 5. listopada.

Dobro je zaključio Raymond de Souza da se višeznačnost, muka i

Prva Papina knjiga-intervju, poruka milosrđa za sve ljude

Prva Papina knjiga-intervju „Božje je ime Milosrđe“ postala je do sada nezabilježen izdavački hit koji obara rekorde prodaje u Hrvatskoj. Radi se o knjizi koja osvaja srca čitatelja i u kojoj se Papa u prisnom i prijateljskom razgovoru obraća svim ljudima na svijetu – onima unutar i izvan Crkve - koji traže smisao života, put mira i pomirenja, lijek za tjelesne i duhovne rane. Knjiga je istodobno objavljena na dvadeset jednom jeziku, među kojima i na hrvatskome, a dostupna je u osamdeset šest zemalja. Riječ je o knjizi koja se čekala s velikim nestrpljenjem, koja na osobit način obilježava Papin pontifikat, a daje poseban pečat Godini milosrđa koju je Papa nedavno proglasio.

U OVOJ PRVOJ KNJIZI-INTERVJU, KOJU SAM POTPISUJE, PAPA FRANJO SE JEDNOSTAVNIM I IZRAVNIM RIJEČIMA OBRAĆA SVAKOMU MUŠKARCU I SVAKOJ ŽENI NA PLANETU TE USPOSTAVLJA POVJERLJIV OSOBNI DIJALOG. U središtu je tema koja mu je najviše na srcu – milosrđe – oduvijek glavni temelj njegova svjedočenja, a sada i njegova pontifikata. Sa svake stranice izbija želja da dopre do svih duša – unutar i izvan Crkve. Na prvome mjestu da dopre do onoga dijela nespojknoga i ranjenoga čovječanstva koji traži da ga se prihvati, a ne da ga se odbacuje: do siromaha i marginaliziranih, zatvorenika i prostitutki, ali i do dezorijentiranih i onih koji su daleko od vjere, do homoseksualaca i rastavljenih.

U razgovoru s vaticanistom Andreom Torniellijem – preko uspomena iz mladosti i dirljivih zgoda iz svojega iskustva pastira – Papa iznosi razloge za izvanrednu Svetu godinu milosrđa, koju je silno želio. Ostajući svjestan etičkih i teoloških pitanja koja izranjaju, on ističe da Crkva ne smije nikome zatvoriti vrata; naprotiv, zadaća joj je utjecati na savjesti kako bi otvorila pukotine za prihvaćanje odgovornosti i za udaljavanje od učinjenoga zla.

U iskrenu razgovoru papa Franjo ne izbjegava ni suočavanje s bitnim pitanjem odnosa između milosrđa, pravde i korupcije. A kršćane koji se svrstavaju među 'pravednike' podsjeća: „I papa je čovjek kojemu je potrebno Božje milosrđe.“

Na predstavljanju knjige, upriličenom 12. siječnja u Vatikanu, govorili su: vaticanski državni tajnik kardinal Pietro Parolin, ravnatelj Tiskovnog ureda Svete Stolice Federico Lombardi te, po Papinoj želji, zatvorenik Zhang Agostino Jianqing i oskarovac Roberto Benigni.

ANDREA TORNIELLI, novinar je i ugledni vaticanist talijanskoga dnevnika *La Stampa* i koordinator njezina web portala *VaticanInsider*. Smatra se jednim od ponajboljih svjetskih stručnjaka za crkvene teme. Suraduje s raznim talijanskim i međunarodnim časopisima. Autor je niza knjiga, a u izdanju Verbuma do sada je izišla njegova biografija pape Franje 'Jorge Mario Bergoglio – papa Franjo', prevedena na 16 jezika, kao i knjiga 'Papa Franjo. Ova ekonomija ubija', prevedena na 9 jezika, koju je napisao u suradnji s kolegom vaticanistom Giacomom Galeazzijem.

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

Dr. sc. Miro Radalj, direktor nakladne kuće Verbum i glavni urednik mr. sc. Petar Balta

(iz poglavlja V.) PREVIŠE MILOSRĐA? (str. 65-68)

Crkva osuđuje grijeh jer mora reći istinu: to je grijeh. Ali istodobno grli grješnika koji se takvim priznaje, privija ga, govori mu o neizmjernom Božjemu milosrđu. Isus je oprostio čak i onima koji su ga stavili na križ i ismijavali. Moramo se vratiti Evanđelju. Tu nalazimo da nije riječ samo o prihvaćanju ili o oprostjenju nego se govori o „slavlju“ zbog sina koji se vratio. Izražavanje milosrđa slavljenička je radost, koja je dobro opisana u Lukinu evanđelju: „Na nebu će biti veća radost zbog jednog obraćena grešnika nego li zbog devedeset i devet pravednika kojima ne treba obraćenja.“ (15,7) Ne kaže: A ako kasnije ponovno padne, ako se vrati natrag, počini još grijeha, neka se sam snađe! Ne, jer Petru koji ga je pitao koliko puta treba oprostiti Isus je rekao: „sedamdeset puta sedam“ (Mt 18,22), to jest uvijek. Starijemu sinu milosrdnoga oca bilo je dopušteno da kaže istinu o onomu što se dogodilo, iako nije shvaćao, i zato što drugi brat, kada se počeo optuživati, nije imao vremena govoriti: otac ga je prekinuo i zagrlio. Upravo zato što u svijetu postoji grijeh, upravo zato što je naša ljudska narav ranjena istočnim grijehom, Bog koji je

darovao svojega Sina za nas, ne može, a da se ne otkrije kao milosrđe. (...)

Slijedeći Gospodina, Crkva je pozvana izlijevati njegovo milosrđe na sve koji se priznaju grješnicima, odgovornima za učinjeno zlo, koji se osjećaju potrebni oprostjenja. Crkva nije na svijetu da osuđuje, nego da omogućiti susret s onom dubokom ljubavlju koja je Božje milosrđe. Da bi se to dogodilo, često ponavljam, potrebno je izići. Izići iz crkava i iz župa, izići i ići potražiti osobe tamo gdje žive, gdje pate, gdje se nadaju. Odluka poljske bolnice, a to je slika kojom rado opisujem tu „Crkvu na izlasku“, jest da se ona podiže na bojišnici: ona nije čvrsta građevina sa svime opremljena i gdje se odlazi na liječenje lakših i težih oboljenja. To je pokretno zdanje, za prvu pomoć, za hitne intervencije, kako bi se spriječilo da vojnici umru. Tu se primjenjuju hitni medicinski zahvati, a ne rade se specijalistički nalazi. Nadam se da će izvanredni jubilej pokazati lice Crkve koja nanovo otkriva majčinsko srce milosrđa i koja ide ususret tolikim „ranjenicima“ kojima su potrebni slušanje, razumijevanje, oprostjenje i ljubav.

Predstavljanje knjige „Ime Božje je milosrđe“ upriličeno je na Patrističkom zavodu Augustinianum. O knjizi-intervjuu govorili su autor Andrea Tornielli, vaticanist; kardinal Pietro Parolin, Papin državni tajnik; te talijanski režiser, komičar i glumac Roberto Benigni, a vrlo je dirljivo bilo svjedočanstvo uznika Zhanga Agostina Jianqinga. Predstavljene je vodio pater Federico Lombardi, ravnatelj Tiskovnog ureda Svete Stolice.

Hrvatsko izdanje knjige objavila je nakladnička kuća Verbum, a koliko je zanimanje domaćih čitatelja govori činjenica da je u samo tri dana u Hrvatskoj razgrabljena cjelokupna prva naklada od tri tisuće primjeraka knjige.

Jedan smo od najvećih hrvatskih izdavača i knjižara i imamo gotovo dvadeset pet godina nakladničkog iskustva, ali ovo što se događa s knjigom 'Božje je ime Milosrđe' nadišlo je sva naša očekivanja. Do sada smo objavili više stotina knjiga i znamo što znači imati izdavački bestseller, ali ovako velik interes već prvih dana prodaje nije usporediv ni s jednom knjigom do sada. Primjerice, naša izdanja knjiga pape Benedikta XVI. 'Isus iz Nazareta' i 'Svjetlo svijeta' te knjige Majke Terezije 'Dođi, budi moje svjetlo' bile su dugi niz tjedana najprodavanije knjige u Hrvatskoj te su imale za domaće prilike odlične početne rezultate prodaje od dvije do tri tisuće primjeraka tjedno, ali nijedna knjiga do sada nije prodana u tri tisuće primjeraka u svega tri dana od početka prodaje, što je dosad nezabilježeno u Hrvatskoj.

Razloge ovako dobre početne prodaje možemo tražiti u tome što je ovo knjiga koja nudi milosrđe i nadu, a to je nešto što je potrebno svim ljudima. Uvjereni smo da će potražnja za ovim Papinim bestsellerom biti idućih dana još i veća jer prve reakcije govore da su oni koji su knjigu pročitali oduševljeni i potreseni njezinim sadržajem pa će njihovo iskustvo biti najbolja preporuka drugima, rekao je glavni urednik Verbuma mr. sc. Petar Balta.

FRA BERNARDIN ŠKUNCA

U NAŠIM PROMIŠLJANJIMA O IKONAMA SVOJ POGLED I DALJE DRŽIMO U SUODNOSU I POVEZANOSTI S IZVORNIM NASTANKOM IKONA NA PROSTORU MEDITERANA, NAPOSE U KRUGU BIZANTA ILI KRŠĆANSKOG ISTOKA, NASTALOG PRIJE RASKOLA NA TZV. ISTOČNO I ZAPADNO KRŠĆANSTVO.

Za dobro razumijevanje ikoničke umjetnosti potrebno je naime ići prema samom izvoru nastanka ikona i imati pred očima ne samo slikarski nego i duhovni, potom teološki i katehetski pogled na svijet ikona. Suvišno je pritom naglasiti da slikanje ikona nije jedini vrijedan slikarski način prikazivanja vjerskih sadržaja, ali u stanovitom smislu izvorna ikonička umjetnost i danas ostaje izazov u pristupu likovnim umjetnostima na kršćanskom sakralnom prostoru, što potvrđuje i već spomenuto (u prvom prilogu) određeno vraćanje duhovnom doživljavanju ikona.

U pojmu oblikovanja ikona treba vidjeti izniman, ikonama *svojstven postupak slikanja* ili modeliranja ikona. Slikanje ikona je u pravilu *anonimno*. Slikar je potpuno u službi Crkve, u službi bogoštovlja, zaokupljen duhovnošću, uronjen u tajnu Kristova utjelovljenja i *prosvijetljen Kristovim preobraženjem*. Slikar ikona dolazi iz *ustanove* koja je utemeljena na nauku svetih crkvenih otaca i ekumenskih sabora, napose II. nicejskog sabora, godine 787. U promišljanjima i odredbama spomenutog Sabora, između ostalog, ističe se da ikonička umjetnost nije izmišljena od umjetnika, nego je ustanova i tradicija sveopće Crkve. Ustanova ikona spada i ovisi od svetih otaca. Riječ je o jednom od načina izražavanja tradicije Crkve, s jednakim naslovom kao što je pisana i usmena tradicija. To je onaj, već istaknuti, treći put vjere.

Ikona, dakle, predstavlja svetu likovnu tradiciju Crkve, govor Crkve preko slike, odnosno slikanja, izjednačen, eto, govoru pisane riječi i usmenoj predaji. S takva razloga jedan uzvišen posao kao što je slikanje ikona može obavljati onaj koji – prije negoli je uzeo platno, drvo i boje u ruke – *mora moliti da ga Bog čitavog obuzme*. Ikoničkog umjetnika mora ispunjati molitvena i meditativna duhovnost. U toj molitvenoj pripravi slikar ikona ulazi u duhovnost Crkve, odnosno u sadržaj crkvenog nauka. On se ne može zaustaviti na slikarskoj vještini. S toga motrišta, slikanje ikona može se pripodobiti *pozivu za pokazivanje trećeg puta vjere*, o čemu smo nešto rekli u prethodnom promatranju ikona. Kada pak takva osoba pokazuje znakove zrelosti za takav put, odnosno za takav poziv, ona se potom povjerava svećeniku/službeniku Crkve. Riječ je, dakle, o određenoj *obrednom pristupu u slikanje ikona*. Službenik Crkve nad slikarom ikona izgovara posebne molitve. Sam slikar, pak, unutar tog obreda moli *himan o preobraženju*.

Ilustracija: Kristovo preobraženje, ruska ikona, 15. st., često slikana ikona na području Bizanta, Rusije, istočnog Balkana, Mediterana i Jadrana, važna za pristup slikanju, čitanju i razumijevanju ikona.

ČEŽNJA ZA GLEDANJEM BOŽJEGA LICA (2)

SLIKANJE IKONA: IZ DUŠE, NE IZ 'TIJELA'

Pobožni vjernik, onaj kojemu je ikona namijenjena za doživljavanje vjere u trećem putu, preko svete ikone dotiče božansku nazočnost. Ikona je nositeljica preobražene slike onoga koga predstavlja. Ona, dakle, nije realističko prikazivanje ljudskog lika/lica. Ona je u svojoj dubini radije izraz čežnje za gledanjem Božjega lica u licu Isusa Krista. Ta želja je iskonska. Utisnuta je u dušu kršćanina, dapače u dušu svakog čovjeka.

Poruka je očita: slikar ikona treba dubinski težiti da po uzoru na događaj Kristova preobraženja (Mt 17,1-4), u kojem 'zemaljsko' Isusovo lice „zasja kao sunce, a haljine mu postadoše bijele kao svjetlost“ (Mt 17,2-3), i on, naime slikar, u svojem slikanju ikone obično 'tijelo' preobražava u duhovno/uskršno tijelo, da ljudsko obličje, koje je predmet slikanja ikona, izražava na duhovnom, odnosno na preobražen način. Moglo bi se reći da u takvom naporu slikar ikona ulazi u umjetnost koja je vidljivi sjaj duhovnog svijeta, običnom tjelesnom oku nevidljivog. Umjetnik ikona, dakle, treba uložiti napor da svoje slikanje izrazi – uvjetno rečeno – 'Božjim okom'.

Sav napor ikoničke umjetnosti smjera, dakle, prema jedinstvenom cilju: *pred-očenu slike 'Boga nevidljivoga'* (Kol 1,15), jer ikona – prema riječima najboljeg tumača ikone, opata Teodora Studite – 'nevidljivo čini vidljivim'. U takvom pristupu slikanje ikona, koje doduše nikad nije u potpunosti dosegnuto kao što je u potpunosti dosegnuto Kristovo preobraženje, postaje *božanskom umjetnošću* (Ch. Schönborn). Zbog svega toga slikar ikona nema pred sobom ljudski model za slikanje Krista, Bogorodice i svetih, kao što je to postao slučaj u kasnijoj kršćanskoj umjetnosti na Zapadu, napose od renesanse pa dalje. Lice se na ikonama stvara *iznutra, iz dubina vjere i proživljavanja Kristovih tajni*. Doslovno imitiranje ljudskih lica nepoznato je u radu ikona. Štoviše, protivi se stvaranju duhovnih lica kakva su na starim ikonama, i to je jedna od bitnih polazišnih razlika u stvaranju slike u odnosu na slikanje u kasnijoj zapadnoj likovnoj umjetnosti.

Ikone su nastajale iz molitvenih meditacija svojih autora, iz nutarnjeg klanjanja pred Kristovim tajnama. Nevidljivog Boga promatralo se u vidljivom licu Isusa Krista, utjelovljenog Sina Očeva. Do tog pak lica dolazilo se po vjeri, njegovanoj meditiranjem Isusova evanđelja i molitvenim klanjanjem. Iz takva stanja duše rađala se *nutarnja ikona*, a iz te nutarnje ikone izlazila je dubinska težnja da se *predoči* – da se pred fizičke oči stavi – Boga u liku ili licu Božjeg Sina, Isusa Krista, odnosno Kristove majke i svetih. Pobožni vjernik, onaj kojemu je ikona namijenjena za doživljavanje vjere u trećem putu, preko svete ikone dotiče božansku nazočnost. Ikona je nositeljica preobražene slike onoga koga predstavlja. Ona, dakle, nije realističko prikazivanje ljudskog lika/lica. Ona je u svojoj dubini radije izraz čežnje za gledanjem Božjega lica u licu Isusa Krista. Ta želja je iskonska. Utisnuta je u dušu kršćanina, dapače u dušu svakog čovjeka. Čovjek je bitno *kristoliko* biće. No, budući da je ta kristolikost izgubljena i narušena, tri puta vjere – Riječ/Objava, Tradicija/Crkva u vremenu i Slika/Ikona – predstavljaju jedinstveni i zajednički put čovjekova preobraženja na sliku Kristovu.

Molitva

*Isuse, uskrsnuće onih koji se u riječ tvoju uzdaju!
Isuse, pjesmo koju nijedan strah ušutkati ne može!
Isuse, spokoju kojega nijedan užas uzdrmati ne uspije!
Isuse, podigni oči moje iz smrti da vide tvoje neprolazno kraljevstvo!
Isuse, ispuni mi srce obećanjem vječnoga života!
Isuse, radosna svjetlosti onima koji smrt u lice gledaju!
Isuse, beskonačna slavo mučenika!
Isuse, hrabrosti u smrtnoj opasnosti!
Isuse, postojanosti pred trajnim iskušenjima!
Isuse, božanska slavo koja preobražava srca ranjena!
Isuse, pobjedo Božja koja ranjenike kući dovodi!
Isuse, svjetlo u tami, slava tebi!*

(Bizantska liturgija – Ikos 11.)

Vatromet koji ne blijedi

U Međugorju, u kući "Domus pacis" održan je od 31. prosinca 2015. do 3. siječnja 2016. seminar posta, molitve i šutnje. Evo kako je tu prigodu za molitveni doček Nove godine iskusila jedna sudionica:

Vjerujem da se doček Nove godine mnogima pretvorio u najtraumatičnije razdoblje. Tiranija današnjeg svijeta tjera te da već mjesecima prije znaš gdje ideš, s kim, što ćeš nositi, koliko ćeš vremena i novca odvojiti... Ove sam godine u zadnji tren odlučila da ipak opet idem u Međugorje.

Program smo započeli na Staru godinu, 31. 12. 2015., u 18 sati upoznavanjem sudionika, nakon čega je uslijedila večera, a potom program dočeka Nove godine u crkvi. Klanjanje i sv. misa, dok vani sve vrišti od blještavila i eksploziva, posebno su iskustvo koje u srcu naprave vatromet koji ne blijedi tako lako. Nakon euharistijskog slavlja u crkvi, nastavili smo slavlje u Kući mira, uz pjesmu članova raznih društava.

Prvi jutarnji sati nove godine provedeni su u odmoru, nakon čega je uslijedilo penjanje na brdo Križevac. Pobožnost križnoga puta na prvi

dan nove godine podsjetila nas je da put pred nama nije lagan, često je strmovit, pun padova i izdaja. Ali na istom putu uvijek se pronađe i koji Šimun Cirenac, Veronika i konačno, na samom kraju je pobjeda – Uskrsnuće. Sestra Ljilja, koja je ujedno vodila ovu duhovnu obnovu, naglašavala nam je potrebu tišine i meditativne molitve, na našem hodu. Često toliko pričamo da ne dopuštamo drugima, a ni nama samima da čujemo Njegov glas. Nakon Križevca sudjelovali smo u molitvenom programu u župnoj crkvi, nakon čega smo se vratili u Kuću mira gdje smo imali zajedničko klanjanje, a potom je svatko imao priliku kroz noć sam ostati pred Presvetim oltarskim sakramentom.

Biti licem u lice, ogoljen, sam pred Gospodinom, u prostoru u kojem tišina tako odzvanja, a ostati nepromijenjen je nemoguće. Ovo iskustvo ne možemo doživjeti u svakodnevicu, i mislim da svima odjekuje u glavi jeka tišine. Iako pomalo umorni od bdijenja, ujutro smo nakon molitve radosna srca pohitali na Podbrdo i zahvalili Kraljici Mira što nas štiti majčinskom ljubavlju. Nakon kratkog odmora, s. Ljilja je imala predavanje nakon kojeg smo razmiš-

ljajući otišli na večernji program u crkvu. Po povratku smo imali priliku čuti svjedočanstvo fra Nikole, mladog franjevačkog bogoslova iz Knina. Sljedećih par sati smo samo razgovarali. Riječima nije moguće opisati zajedništvo i radost okupanu suzama koja je potekla nakon svjedočanstva ovog mladog franjevca. Svih dvadeset dvoje sudionika dobilo je priliku za izgovoriti svoje najveće boli, želje, molitve i čežnje. Nevjerojatna je snaga zajedničke molitve milosrdnom Gospodinu, koji nam pomaže da budemo otvoreni jedni prema drugima. U tom ozračju, nastavili smo s cijelonoćnim klanjanjem. Seminar je završio misnim slavljem i obećanjem da će ovaj seminar postati tradicija.

Osjećaji se ne mogu natipkati, kao što se ni doživljaj s ovog dočeka ne može opisati. Ponekad nije potrebno znati gdje ćeš ni što te tamo očekuje. Potrebno je samo vjerovati i prepustiti se. Unatoč tomu što se u početku može činiti dosadnim čekati Novu s nepoznatim ljudima klečeći pred malim komadićem kruha. Ljudi koji su bili znaju o čemu pričam, oni su pustili Gospodina da ih iznenadi. I vjerujem da je svakog od nas iznenadio nečim. Ljudi koji su bili osjetili su što znači dočekati 'najluđu noć' s Kraljem cijeloga svijeta. Ljudi koji su dočekali početak nove godine sa sigurnošću mogu reći da su započeli posve novo poglavlje u svom životu.

Antonia Gašpar

Statistike za siječanj 2016.

Broj podijeljenih sv. pričesti:
39 200

Broj svećenika koncelebranata:
807 (26 dnevno)

Četrnaesta godišnjica smrti fra Leonarda Oreča

U četvrtak, 21. siječnja 2016., navršava se 14 godina od smrti bivšega međugorskog župnika i osnivača vjersko-humanitarne organizacije „Međugorje-Mir“ fra Leonarda Oreča (Posuški Gradac, 1928. - Zagreb, 2002.). U Međugorju je fra Leonard služio od 1988. do 1991., a od toga je nešto više od godinu dana bio župnik. Tijekom te tri godine ostavio je neizbrisiv trag kao iskusan i mudar svećenik, te gorljiv širitelj Gospine poruke mira i pomirenja. 1992. godine utemeljio je humanitarnu udugu „Međugorje – Mir“ koja i danas djeluje. Od 1997. fra Leonard je djelovao u Generalnoj kuriji franjevačkoga reda u Rimu. Na toj službi bio je do srpnja 2001., kada ga je pogodila teška bolest. Upravo je tih dana bio proslavio svoju zlatnu misu - 50. godina svećeništva. Umro je u Zagrebu, 21. siječnja 2002. Pokopan je 23. siječnja u Posušju.

Nastup ansambla Laetitia

U nedjelju 24. siječnja po prvi puta od svog osnutka, misno je slavlje pod ravnanjem Monije Jarak svojim skladnim pjevanjem uveličao ansambl „Laetitia“. Ansambl je nastao prije dvije i pol godine na inicijativu voditeljice Monije Jarak i međugorskog župnika fra Marinka Šakote. Župnik je na kraju svete mise zahvalio članovima rekavši: „Ansambl 'Laetitia' je danas pripremio prvi put pjevanje na svetoj misi. Hvala vam na tome što se trudite da doživimo misu na tako lijep način.“ Ansambl čini 11 članova redom polaznika glazbenih sekcija Frame. Ansambl je do sada održao nekoliko samostalnih koncerata, a u tijeku su i pripreme za nastup u Frankfurtu, u travnju zajedno s Tamburaškim sastavom „Misericordia“ iz Šurmanaca.

Ljubav satkana u 60 godina braka

23. siječnja Slavka i Jakov Soldo sa Vionice su nakon 60 godina braka obnovili zavjete i svoju ljubav predali Onome koji ih je i spojio. Svoje slavlje podijelili su sa mnogobrojnom rodbinom. Bog ih je darovao sa šestoro djece i osamnaestero unučadi. Sveto misno slavlje predvodio je fra Antonio Sakota u koncelebraciji sa župnikom fra Marinkom Šakotom.

23. međunarodni susret organizatora hodočašća, voditelja centara mira, molitvenih i karitativnih skupina.

U Međugorju će se od 2. do 6. ožujka ove godine u dvorani sv. Ivana Pavla II. održati dvadeset i treći međunarodni seminar za organizatore hodočašća, voditelje centara mira te molitvenih i karitativnih skupina povezanih s Međugorjem. Tema ovogodišnjeg susreta bit će „Mir vama!“ (Iv 20, 21). Sudionici ovih seminara su osobe iz najrazličitijih zemalja svijeta koje su nakon boravka u Međugorju osjetile potrebu i želju aktivno se uključiti u organizaciju hodočašća. Bili su prisutni i mnogi koji djeluju na druge načine u promicanju vjere i duhovnog iskustva okupljajući molitvene skupine koje se sastaju da bi slavile Boga i molile za mir u svijetu, za Crkvu i na mnoge druge nakane. Na ovim seminarima redovito sudjeluju i osobe koje se bave karitativnim i humanitarnim radom. Njihovo je djelovanje započelo tijekom Domovinskoga rata i nastavilo se u službi siromašnih i bolesnih diljem BiH i šire. Redoviti sudionici seminara su i predstavnički agencija i turoperatora koji organiziraju hodočašća u svetišta diljem svijeta.

Na prošlogodišnjem seminaru broj sudionika je premašio sve dotadašnje seminare: bilo ih je više od 400 iz 22 države, a simultano se prevodilo na deset jezika.

Supružnici Tereza i Miroslav Ljubić: „U Međugorju ljudi pronalaze mir, molitvu“

U Međugorju je nedavno održana obiteljska duhovna obnova u kojoj su sudjelovale brojne obitelji. Zanimljivo je što je između dvjestotinjak sudionika, bilo čak devedesetero djece. Tom prigodom u Međugorje su hodočastili i supružnici Tereza i Miroslav Ljubić iz Kaštel Lukšića.

„Prvi sam put došao u Međugorje prije desetak godina: Tada sam vidio da ljudi dolaze na jedan dan. Mislim da se Međugorje ne može doživjeti na jedan dan, morate tu ostati više dana. Vidite kako ovdje ljudi pronalaze mir, pronalaze molitvu... Kad toliki ljudi mole krunicu, moraju se čuda događati. Međugorje doživljavate kao mjesto molitve, posebnog odnosa prema Gospi. A najveća milost u Međugorju jesu ispovjedaonice.“

U Međugorju svečano proslavljena Svijećnica

Mirnije razdoblje s manje hodočasnika, kako je to uobičajeno u ovome vremenu, vlada u Međugorju. Tako je uz međugorske župljane te manje skupine hodočasnika iz Njemačke, Italije, Francuske, SAD-a i Poljske svečano proslavljen blagdan Prikazanja Gospodinova u hramu – Svijećnica, u utorak 2. veljače. Toga dana slavljeno je u Međugorju sedam svetih misa, od toga tri na hrvatskom jeziku. Večernji molitveno-liturgijski program počeo je molitvom krunice koju je predmolio fra Hrvoje Miletić, a svetu misu od 18 sati predslavio je fra Danko Perutina, u koncelecijaciji devet svećenika.

Obljetnica blagoslova međugorske župne crkve

Ove godine navršava se 47. godina od blagoslova župne crkve sv. Jakova u Međugorju. Nedugo nakon utemeljenja župe 1892., sagrađena je i prva župna crkva, za ono vrijeme velika i lijepa. No, zbog trusnoga tla na kojem je bila sagrađena, njezini su zidovi ubrzo počeli pucati, a cijelo zdanje tonuti. Odmah se nakon I. svjetskog rata počelo misliti na gradnju nove crkve. 1934. godine postavljen je kamen temeljac za gradnju nove crkve, no do njenog blagoslova trebalo je čekati dugih 35 godina. Crkva sv. Jakova danas je žarište i središte sakramentalnog i molitvenog života ne samo međugorskih župljana već i hodočasnika iz cijeloga svijeta.

Opće upute svećenicima

Molimo vas da se u potpunosti pridržavate crkvenih propisa predviđenih Zakonikom kanonskog prava, općih liturgijskih propisa te uredbi i propisa upućenih od strane mjerodavnih crkvenih vlasti vezanih za svećenički život i rad.

Da biste sudjelovali u liturgijskom životu Župe, sukladno crkvenim propisima, potrebno je imati preporučeno pismo (celebret) vašeg ordinarija ili vašeg poglavara, ne stariji od godinu dana (usp. Zakonik kanonskog prava, kan. 903).

MOLITVA

Gospodine,
uvijek primjećujem
ono što mi nedostaje,
a ne opažam sve
što mi je darovano.

Uvijek vidim
ono što drugi bolje čine od mene,
a ne opažam bogatstvo
koje se nalazi u meni.

Uvijek primjećujem
što drugi imaju više od mene,
a zaboravljam one koji se moraju
snalaziti s puno manje
od onoga što ja imam.

Uvijek vidim
kako je svijet pun zla,
a ne opažam ljepotu
svega stvorenog.

Uvijek ogovaram
svaku pogriješku mojih bližnjih,
a zaboravljam moliti za njih.

Gospodine,
daruj mi rast u ljubavi.
Želim, kao ti,
opažati dobro i širiti radost.
Želim, kao ti,
proći zemljom čineći dobro.

MARCO ZAPPELLA

TIJEKOM DOŠAŠĆA SMO PRI-PREMALI SCENOGRAFIJU ZA ŽIVE JASLICE ISPRED CRKVE SV. JAKOVA.

Uvijek je iznova lijepo stvarati jaslice, poboljšavati izgled... Želim zahvaliti fra Marinku i preko njega svim fratrima za ovaj dar. Želim zahvaliti svim osobama koje su nam donijele male, velike darove, topli čaj, burek, pizzu, osmijeh...

Ali najveće HVALA želim reći djeci i mladima iz Međugorja koji su zajedno s nama sudjelovali u živim jaslicama. Upravo zahvaljujući njima, žive jaslice su ove godine bile i ljepše i autentičnije.

Želim vam ispričati što se dogodilo za vrijeme proba. U trenutcima kada smo nakon uprizorenja rođenja, baš kao u ono vrijeme pastiri, svi bili na koljenima, ispred Marije i Josipa, ispred Malog Isusa, zapitao sam ih: *Jeste li sretni što ste živi?* Od najmanjih do najvećih čuli smo samo jedan odgovor: *Da!* Rekao sam im u šali: *Nisam vas čuo!* A onda svi zajedno još glasnije odgovoriše: *Daaaaaa!* Kako je to lijepo, biti sretan što si živ. Izgleda nevažno, izgleda prirodno, ali nije uvijek tako, nije tako svakom čovjeku. I to ne smijemo zaboraviti.

'Da' mladih iz zajednice Cenacolo i vaše djece, malih i velikih, dalo mi je veliku radost, ispunilo mi je srce jednom jedinom riječju: HVALA! Zato sam i njih zamolio da Isusu jednostavno kažu: *Hvala... samo hvala.* Pozvao sam ih da pogledaju svoje ruke, noge, da stave jednu ruku na glavu, da se zagrlje i kažu hvala za taj neizmjerni dar koji se zove: ŽIVOT! Pozvao sam ih da kažu: Hvala za dar mame i tate! Jer iako se možda s njima često i ne slažemo baš najbolje, možda se s njima često i svađamo, teško nam je slušati ih..., nije važno, recimo *hvala* jer bez njih ne bismo bili ovdje. Hvala, jer je lijepo što postojimo. Da, previše je lijepo što postojimo, što možemo živjeti život. I dok pišem osjećam potrebu duboko uzdahnuti... aaaaah... iz srca mi izlazi jedno: Hvala!

Zamislite, Majka Elvira traži istu stvar od djece u našim misijama: *Jeste li sretni što ste živi?* I oni daju isti dogovor: *Da!* I njima kaže: *Recite hvala! Hvala tati i mami što su vam dali život!* Zamislite, mnogi od njih su napušteni, ne poznaju svoga oca i svoju majku. Ne poznaju nježni zagrljaj prije odlaska na spavanje, ne poznaju toplinu nježnog dodira milovanja po obrazu, ne poznaju uspavanke. Oni poznaju mrak, strah, samoću, napuštenost. Pa ipak Majka Elvira ima tu hrabrost tražiti od njih da kažu: *Hvala! Hvala i za njihove roditelje koji su ih ostavili!* Odakle dolazi ta hrabrost? Dolazi iz sigurnosti da smo djeca Božja! I samo iz te sigurnosti, iz tog vjerovanja možeš tražiti od ranjene djece da zahvale za svoje roditelje. Čuo sam toliko tih 'hvala', hvala punih radosti pomiješanih sa suzama. A to 'hvala' ozdravlja srca.

2016. godina... promijenio se samo jedan broj, ali se ipak može promijeniti sve ako to želimo. Jesmo li već zahvalili za prošlu godinu? Za život koji bruji unutar nas? Za naše supruge, djecu, svekre, svekrve, punice, punce? Za našu kuću, posao, susjeda, župu, naše fratre...? Ako naučimo reći hvala, ne ćemo se više žaliti na ono što nam nedostaje, nego ćemo se znati uvijek sve više radovati za ono što imamo, a toga je uistinu puno, jako puno. Da bismo to i vidjeli, potrebno je samo otvoriti oči – OČI SRCA.

Kad započinje jedna godina, svi upućujemo čestitke jedni drugima da nam nova godina bude bolja od ove koja je prošla iako znamo da će poteškoće, križevi i boli biti neizbježni. Ali znamo da sreća nije ne imati križ i bol, jer bježeći od boli, ona ne nestaje. Stoga ove godine pokušajmo učiniti jednu jednostavnu vježbu: recimo *hvala*. Ali hvala na svemu. Možda će ono što je tama, postati svijetlo, a tuga postati radost.

Želja koju vam upućujem za tek rođenu 2016. godinu jest ova: Neka moj život, naš život postane jedno *hvala*.

Četiri smo puta predstavili žive jaslice i svaki put smo molili drugu molitvu. Prvi put molitva je bila reći Isusu hvala, a svaki idući put naša molitva je bila: ...reći ću vam to u idućim brojevima Glasnika.

Hvala, hvala što ste ovo čitali, hvala fra Marinku i uredniku Mariju za njihovo strpljenje i povjerenje.

Prevela: Marija Dugandžić

**HVALA,
JEDNOSTAVNO HVALA!**

Ne morate biti moćan političar, bogataš ili rock zvijezda da biste mogli nešto učiniti protiv gladi u svijetu. I vaša mala djela ljubavi i dobrovoljni prilozi mogu spasiti i promijeniti mnoge živote na bolje.

Budite dio ovog jednostavnog rješenja za glad u svijetu. Uplatom donacije na priloženoj uplatnici.

Mary's Meals
Bijakovići bb
88260 Čitluk, BiH

tel.: +387 (0)63 890 121
e-mail: bojana.miletic@marysmeals.org
Info.Međugorje@marysmeals.org
web: www.marysmeals.ba

Za uplate iz inostranstva: SWIFT: UNICRBA 22, IBAN: BA 39338 120 77 000 22778, Core broj: 35000128 za sve valute

Uplatio je (ime, adresa i telefon) _____

Svrha doznake: **DONACIJA ZA MARY'S MEALS**

Račun pošiljaoca/ pošiljatelja _____
Račun primaoca/ primatelja **3381207700022778**

Primalac/Primatelj: **MARY'S MEALS**
BIJAKOVIĆI BB, 88260 ČITLUK
ID BR: 4227521110006

KM _____ HITNO

Mjesto i datum uplate: _____

samo za uplate javnih prihoda
Broj poreznog obveznika _____ Vrsta uplate
Vrsta prihoda _____ Porezni period:
Od: _____
Do: _____

Potpis i pečat nalogodavca _____

Pečat Banke

Općina _____ Budžetska organizacija _____
Poziv na broj _____

Potpis ovlaštenog lica: _____

HVALA VAM, PROMIJENILI STE NJIHOV ŽIVOT!

NIKOLINA NAKIĆ

UHVATILA SAM SE OVE TEME PONUKANA RAZGOVOROM KOJI SMO NEDAVNO VODILI SA SVOJIM NAJSTARIJIM SINOM, INAČE TRI-NAESTOGODIŠNJAKOM. Josip je toga dana došao iz škole i po njegovoj užurbanosti vidjelo se da ga nešto muči. Pomislila sam na uobičajene, tekuće školske brige koje su ga mogle zadesiti i priznajem da me iznenadila njegova žustra želja da progovori o nečemu o čemu je taj dan promišljao i očito nije znao kako da se prema tome postavi. Ukratko, stvar je vrlo brzo izašla na čistac, momčića je šokirala spoznaja da jedan od njegovih najbližih i najdražih prijatelja otvoreno sumnja u postojanje Boga.

Pretpostavivši kako ćemo se s tom temom susresti prije ili kasnije, zaključili smo kako je vrijeme da porazgovaramo o činjenici da će naša djeca neizbježno susretati ljude koji s njima ne dijele njihov vjernički doživljaj svijeta i ljudi u njemu. Dosad je toga bilo tek u tragovima – što zbog katoličke škole, što zbog prijatelja koji po tom pitanju dišu jednako – na neki smo način, pomalo šokirani svijetom koji se u velikoj mjeri razlikuje od svijeta mog i suprugova djetinjstva, svijetom grubim i bestidnim, svijetom koji djeci beskrupulozno krađe djetinjstvo, priznajem, malo stavili djecu pod stakleno zvono. Nastojali smo ih zaštititi od užasa koji djeci danas podastire svijet koji umjesto Boga slavi čovjeka i isključivo se njemu klanja i služi, možda čak malo ekstremno i za kriterije mnogih katolika, ponudivši im za slobodno vrijeme ministriranje, loptu i bicikl, a ne igrice, mobitele i Internet. Bogu hvala, njima su takvi izbori bili privlačni i izbjegli smo mnoge zamke u koje djeca mogu upasti, no s druge strane sve više pomiješanih i ponosa i strepnje uviđamo da smo odgojili djecu koja baš i nisu od ovoga svijeta. I koja će ipak svijet morati upoznati i u njemu živjeti. Dosad nije bilo problema kad bi na igralištu ili u razredu čuli drugačiju verziju od one koju su čuli kod kuće, uvijek bi oni nekako simpatično sebi objasnili što je istina. Druga djeca kažu da slatkiše za svetog Nikolu kupuju i stavljaju u čizmicu roditelji? Žalim slučaj, rekao bi moj Roko slavodobitno, nama koji ZBILJA vjerujemo on i te kako nosi, a njima kad su već prestali vjerovati, moraju kupiti mama i tata da ne ostanu bez poklona.

Ma sto puta su me zatekli moji dečki i svojim pouzdanjem i vjerom: u trenutku kad sam im bila spremna razbiti čaroliju, to djetinje pouzdanje bi prevladalo pa se eto i sveti Nikola i mali Isus još drže... a oni rastu, i polako, a meni prebrzo, moj najstariji sin napušta djetinjstvo.

I tako kažeš – rekoh mu tog dana – Bruno sumnja... Bilo mi jasno zašto ga je to pogodilo: on je odrastao među djecom koja su preispitivala sve i svašta i tisuću puta pitala zašto je nešto ovakvo, a zašto onakvo, ali postojanje Boga baš nikad nisu dovodili u pitanje. Bog za njih jednostavno jest. U svijetu moje djece on je vrlo konkretna stvarnost, i trenutak kad jedan od njihovih prijatelja, dječak u svemu poput njih, počinje dovoditi u pitanje Boga, za njih je bio istinski šokantan.

Kad smo malo dublje ušli u bit stvari, saznali smo da dječak sumnja jer su mu roditelji odlučili

„ne nametati da mora vjerovati, nego ga puštaju da svoju vjeru odabere, pronade ili izgubi – sam. Tužno sam razmišljala o kompetentnosti mog djeteta. Da ga primjerice puštamo da jede ono što isključivo odabire sam, izgubio bi zdravlje i zube. Bi li to bilo roditeljski odgovorno? Iz prve ruke znam koliko mama spomenutog dječaka brine o njegovoj prehrani, pa kako može, ako je vjernica, tijelo u tolikoj mjeri pretpostaviti duši?

Osjećaš li da mi tebi namećemo vjeru? – pitali smo tada sina. Udijelio nam je jedan od svojih mudrih pogleda koje toliko volimo, i rekao: *Ne. Pokušavam zamisliti kako bih živio u svitu u kojem Boga nema, i samo zamišljanje mi je grozno. Ne bih mogao tako živiti. Valjda će i Bruno doći k sebi – sokratski je zaključio moj mali Dalmatinac i oslobođen svih briga ovog svijeta krenuo natjeravati loptu kao da sutra ne postoji.*

Nama ipak taj djetinje jednostavan pogled na svijet nije dao odgovore na pitanja koja su se pojavila, a najvažnije bi bilo: Kad bismo trebali odabrati jednu jedinu stvar koju možemo ostaviti djeci u naslijeđe, koja bi to stvar bila?

Stotinu ljudi moglo bi na ovo pitanje dati stotinu različitih odgovora: od materijalnih stvari, preko obrazovanja do vrijednosti. Međutim ljudi koji sebe smatraju vjericima na ovo pitanje trebali bi imati samo jedan odgovor. Možda je najljepše to uobličio blaženi Alojzije Stepinac kad je rekao:

„Pazite da ostavite sinu za baštinu vjeru!

Što mu koriste milijuni ako izgubi vjeru!

Naprotiv, ako mu ništa drugo ne ostavite, nego samo vjeru, bit će sretan.“

Da, baštinstvo vjera najvažnija je roditeljska ostavština svojoj djeci. Od nje nema vrjednije. I treba još reći: u tu priču se NE UKLAPA puštanje djece da lutaju, gube i ponovno pronalaze vjeru. Žalosti me da je takvo razmišljanje toliko uzelo maha, posebno u većim sredinama. Dakle, dragi roditelji, kad se i ako se upitate treba li djecu „siliti“ da idu u crkvu ako oni to ne žele, odgovor bi bio: Ako vam nije važno što će biti s njihovim dušama, ne treba. Ali onda ostanite dosljedni do kraja i pustite im da kompetentno biraju što će jesti, hoće li ili ne će učiti, do kad će ostajati vani... primjera je mnogo. Sarkazam na stranu, djecu odgajate vi, ona se ne će odgojiti sama. Kako u ovim stvarima, tako i u vjeri. Da, jednog će dana vaša djeca postati samostalna i ne ćete ih, bar ne u mjeri kao sada, moći upućivati kako to radite u ovom trenutku. Tada će imati slobodan izbor, izbor koji im je iz čiste ljubavi ostavio i Gospodin. No ako ste svih godina marljivo i predano radili da vam djeca baštine vjeru, ona će im i ostati, jer ste postavili čvrste temelje.

Na kraju krajeva, pogledajte kako nas, svoju djecu, odgaja Gospa. Pušta li nas da lutamo ili nas nepokolebljivom majčinskom brigom i ljubavlju ustrajno zove k svom Sinu? Toliko puta naglašava istu, najbitniju stvar, nikad se ne umori. Prije se umorimo mi, nesavršeni kakvi jesmo, nego ona. Pa kako onda barem ne pokušati učiniti barem približno istu stvar i sa svojom djecom?

BAŠTINJENA VJERA NAJVAŽNIJA JE RODITELJSKA OSTAVŠTINA SVOJOJ DJECI. OD NJE NEMA VRJEDNIJE. I TREBA JOŠ REĆI: U TU PRIČU SE NE UKLAPA PUŠTANJE DJECE DA LUTAJU, GUBE I PONOVNO PRONALAZE VJERU. ŽALOSTI ME DA JE TAKVO RAZMIŠLJANJE TOLIKO UZELO MAHA, POSEBNO U VEĆIM SREDINAMA. DAKLE, DRAGI RODITELJI, KAD SE I AKO SE UPITATE TREBA LI DJECU „SILITI“ DA IDU U CRKVU AKO ONI TO NE ŽELE, ODGOVOR BI BIO: AKO VAM NIJE VAŽNO ŠTO ĆE BITI S NJIHOVIM DUŠAMA, NE TREBA.

HOĆEMO LI DJECU ŽARKO USMJERAVATI K VJERI ILI IM PUSTITI DA SAMI ODABERU?

Strah. Svakodnevna pojava u našim životima. Ta duboka emocija koju izaziva neka prepoznatljiva prijetnja kao posljedica ima osjećaj neugodne napetosti, snažni nagon i mobilizaciju cijelog bića za bijegom ili borbom. Strah ne izaziva samo izravna opasnost već i naše predodžbe, naš subjektivni doživljaj o situacijama, predmetima ili okolnostima koje doživljavamo kao ugrozu ili kao opasnost. Svatko se barem nečega boji. Bez obzira na njegov stupanj, strah je uvijek posljedica očekivanja da će stvari krenuti naopako.

KREŠIMIR MILETIĆ

U OVOME TEKSTU ŽELJA MI JE POKUŠATI RAZMIŠLJATI ZAJEDNO S VAMA, U KONTEKSTU KORIZME, O NAŠIM STRAHOVIMA. Pomoć u ovom razmatranju potražiti ćemo i u osobama iz Svetog pisma, njihovu iskustvu suočavanja sa strahovima i razlozima zbog kojih su upravo njihovi strahovi bili za njih jako važni kao mjesta susreta i upoznavanja s Gospodinom. Svi znamo da nas strahovi mogu paralizirati, odvući ili spriječiti da se odvažimo nešto napraviti. Strah od primjerice javnog nastupa može nekoga tko ima dar lijepog pjevanja blokirati u razvijanju tog dara ili pjevanju u crkvenom zboru. Strah od neuspjeha može nas blokirati da se ne prijavimo na neki odgovoran posao koji bismo po svim drugim kriterijima mogli uspješno obaviti. Strah i bijeg od odgovornosti može blokirati neku osobu da osnuje obitelj. Osobito je to važno u ovom duhovnom kontekstu. Postoji li neki strah koji me blokira da napredujem u vjeri, u mom hođu s Gospodinom, da izvršim neko poslanje koje mi je dao? I je li uopće moguće izbjeći suočavanje sa strahovima na putu vjere?

BOG BAŠ SVE MOŽE OKRENUTI NA DROBU, A NAMA JE ČESTO TO NEMOGUĆE ISKUSITI DOK NAS NE SUOČI S NAŠIM STRAHOVIMA, S NAŠIM NEPRIJATELJIMA, PREDATORIMA I DOK NE UĐEMO U ISKUSTVO NJEGOVE BLIZINE I LJUBAVI.

Pogledajmo primjere iz Svetog pisma. Čega se bojao Abraham? Abraham se bojao da će ostati bez potomstva, bez nasljednika. I onda mu je Gospodin darovao sina Izaka. Abraham koji je dobio Izaka nakon dugog čekanja najviše se plaši gubitka sina. Gospodin ga je suočio s njegovim strahom i zatražio od njega da žrtvuje upravo to što mu je bilo najvrjednije, čega se najviše bojao da će izgubiti. Bog ne želi Izaka, on

želi Abrahamovo srce, potpuno do kraja! Mojsije se najviše boji povratka u Egipat, a Bog ga šalje upravo u Egipat. Čega se bojao David? David je bio pastir. Pastiri su se bojali napada vukova, da vukovi ne napadnu ovce koje su čuvali. A Gospodin ga stavi nasuprot Golijatu. Čega su se bojali apostoli, ribari? Oni koji su cijeli život izvlačili iz mora ribu i živjeli od mora, plašili su se oluje, utapanja. A sam Gospodin im naređuje

da isplove na pučinu i suočava ih s olujom. Čega se bojao blaženi Alojzije Stepinac? Vjerojatno toga da Crkva u kojoj je on kardinal i pastir ne bude odvojena od pape. A Gospodin mu je dao upravo tu kušnju i suočio ga s nastojanjima komunističkog režima da se hrvatska Crkva odvoji od Rima.

O čemu nam govore ovi primjeri? Gospodin ne zaobilazi naše strahove. Ne. Strahovi su znak da još nismo izbliza upoznali Gospodina i njegovo

ljubav, ali su upravo šansa da ga susretne i upoznamo njegovu veličinu, snagu, ljubav. Na taj nas način Bog čisti. Da osjetimo živu vjeru, živu prisutnost Gospodina u našim životima. Gospodina koji nije tradicija ili običaj, nego živo prisutna osoba u mojem životu. Koji nije nešto, nego Netko u mojem životu i to ne bilo tko, već moj Kralj i Spasitelj. Bog baš sve može okrenuti na dobro, a nama je često to nemoguće iskusiti

dok nas ne suoči s našim strahovima, s našim neprijateljima, predatorima i dok ne uđemo u iskustvo Njegove blizine i ljubavi. Možda i sada dok ovo čitamo, možemo vidjeti te prostore u nama gdje još uvijek postoji strah. Gospodin želi ući u taj prostor i proslaviti se u nama, objaviti našem cjelokupnom biću da je On Jahve nad vojskama, Bog svemoguć, naš Otac i Spasitelj. Budemo li bježali od suočavanja s našim strahovima, teško ćemo ući u iskustvo povjerenja. A strah je posljedica pomanjkanja povjerenja i iskustva ljubavi. I ova korizma je prilika da umjesto zadavanja brojnih odricanja, koja često više nalikuju na formu bez stvarnog sadržaja, dopustimo

Možda je i neka situacija koju sam najprije doživio kao tešku kušnju, bolest, smrt, neuspjeh, samoću... zapravo intervencija Gospodina u moj život ili život neke meni drage osobe u kojoj se Gospodin želi očitovati i ponuditi nam šansu za iskustvo susreta s Njime.

Gospodinu da zajedno s nama prođe kroz naše oluje, kroz naše strahove i ulije u naša srca povjerenje. Možda je dobar trenutak malo zastati i pokušati pogledati ovim očima na svoj život, na svoju trenutnu situaciju i početi to predavati u Njegove ruke. Možda je i neka situacija koju sam najprije doživio kao tešku kušnju, bolest, smrt, neuspjeh, samoću... zapravo intervencija Gospodina u moj život ili život neke meni drage osobe u kojoj se Gospodin želi očitovati i ponuditi nam šansu za iskustvo susreta s Njime.

„Ne boj se Marijo! Ta našla si milost u Boga!“ Bog je veći od moga straha! Sam ne mogu pobijediti strah, ali ako uzmem Boga za saveznika, za prijatelja, za Spasitelja, onda mogu sve. Baš kao u onoj priči o dječaku i ocu kada je otac rekao dječaku da pokuša pomaknuti jedan veliki kamen. A dječak je, nakon što je upirao iz sve snage, rekao da ne može. „Možeš, kako ne možeš?“, rekao je otac. „Pa ne mogu, sve sam probao, upotrijebio sam sve svoje snage i jednostavno ne ide.“ Na to se otac približio i pomaknuo kamen. „Vidiš, nisi iskoristio sve svoje snage. Nisi iskoristio mene, koji sam uvijek uz tebe i koji sam tvoja pomoć i snaga.“ Nismo li prečesto u našim životima poput ovog dječaka iz priče? Jednostavno ne vidimo, ne koristimo ili ne računamo na Božju blizinu. Neka nam ova korizma bude u tom smislu zaista milosna. Da u srcima osjetimo ove riječi koje je andeo navijestio Mariji. Ne boj se! Ta našao si, našla si milost u Boga! Pa što je drugo veće od toga?

NE BOJ SE!

MOLITVENI PLAN

Plod tišine je molitva.
 Plod molitve je vjera.
 Plod vjere je ljubav.
 Plod ljubavi je služenje.
 Plod služenja je mir.
 Majka Tereza

MIRTA
MILETIĆ

UVIJEK PRED JAKA VREMENA – BOŽIĆ I KORIZMU OSJEĆAM POZITIVNU „TREMU“. Poziv na ponovni „remont“ života, navika, životnih odluka... Što mi to Gospodine želiš poručiti ove korizme? Na što mi želiš ukazati? Jaka su vremena povlašteni trenuci koje nam Crkva daje i ako ih ozbiljno odlučimo živjeti, donose mnoge plodove. Događa se i da jednostavno „prozuje“ pored nas ili da mi ostanemo ravnodušni na milost jakih vremena.

Papa Franjo u svojoj buli „Lice milosrđa“ kaže: *Korizmeno bi vrijeme tijekom ove Jubilarne godine trebalo biti življeno intenzivnije kao povlašteni*

trenutak slavljenja i doživljavanja Božjeg milosrđa. Koliko je stranica Svetog pisma prikladno za meditaciju tijekom tjedana korizme da nam pomogne ponovno otkriti Očevo milosrdno lice!

„Bocnule“ su me ove Papine riječi. Papa me ovaj put zove na „posebnu“ korizmu. Jubilejsku korizmu! Kakve li povlastice! Ova korizma bi trebala biti protkana razmišljanjem o Milosrdnom Prijatelju i konkretizirana mojim djelima milosrđa. Sedam tjelesnih i sedam duhovnih djela milosrđa! Ona su moja jedina „ulaznica“ u Kraljevstvo i jedino što će biti važno „kada se budemo gledali oči u oči“.

No kako se osposobiti za djela milosrđa? Imam iskustvo vječitog padanja, dobrih odluka koje traju par dana, loših navika i duhovne lijenosti. Što to moje srce drži budnim i osjetljivim? Što drži moje oči otvorenima da mogu prepoznati Gospodina u ljudima koje susrećem? Što mi daje krjepost jakosti i ustrajnosti? Odgovor je molitva. Točnije, konkretan molitveni plan. Potrebno je izraditi vlastiti molitveni plan.

Točno određeno vrijeme za molitvu čuvar je moje molitve. Potreban mi je red. Redovnici u samostanu imaju određeno vrijeme za molitvu. I taj red njih čuva i potiče na molitvu.

Mi laici, koji ne živimo samostanski ritam, puno teže pronalazimo vrijeme za molitvu. Moramo se sami izboriti za molitvu. A posebno velik izazov je održavati molitveni plan i molitvu uvijek u isto vrijeme.

Kako izgleda moj molitveni plan? Najvažnije su mi dvije točke u danu. To je početak dana i završetak dana. Dan započnem Posvetnom molitvom Blaženoj Djevici Mariji (Sveti Ljudevit Montfort) i molitvom svetom Mihaelu arkanđelu. Moram priznati da me je na ovu drugu potakao naš bivši župnik i blaženi Alojzije Stepinac koji ju je molio svakodnevno. Blaženi Alojzije Stepinac je svjedočio koliko

je ta molitva bila važna u njegovu životu: *Gledajući sve što se događa kod nas i u svijetu, uvjerenja sam da se to ne događa bez specijalne asistencije đavla. Zato ja svako jutro čim ustanem, obučem se, i prvo mi je da izmolim egzorcizam Leona XIII. Svaki dan to činim od prošloga rata, kad me je na to upozorio jedan njemački svećenik. Jedanput sam ga samo zaboravio u Lepoglavi, i to baš onoga jutra, kad se jadni onaj svećenik objesio. Preporučam Vam, da ga i Vi molite svaki dan.* (Dnevnik, 1952. godina, str. 72)

Ukoliko stignem, jutarnju molitvu završim čitanjem Evanđelja toga dana i razmatranjem na pročitano Riječ. Povlašteni su trenuci ako izmolim Časoslov! Završetak dana je teži nego početak, jer je već prisutan umor i nestrpljivost. Djeca su posebno „kreativna“ navečer. Zadaće koje su zaboravili napisati, učenje za test ili igranje nogometa po stanu. Primjećujem da je sve nekako jako bučno i kao da toj buci, tom kraju dana treba dati završetak i mir kroz molitvu. Zajednička krunica... Poslije krunice se svi smire.

Ovo ostalo vrijeme (rad, služenje, noćno dojenje i buđenje) u danu prikazujem. Svaki dan na neku određenu nakanu. Svaki dan u tjednu ima svoju nakanu. Ponedjeljak, duše u čistilištu i oni koji umiru bez sakramenata, utorak, osobe koje su mi teške i naporene, srijeda, muž i djeca (inače je srijeda dan sv. Josipa), četvrtak, svećenici (ima jedna lijepa inicijativa udruge Betlehem, Gospin štit), petak,

grješnici i oni tvrda srca, subota je na Gospine nakane, za Njezine planove. Kad „riješim“ jednu nakanu, dolazi druga. Na taj način nema izgubljenog vremena ili dosadnog posla. Cijeli dan je molitva!

Svatko može sastaviti svoj molitveni plan, a dobro je to učiniti i uz pomoć duhovnika. No jako je važno odlučiti se i jednostavno odvojiti vrijeme za molitvu. Moje iskustvo je da bez molitve nikako nisam ista mama, supruga, a niti u profesionalnom životu stvari ne idu na jednak način kao kad molim.

Vraćam se na Papin poticaj za Jubilejsku korizmu. Kad je molitva prisutna u mom životu, onda imam snage i činiti djela milosrđa, onda Gospodin računa na mene pa mi i šalje ljude i situacije u kojima mogu iskazati milosrđe. Postajem Njegove ruke i noge, Njegov suradnik, apostol. Ako ne prepoznaješ gdje te Gospodin treba, moli ga da ti otvori oči. Ako te molitva koju trenutno moliš ne mijenja, ne otvara drugima, mijenjaj molitvu! Molitva uvijek ostavlja otvorenost i širinu. Plod mog molitvenog plana bi morao biti veća ljubav prema Gospodinu i ljudima koje mi on šalje na put. Sveti Pio X. kaže kako moramo imati na umu da su ljudi tek „sredstva kojima se Bog služi za spasenje duša, pa se valja pobrinuti da to sredstvo bude u dobrome stanju kako bi ga Bog mogao bolje iskoristiti“. Neka nas ozbiljan molitveni plan u ovoj korizmi učini boljim sredstvi-ma u Njegovim rukama.

ŽIVOTNI KARNEVAL I KORIZMENO ODRICANJE

BOŽO SKOKO

ZIMSKE SU NOĆI PRILIČNO DUGE I OD PAMTIVIJEKA SU LJUDI TRAJILI NAČINA KAKO DA IH SADRŽAJNO OBOGATE TE UČINE KORISNIMA I ZANIMLJIVIMA. U davna vremena su se uz ognjišta pričale priče, vrijedne ruke su stvarale bogate rukotvorine, prijatelji i rodbina su se više posjećivali i družili kako bi jedni drugima skratili mrkle noći. Pritom je zajednička večernja molitva bila važan moment okupljene obitelji u gotovo svakom kršćanskom domu. Obično bi počinjala Anđeoskim pozdravom („da svaka naša molitva i djelovanje, s Gospom počnu, i završeni budu!“

– govorili su naši stari), a završavala bi najčešće krunicom. U vremenima u kojim živimo naše duge zimske večeri nažalost pokušavamo učiniti korisnijima uglavnom gledajući televiziju i njezinu sve šareniju, a sve stereotipniju ponudu – od neprekidnih turskih ili južnoameričkih serija, do glazbenih *show* programa ili političkih emisija. Držeći mobitele u ruci, a televizijske i druge zaslone ispred sebe, okruženi kojekakvim modernim tehnologijama, ili pak oslonjeni na automobile i večernje izlaske, zapravo nismo ni svjesni tih prirodnih mijena, ili bolje rečeno nismo ovisni o njima kao što su bili

naši pređi, koji su živjeli bez struje i drugih pomagala te potpuno u suglasju s njezinom voljom.

Ipak ti kratki zimski dani i duge mrkle noći ostali su nam, ne praktični, već više psihološki problem. Zato od Božića, kad je svjetlo pobijedilo tamu – i u doslovnom, i u simboličnom značenju, kad je novorođeni Isus došao kao Svjetlo svijeta, počinjemo brojati minute i sate – koliko se dan produljio? Jedva čekamo da proljetno svjetlo pobijedi tamu zimske noći. Zato su se u našim krajevima očuvali pokladni, odnosno karnevalski ili fašnički običaji, koji svojom zaigranošću pa i ludiranjem

tjeraju zimu i studen, pa i sve one negativnosti koje nose, najavljujući novi ciklus u prirodi i njezino buđenje. A nakon te pokladne razularenosti, koja vuče svoje korijene još iz poganskih i pretkršćanskih vremena, dolazi nam korizma, vrijeme odricanja i pripreme za najveći kršćanski blagdan – Uskrs. Posebno je zanimljivo vidjeti upravo taj prijelaz s vrhunca karnevala i fašnika, koji vrlo često završavaju ludim provodima i pijanstvima u našim gradovima – na Pepelnicu ili Čistu srijedu, kad se susrećemo s vlastitom krhkošću i smrtnošću. Trenutak je to smiraja i povratka u realnost, kad obično donosimo odluke o tome čega ćemo se odreći u tom četrdesetodnevnom razdoblju hoda kroz našu svakodnevnu životnu pustinju te kako ćemo se duhovno i tjelesno pripremiti za Uskrs.

Naši mediji početkom korizme obično su prepuni izjava poznatih i manje poznatih osoba, koji dijele s nama svoje životne odluke o tome što će suvišno ukloniti iz

svojih života, odnosno kakvim će odricanjem obilježiti ovogodišnju korizmu. Iskreno, na većinu tih izjava i svjedočanstava možemo se samo nasmejati, gledajući s kršćanskog motrišta. Primjerice, prošle godine čitam izjavu jedne naše poznate pjevačice kako će u korizmi prestati jesti slatkiše, jer joj je cilj smršavjeti do Uskrsa. Pritom navodi kako je riječ o velikom odricanju budući da ne može zamisliti dan bez slatkoga. Jedna joj druga kolegica, također iz svijeta *show-businessa*, kaže kako će konačno početi vježbati, što odgađa još od božićnih blagdana... Je li to smisao korizmenog odricanja? Nije li to ego-

istično okretanje vlastitim potrebama i željama, a ne ubijanje vlastitog egoizma, koji je preduvjet korizmenog „čišćenja“, ili nasljedovanje Isusova primjera i početak žrtvovanja i življenja za druge!?

Gospa nas u Međugorju od početka ukazanja poziva na post, kao malu žrtvu koju možemo prikazati za vlastite grijehe i grijehe ovog svijeta, koje činimo prema njezinu Sinu. To je trening vlastite duhovnosti, snage volje i naše tjelesne discipline. Ali post nije traganje za ribljim delicijama, kao što to često činimo, pod izgovorom posta i nemrsa. Post podrazumijeva tjelesno iskušenje, odricanje pa i borbu s vlastitim željama i htijenjima... U svakom slučaju post je sigurno jedna od ključnih asocijacija na korizmu, no postoje i drugi načini da pokažemo našu vjernost i odanost, odnosno malo dobre volje da smo spremni koracati s Isusom kroz njegove pustinjske izazove, agoniju na Maslinskoj gori ili krvavi Križni put. Zapitajmo se u čemu najviše uživamo i koliku smo žrtvu spremni prikazati za Isusa odričući se toga. Pritom ne gledajmo tu gestu kroz prizmu vlastite koristi poput spomenutih primjera. Nekima je to gledanje televizijskih sapunica, bez kojih im je nezamisliva večer, a nekome čašica žestokog pića o kojoj su postali ovisni. Oni koji nemaju vremena za druge i njihove probleme mogli bi pokazati kako se uistinu može živjeti za druge i pronaći vremena za one koji nas trebaju. Oni koji uživaju u vlastitom hedonizmu mogli bi početi suosjećati s onima koji nemaju i pokazati skromnost. Oni koji su naučili psovati ili ogovarati, također bi mogli okrenuti novu stranicu... Korizmeno odricanje se ne mjeri samo težinom žrtve, već i iskrenošću i pobožnošću s kojima pristupamo tom vremenu, koje nam predstoji, a i uronjenosti u njegovu poruku. S tjelesne točke gledišta potrebno nam je to vrijeme pretproljetnog čišćenja, nakon blagdanskog obilja, kako bismo se uskladili s prirodom za novi početak. U duhovnom smislu korizmeno vrijeme nam je neophodno da bismo napravili vlastitu inventuru i spremili se za novi početak. Korizma nam na najbolji mogući način može pomoći da u sebi pobijedimo tamu, baš poput prirode, kako bismo iznova uskrsnuli u uskrsno jutro, zajedno s Kristom.

EKOLOŠKO OBRAĆENJE

FRA BOŽE
VULETA

NIJE NIKAKVA TAJNA DA JE MEĐU GLAVNIM CILJEVIMA OBJAVLJIVANJA ENCIKLIKE „LAUDATO SI, O BRIZI ZA NAŠ ZAJEDNIČKI DOM“ PAPA FRANJO IMAO U VIDU UTJECAJ KOJI BI ENCIKLIKA MOGLA IMATI NA KONFERENCIJU UJEDINJENIH NARODA O KLIMATSKIM PROMJENAMA (COP21) U PROSINCU 2015. GODINE.

Logično je stoga pitati se koliko je enciklika doista utjecala na pripremu, rad i ishod Konferencije. Pravi odgovor na ovo pitanje bilo bi preuzetno očekivati čak i od onih koji su izravno i intenzivno sudjelovali u pripremanju i radu Konferencije. Ipak se neke naznake toga utjecaja mogu iščitati iz medijskih tekstova. Znamo da je prvi put predstavnik Svete Stolice, kardinal Pietro Parolin, u ime Svetoga Oca aktivno sudjelovao u radu jedne međunarodne konferencije o klimatskim promjenama i da je u svojim intervencijama iznio stavove pape Franje iskazane u enciklici. Kardinalov glas o enciklici nipošto nije bio usamljen. Dapače, i brojni drugi sudionici Konferencije izravno su se pozivali na encikliku, među njima i američki predsjednik Barack Obama i francuski predsjednik François Hollande. Iz službenih nastupa i medijskih izjava može se zaključiti da su

svi interventi suglasni da je na ovoj konferenciji upravo enciklika pape Franje dala odlučujući poticaj razumijevanju i stvaranju konsenzusa.

No, ne treba zaboraviti brojne znanstvenike, političare, stručnjake, aktiviste, novinare i druge javne osobe koji su od objavljivanja enciklike (18. 6.) do početka Konferencije na različite načine encikliku ocjenjivali pozitivnom, tako da moramo reći da je nemjerljiv doprinos enciklike u stvaranju pozitivnoga ozračja za održavanje same Konferencije. Važnost toga utjecaja postaje tim veća kad se zna da je vladala svojevrсна malodušnost i pesimizam s obzirom na ishod Konferencije. Prateći rad Konferencije, moglo se s pravom zaključiti da se otvoreno i hrabro govorilo o stvarnom stanju klimatske krize. Takav govor, koji je papa Franjo sročio u poziv sinodalnim ocima na Sinodi o obitelji, korespondira s duhom same enciklike: Govorite otvoreno i nemojte ništa skrivati. Među najhrabrije i najotvorenije sadržaje takvih istupa može se ubrojiti poziv koji je već prvoga dana uputila koalicija

Iz službenih nastupa i medijskih izjava može se zaključiti da su svi interventi suglasni da je na ovoj konferenciji upravo enciklika pape Franje dala odlučujući poticaj razumijevanju i stvaranju konsenzusa.

od četrdesetak zemalja potaknutih glasovima bezbrojnih gospodarstvenika da se okonča era fosilnih goriva. Konkretna potvrda takva stava može se smatrati odlukom francuske vlade da s dvije milijarde eura podupre razvoj obnovljivih izvora energije u Africi. Takvi konkretni pokazatelji dobre volje nedvojbeno podupiru nadu iskazanu u enciklici i mogu se razumjeti kao odgovor na vapajuće pozive pape Franje.

Ako uspoređujemo neke od sedam jasno postavljenih ciljeva za rad COP21 konferencije, ne znajući ni o kakvom utjecaju, ne možemo ne prepoznati njihovu podudarnost s onim što papa Franjo iznosi u svojoj enciklici „Laudato si“. Prvi je cilj: Priznati da postoji problem. Ovaj je cilj

silno važan. Bez njega, kako naglašava i papa Franjo, ne će se pokrenuti mehanizmi „ekološkoga obraćenja“ na svim razinama.

Drugi i treći cilj usredotočeni su na ograničavanje emisija stakleničkih plinova do razine koja ne će ugrožavati eko-sustave (referentno stanje je 1990. godina) kako bi zemlja mogla i dalje hraniti čovječanstvo. Primjena ove mjere tako je postavljena da uzima u obzir potrebno vrijeme i financijsku pomoć siromašnim zemljama kako bi mogle bez većih problema prijeći na obnovljive izvore energije. Papa Franjo, naime, drži recipročnim ugrožavanje okoliša s ugrožavanjem siromašnih te opciju za siromašne smatra etičkim imperativom i aksiomom djelotvornom načelu općega dobra (LS 156-175).

Neizostavno isticana na prijašnjim međunarodnim konferencijama kao jedna od ekoloških tema, porast stanovništva zemljine kugle, o čemu Vatikan i Ujedinjeni narodi odvajkada imaju različite stavove, na COP21 konferenciji u Parizu nije isticana. Je li tomu razlog odluka Konferencije da se fokusira na smanjivanje emisije stakleničkih plinova ili utjecaj pak enciklike, teško je reći. U svakom slučaju to je na tragu Papine vizije „cjelovite ekologije“. Budući da je sve međusobno povezano, zaštita prirode također je nespojiva s opravdavanjem pobačaja. (LS 120; Vidi također cijelo 4. poglavlje: Cjelovita ekologija)

To su samo neki pokazatelji suzvučja COP21 i „Laudato si“ kad je govor o uzrocima, posljedicama i potrebi izgradnje svijesti i zajedničkoga angažmana za očuvanje Božjega djela na našem zajedničkom planetu.

Postanite Član podupiratelj Radiopostaje "Mir" Međugorje

Radiopostaja "MIR" Međugorje uzdržava se i članarinom podupiratelja, te darovima svojih slušatelja, kako to običavaju i druge privatne radiopostaje u domovini i svijetu. Članstvo se stječe godišnjom uplatom novčanog priloga od 40 KM za BiH, 160 HRK za Hrvatsku, 50 CHF za Švicarsku, 35€ za zemlje Europske unije. Svaki član/podupiratelj, odmah poslije uplate, dobit će poštom i člansku iskaznicu. Računamo i s molitvama naših slušatelja za našu Radiopostaju, posebice, starijih i bolesnih osoba. Osim što će naša Radiopostaja "Mir" biti stalno s vama u vašim domovima, slavit će se i sv. misa u crkvi sv. Jakova u Međugorju svake četvrtne nedjelje u mjesecu u 19 sati (u 18 sati zimi). Želja nam je da evanđeoska poruka preko Kraljice Mira dopre do svakog čovjeka dobre volje.

Neka Vas prati zagovor Kraljice Miral Bog blagoslovio Vas i vaše obitelji u domovini i svijetu!

Novčani prilog možete poslati poštanskom uplatnicom ili čekom na adresu:

Informativni Centar "Mir" Međugorje d.o.o. Čitluk, Gospin trg 1, 88266 Međugorje

Svoj prilog iz BiH možete poslati i na račun:

UniCredit bank d.d. Mostar

3381202200129568

Priloge iz inozemstva šaljite na račun:

Informativni Centar "Mir" Međugorje d.o.o. Čitluk

UniCredit bank d.d. Mostar

Ul. Kardinala Stepinca bb, 88000 Mostar

S.W.I.F.T.: UNCRBA 22

IBAN: BA 393380604802774622

Konto: 25016049101

Priloge iz Hrvatske u kunama šaljite na račun:

Informativni centar MIR Međugorje d.o.o.

Splitska banka / Societe Generale Group

Gospin trg 1, 88266 Međugorje, Bosna i Hercegovina

2330003-1152749911

IBAN: HR3923300031152749911

SWIFT SB: SOGEHR22

Podupiratelji iz Švicarske mogu uplatiti preko računa HKM Zürich.

Molimo, prilikom slanja priloga navesti za članstvo.

Želim biti član/podupiratelj Radiopostaje "Mir" Međugorje!

Ime

Prezime

Datum i godina rođenja

Ulica i kućni broj

Pošanski broj

Mjesto

tel./faks

e-mail

Župa/crkva

Zanimanje

Označite način(e) Vašeg članstva u RMM

- Želim biti član/podupiratelj Radiopostaje "Mir" Međugorje s iskaznicom i uplaćivati godišnje 40 KM ili više
- Želim jednokratno dati novčani prilog za Radiopostaju "Mir" Međugorje
- Želim svake godine dati novčani prilog za Radiopostaju "Mir" Međugorje

Nadnevak

Potpis

PRISTUPNICA

PREDUSKRSNO VRIJEME, ČETRDESETNICA ILI KORIZMA

MILE MAMIĆ

KAO ŠTO SVETO, CRKVENO, LITURGIJSKO VRIJEME PRIJE BOŽIĆA IMA SVOJE IME (DOŠAŠĆE ILI ADVEN/A/T), TAKO I VRIJEME PRIJE USKRSNA IMA SVOJE. Kako? Četrdesetnica ili *korizma*. U temelju naziva je broj 40, tj. četrdesetodnevni post prije Uskrsa. Riječ *korizma* u vezi je s latinskim *quadragesima*, romanskim *coresma* i mletačkim *quaresema*. Po uzoru na Isusov četrdesetodnevni post u pustinji bilo je to svakako vrijeme posta, pokore, odricanja, molitve, razmišljanja o Isusovoj muci (pobožnost križnoga puta), vrijeme duhovne pripreme za Uskrs. To je ujedno spomen i na četrdesetogodišnji hod izabranoga naroda od Egipta kroz pustinju do obećane zemlje. Riječ *korizma* postala je jednostavno naziv za to vrijeme. Četrdesetnica je naša prevedenica. Riječ *korizma* češća je u uporabi nego prevedenica četrdesetnica. Pojedine nedjelje po redu nazivaju se: prva, druga, treća... *korizmena* nedjelja. Te nedjelje obično imaju i svoje drugo ime (*sredoposna, gluha, cvjetna*). Imamo i kraće nazive: *Glušnica, Cvjetnica*.

Može se opisno reći predbožićno ili preduskrsno vrijeme, ali je bolje upotrijebiti uobičajeni naziv za to vrijeme. Načelno dajemo prednost domaćem nazivu, ali ima i drugih razloga koji mogu utjecati na izbor naziva (ekonomičnost, sposobnost za izvođenje druge riječi i sl.).

Za naziv *korizma* ili četrdesetnica vrijedi isto pravopisno pravilo kao i za *došašće* ili *adven/a/t*. Pišu se malim početnim slovom jer ne znače blagdan nego vrijeme crkvene godine.

U vezi s *korizmom* povezani su pojmovi: *pokora, kajanje, skrušenje, obraćenje, odricanje, post, nemrs, križni put, Kalvarija/kalvarija, Golgota/golgota, muka, patnja, trpljenje*. O svemu bi se tomu moglo govoriti, ali zasad ne ćemo. Istaknut ćemo da su post i nemrs različiti pojmovi. Propisi o tom znatno su se promijenili. Mijenjaju se i pogledi na smisao pokore, odricanja, posta, nemrsa itd.

Kad počinje, koliko traje i kad završava *korizma*? Svi se slažemo da počinje na *Pepelnicu* ili Čistu srijedu. Po obredu pepeljavanja (pepeljavanja), a u vezi s imenicom *pepeo* (osnova *pepel-*), naziva se *Pepelnica*, a po postu (= čišćenju) od prekomjerne hrane i ludovanja prethodnih dana naziva se Čista srijeda. Gledajući kalendarski, *korizma* ima 46 dana. Mogli bismo reći da naziv nije u skladu s tim, ali budući da „nedjelja ne da postu na se“, nedjelje se izuzimaju, pa je bez nedjelja 40 dana. Na završetak *korizme* može se gledati s gledišta posta i s gledišta liturgijskih obreda. S pravom možemo reći da *korizma* završava slavljem Kristova uskrsnuća. Trpljenje, patnja, križ ne bi imali smisla bez Kristova uskrsnuća. Zato *kalvarija* (s postajama križnoga puta) ima i 15., slavnu postaju – Uskrsnuće. To je prava cjelina, utemeljena na Bibliji i dvotisučljetnoj vjeri Crkve. To nam ulijeva uskrsnu nadu i vjeru u konačnu pobjedu dobra. Kao što je magistral kruna sonetnog vijenca, tako je i uskrsnuće kruna i smisao patnje Kristove i naše.

S fra Slavkom Barbarićem u
Gospinoj školi živimo korizmu

Knjige možete naći
u Suvenirnici Informativnog centra
MIR Međugorje.

mir
MEĐUGORJE

www.emedjugorje.com

GOSPA BRZE POMOĆI

Svetište Marije Majke Brze Pomoći omiljeno je mjesto hodočašća mladeži, učenika, studenata i mladih obitelji, koji svakog 8. dana u mjesecu dolaze na ispovijed, osobni zavjet, pričest i misu. Pobožnost Gospi Brze Pomoći usmjerena je prvenstveno na duhovno podizanje obitelji i djece i obnovu razorenih obitelji. U njega vjernici dolaze i kada imaju problema za čije rješavanje pomoć trebaju odmah. Zato se ono i zove svetište Gospe Brze Pomoći. Ta pobožnost je ljudima prirasla k srcu jer svi danas želimo brzu pomoć u rješavanju svojih problema. A Gospa je spremna takvu pomoć i dati.

FRA KARLO
LOVRIĆ

SVAKOGA 'OSMOGA' U MJESECU BROJNI VJERNICI HODOČASTE U SVETIŠTE GOSPE BRZE POMOĆI U SLAVONSKOM BRODU. Pod tim naslovom slavi se Gospa na osobit način u župnoj crkvi sv. Stjepana Kralja u Slavonskom Brodu. To štovanje donijele su sa sobom, a i proširile, uršulinke koje su početkom godine 1957. u Slavonskom Brodu osnovale svoju kuću i preuzele brigu za katehizaciju djece i mladeži te razvile i apostolat među obiteljima pokrenuvši akciju „Spasavajmo“, koja se bori protiv čedomorstva.

U brodskoj župi pravi je blagdan 8. siječnja s brojnim ispovijedima, pričestima, raznim pobožnostima, ali nema dana kad pobožni vjernici ne mole pred kipom drage Gospe od Brze Pomoći. Brojne zahvalnice, objavljene osobito u Glasniku Srca Isusova i Marijina svjedoče o uslišanjima koje milosna Majka od Brze Pomoći čini svojoj djeci. Kao velike i svijetle ciljeve pobožnosti prema našoj Gospi od Brze Pomoći, uršulinke Marija Ancila Presečki označila je ove: sačuvati vjeru i čistoću naše mladeži, spasiti obitelji od rasula i posvetiti ih junačkim vršenjem obiteljskih dužnosti, raširiti srca u ljubavi prema svakom bratu čovjeku, gajiti ljubav prema svetoj Crkvi i njezinu učiteljstvu. Zato se u brodskoj župnoj crkvi, kako piše ista uršulinke, ori ili bolje: pjevajući moli kitica pjesme koju je naš pokojni skladatelj Albe Vidaković uglazbio na sam Dan

materinstva Blažene Djevice Marije, 11. listopada 1961., koje se onda slavilo na taj dan. Vjernici Slavonskog Broda imaju otvoreno srce za sva gibanja u Crkvi. Nema tu, doduše, bučnih manifestacija, ali ima puno tihe odanosti, vjernosti i spremnosti na sve što je Božje.

ŽUPA GOSPE BRZE POMOĆI

Župa u Brodu osnovana je 1660. godine i pripadala je Zagrebačkoj biskupiji sve do 1780. kad će biti otkupljena od đakovačkog ili bosanskog biskupa i pripojena Đakovu. U toj su župi franjevci službovali do 1754. godine.

ŽUPNA CRKVA GOSPE BRZE POMOĆI

Župna je crkva podignuta 1754. troškom općine, i to drvena koja je kasnije podzidana i produljena pod

župnikom Đurom Hartmanom, koji ju je i blagoslovio 1828. Crkva je sagrađena kao crkva jednostavnog romanskog stila, 30 metara duga, a 9 široka. Toranj koji je povišen kad je i crkva podzidana visok je 30 metara.

Sestre uršulinke

Između dva svjetska rata u Brodu je teško bilo biti svećenik i tadašnji je đakovački biskup msgr. Stjepan Bauerlein u Slavoniju pozvao redovnice uršulinke. One su u Brod došle 8. siječnja 1957. godine, kada su sa sobom donijele i sliku Blažene Djevice Marije pod naslovom „Gospa Brze Pomoći“. Malo po malo, Gospa je privlačila mnoge duše u malu crkvu, a kada je u nju smješten i Gospin kip izrađen prema zamisli Uršulinke, pred njim su se sve više počela okupljati djeca, mladež i odrasli te je sakralni život u Brodu počeo bujati. Iz godine u godinu u grad je dolazilo sve više hodočasnika iz cijele Slavonije, a tako je ostalo i do danas. U početku se Gospa štovala samo devetnicom, od 30. prosinca do 8. siječnja, a onda i svakog 8. dana u mjesecu. Najbrojnije hodočašće je ono 8. rujna, na Malu Gospu, kada dnevno bude i do 5 000 pričesnika.

U župi Gospe Brze Pomoći imaju čak 30 tisuća zavjetovanih svetih misa godišnje, što je više nego u Mariji Bistrici – ističe župnik Lešić.

Molitva Gospi od Brze Pomoći

O Marijo, Majko Božja,
ti koja znaš za jade i nevolje ovoga svijeta,
bdij bez prestanka nad nama
i nad cijelom Crkvom svojega Sina
i budi nam uvijek Našom Gospom Brze Pomoći.
Pohiti da nam pomogneš
u svim našim potrebama,
posebno
Budi nam utočište za ovoga prolaznoga života
i isprosi nam život vječni,
po zaslugama Isusa, svojega Sina,
Gospodina i Otkupitelja našega.
Amen.

NADČOVJEK U INVALIDSKIM KOLICIMA

IVICA MUSIĆ

SILINA KOJOM JE SIN LUTERANSKOGA PASTORA, NERONOVSKOGA KARAKTERA I ŠOPENHAUEROVSKIH OSOBINA, NAHRUPIO NA EUROPSKU KULTURNU SCENU SVE JE SAMO NE PROSJEČNA. Učinak toga naleta bez ustezanja bi se mogao pripodobiti navali strašne oluje što je nastupila kada su Odisejevi suplovitelji, ne mogavši obuzdati svoju radoznalost, nakon što je njihov vođa, iscrpljen devetodnevnim bdijenjem, konačno upao u dubok san, otvorili mijeh u koji je dobroćudni bog vjetrova Eol zatvorio opake vjetrove i predao junaku s Itake kako bi njemu i njegovoj družini omogućio miran povratak u domovinu. Iako su bili blizu cilja, snažna ih je nevera, zahvaljujući tomu nepromišljenu činu, odnijela na široku pučinu i u neizvjesnu budućnost.

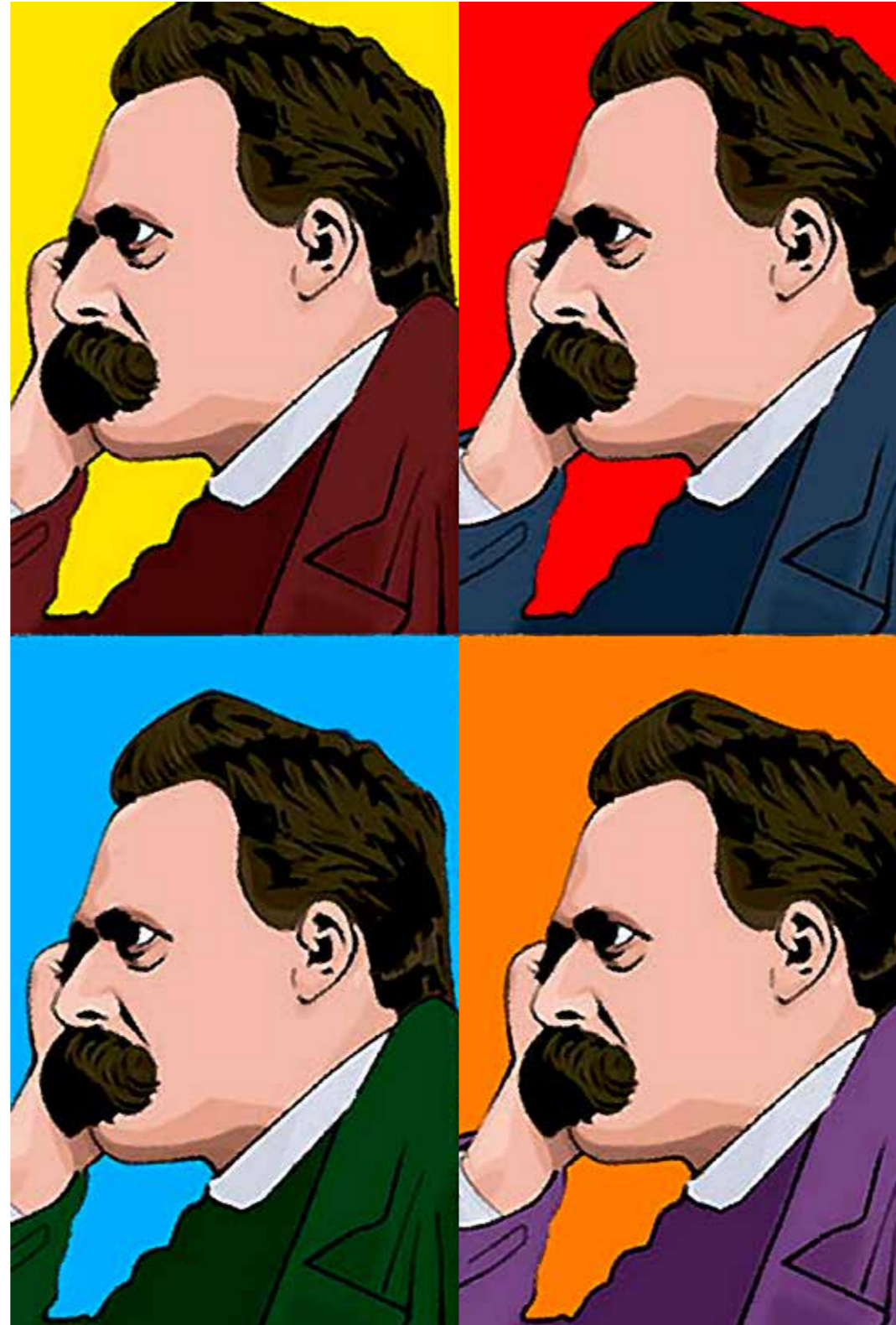
Čudak briljantne inteligencije, zakleti protivnik eufemizama koji ublažavaju oporost života, preziratelj ishlapjele dobrohotnosti i hladnoga čovjekoljublja proistekla iz kršćanskoga, „protuprirodnog“ svjetonazora, mangup u filozofiji izvan svakoga njezina sustava, nenaklon „goloj“ logici i strogomu redu, sasma ravnodušan prema kantovskim pitanjima za koje se držalo da su za vječnost stalagmitirana, ismijavatelj akademske uzgoritosti i kabinetskoga zanatstva – vragometni je Friedrich Nietzsche u filozofiju unio dotada neviđenu pomutnju. Makar je dobrim dijelom odraz njegove mentalne razbarušenosti, takav je nastup spontan kao namjerni abortus. On je itekako isplaniran i dobro osmišljen, a cilj mu je bio krajnje jasan. Obavijen austom nepopustljiva revolucionara, ovaj se virtuoz pera otmjena stila, majstor asocijativnosti i aforičnosti, filigranist jezika, krasoslovac sa zadivljujućom

paletom dekora, ali ujedno i verbalni Jack Trbosjek (koje li podudarnosti – Rasparač s East Enda svoje je žrtve masakrirao 1888., iste godine kada je iz tiska izišla Nietzscheova knjiga *Antikrist!*), svoje je napore, uz sotoniziranje kršćanstva, usmjerio na demistificiranje filozofske i znanstvene istine koje se, po njegovu mišljenju, bitno ne razlikuju od religijske. Sve su one naime zarobljene u trokutu spoznajne nemoći – da čovjeku osiguraju sreću, vrlinu i nenavezanost na tvarni svijet.

Iako Heidegger u Nietzscheu vidi posljednjega metafizičara, nema sumnje da je Nietzsche metafiziku žrtvovao u korist estetskome viđenju svijeta. On je ponajprije poet, a poezija ima svoju posebnu logiku, nerijetko posve oprječnu metafizičkoj i prirodoznanstvenoj. Konačno, i sam je Nietzsche smatrao da je prostor što se pridaje instrumentalnomu razumu prevelik. Stoga se njegov opus prvotno treba promatrati iz umjetničkoga očista, iako filozofičnost vrebava iza ugla svake njegove rečenice.

Kroz cjelokupno Nietzscheovo djelo provlači se misao da je na razini čitave zbilje ono nosivo nepopravljivo slomljeno, da je napukla kraljeznica koja je tu zbilju držala na okupu i nijedan joj kirurški zahvat ili životni eliksir ne može pomoći. S toga se zrenika ponajbolje daje razumjeti njegov govor, bolje reći krik o Božjoj smrti. Dubinu pak toga rasapa kadra je naslutiti samo umjetnost koja je i u takvoj situaciji sposobna podići stijeg bunta i uz elegične tonove stati pred topove raznorodnih ideoloških fikcija. Na toj se potki rađa i ideja o nadčovjeku koji bi trebao biti svojevrsan nadomjestak za preminuloga Apsoluta.

Ipak, ovo oniričko, snovidno stanje orijaškoga Gullivera

zatočena u liliputanske verige ima svoju konkretnu, ne osobito liričnu pozadinu. Naime pred kratkovidnim očima boležljiva i bolećiva dvadesetpetogodišnjega filologa, dok je kao dragovoljac putovao prema bojišnici na početku francusko-pruskoga rata, pojavila se konjička bojna koja je pompozno prodefilirala Frankfurtom. Očaran tim prizorom mladi je znanstvenik doživio „prosvjetljenje“. Shvatio je naime da volja za životom, kako je tvrdio njegov najveći intelektualni uzor Schopenhauer, nije najjači čovjekov unutarnji impuls, nego je to volja za ratom, bolje reći volja za (nad)moć. Posljedak je toga nužan pojavak nadčovjeka koji će ovu volju dovesti do njezinih krajnjih granica. Zastrašujući je to, ali ujedno i najuzvišeniji zadatak.

Iz onoga što je napisao daje se naslutiti da je pruski vojnik svojevrsan prototip Nietzscheova nadčovjeka. No

sno živjeti“, bez obzira na žrtve ide za svojim interesima koji hrane moć, koriste životu i služe sili. Nadčovjek jednostavno odolijeva svojoj sudbini sve do (be)smislene propasti.

Zamisao o nadčovjeku i njegovim kvalitetama nesumnjivo su poetsko-filozofska interpretacija Darwinove evolucijske teorije koju je Nietzsche smatrao ispravnom, ali ujedno i katastrofalnom za mentalitet „stada“. Treba imati na umu da Nietzsche nije pisao znatno poslije Darwina i da je u to doba teorija o evoluciji bila iznimno popularna i nezaobilazna tema u intelektualnim krugovima. Smatrajući međutim da bez fakirske frule, kojom su svećenici tisućljećima vješto opčinjavali čovjeka usmjerujući svaki njegov pokret, ljudsko biće nije sposobno funkcionirati, Nietzsche je pokušao proizvesti novu sliku svijeta u čijim će temeljima biti darvinizam, ali modificiran

Zamisao o nadčovjeku i njegovim kvalitetama nesumnjivo su poetsko-filozofska interpretacija Darwinove evolucijske teorije koju je Nietzsche smatrao ispravnom, ali ujedno i katastrofalnom za mentalitet „stada“. Treba imati na umu da Nietzsche nije pisao znatno poslije Darwina i da je u to doba teorija o evoluciji bila iznimno popularna i nezaobilazna tema u intelektualnim krugovima.

on mora biti više od toga. Nietzsche je u više navrata uporabio različite slike kako bi opisao biće koje je svrha svijeta. Nadčovjek bi, kaže on na jednome mjestu, trebao biti kao rimski car s Kristovom dušom. Ili pak, na drugome mjestu, kao Goethe i Napoleon zajedno. Detaljnije ga opisujući, navodi kako mora biti vrlo kulturni, tjelesno snažan i iznimno sposoban, potpuno slobodan i neovisan; za njega ne postoje ograničenja ili zabrane niti nešto pred čime bi prezao. On je bespoštedan i prema drugima i prema samomu sebi. Želi uništiti ono što je osrednje. Poput ptice grabljivice, uz geslo „opa-

te običnu, dogmatskim bljezgarijama inficiranu puku „probavljiviji“.

S Darwinom, kojega je Nietzsche smatrao dobročiniteljem čovječanstva, slaže se da razliku između čovjeka i nižih životinja ne treba promatrati kao razliku u vrsti, nego kao razliku u stupnju. Posebne sposobnosti kao što je ljudski um moguće je objasniti prirodnim, fizičkim procesima. I jednomu i drugomu zajednička je dakle nakana da nas uvjere kako znatno više nalikujemo na životinje nego što to obično mislimo i želimo.

Ipak, Nietzsche se nije kao mnogi drugi skrivao ispod Darwinovih

KROZ CJELOKUPNO NIETZSCHEOVO DJELO PROVLAČI SE MISAO DA JE NA RAZINI ČITAVE ZBILJE ONO NOSIVO NEPOPRAVLJIVO SLOMLJENO, DA JE NAPUKLA KRALJEŽNICA KOJA JE TU ZBILJU DRŽALA NA OKUPU I NIJEDAN JOJ KIRURŠKI ZAHVAT ILI ŽIVOTNI ELIKSIR NE MOŽE POMOĆI. S TOGA SE ZRENIKA PONAJBOLJE DADE RAZUMJETI NJEGOVI GOVOR, BOLJE REĆI KRIK O BOŽJOJ SMRTI.

skuta. Štoviše, smatrao je da neke njegove temeljne postavke nisu održive. Primjerice po njegovu mišljenju neistinita je i neodrživa Darwinova teza da male promjene mogu proizvesti nove organe, zatim da preživljavaju samo najjači, da je seksualna selekcija nepobitna činjenica, da postoje prijelazni oblici i tako redom.

Obojica međutim dijele duboku zabrinutost za budućnost ljudskoga roda. Darwin primjerice tvrdi da je u borbi za opstanak primitivac u prednosti pred civiliziranim čovjekom. Budući da su u primitivnih naroda intelekt i moral na nižemu stupnju u odnosu na civilizirane narode, to znači da su oni u prednosti kada je posrijedi prirodni odabir jer nemaju osjećaj sućuti prema slabijima kao što je slučaj s civiliziranim ljudima. Stoga će prirodna selekcija u primitivnim zajednicama lako „odraditi“ svoj posao jer će brzo i učinkovito eliminirati pojedince s tjelesnim i duševnim nedostacima. Tako će opstati samo oni izvrsna zdravija. Međutim u civiliziranome svijetu liječnici se bore spasiti svaki život bez obzira na njegovu kvalitetu, donose se zakoni kojima se štite siromašni i slabi, grade se ustanove za bolesne, sakate i umno poremećene, riječju – postupa se upravo protivno zakonima koji vladaju u prirodi. U tome surječju napredak medicine i farmakologije zapravo je u službi ne unaprijeđenja nego nazadovanja evolucijskoga procesa. Posljedak je toga produžetak potomstva nesposobnih članova civiliziranih društava.

Takvo uplitanje u strogu prirodnu selekciju za Darwina je krajnje nerazumno, štoviše – budalasto, ali i pogubno za ljudsku rasu. Otuda i njegov zahtjev za redefiniranjem smisla i svrhe milosrđa. Taj osjećaj ne poznaju druga živa bića i svojstven je samo čovjeku. On međutim ne donosi ništa dobra ljudskoj rasi nego samo pridonosi njezinoj degeneraciji.

Na sličnu opasnost upozorava i Nietzsche. Uzimajući za primjer kršćanski moral koji samožrtvovanje, suzdržanost, altruizam i druga svojstva smatra najvećim vrlinama, Nietzsche zaključuje da su oni jaki u podređenu položaju i da je u takvu poretku napredak ljudske vrste puka iluzija. U stvarnosti slabi zapravo vladaju jakima, a ne obrnuto. Želimo li da čovječanstvo napravi evolu-

cijski napredak, nužno je ponajprije prevrjednovati sve (kršćanske) vrijednosti kako bi se pripremila staza nadčovjeku koji će po mjeri vlastite osobnosti osigurati izlazak iz raja sanjalečkih i protunaravnih nesuvislosti.

U cijeloj ovoj priči tragikomično je što su nepopustljivi zagovornici prirodnoga odabira koji ne pozna milosrđa upravo osobe koje bi u takvim okrutnim uvjetima među prvima nestali s lica zemlje. Naime Nietzsche je već od studentskih dana bio bolehljiv, slabovidan, trpio je strašne glavobolje, zbog probavnih smetnja bio je prisiljen jesti samo probranu hranu, neprestance ga je pratila preosjetljivost na vremenske promjene, a krv nije mogao ni vidjeti. Skoro je cijeloga života, posebice posljednjih godina kad je na slabašnim plećima nosio teret duboke duševne poremećenosti, bio osuđen na pomoć bližnjih bez koje ne bi mogao uopće egzistirati. Razborito je postaviti pitanje kako je tako ranjiva, osjetljiva, patnička duša mogla prezirati sve ono što je slabo i nesposobno izboriti se za svoje mjesto pod kapom nebeskom? Je li riječ o puku lakrdijaštvu, misaonome egzibicionizmu, nemoćnome prosvjedu protiv svemirskoga ustroja ili nečemu drugomu? S tim u vezi zanimljiva je konstatacija vrsnoga povjesničara filozofije Federicka Coplestona koji piše da je nadčovjek sve ono što bi bolehljivi, osamljeni, izmučeni i zapostavljeni gospodin Friedrich Nietzsche želio biti.

U ništa boljoj situaciji nije bio ni Darwin. I on je cijelo vrijeme poboljšavao te je potkraj života gotovo postao invalid. Sa suprugom je izrodio desetero djece jednako loša zdravija, a troje ih je relativno rano umrlo. Govoreći o okrutnosti prirode i njezinih mehanizama pomoću kojih omogućuje napredak vrsta, iz čega nije izuzimao ni ljudski rod, je li ikada razmišljao o svome statusu i logičkim posljedicama vlastitih tvrdnja koje bi se trebale odnositi i na njega? Ili je jednostavno bolovao od sindroma kuhane žabe, što je drugorijek za situaciju kada neka osoba živi u uvjetima koji bi za nju trebali biti neizdržljivi, ali ona to ne primjećuje zato što je u takvo stanje dospjela postupno privikavajući se na svaku pojedinačnu promjenu, kao što se žaba privikava na postupno zagrijavanje vode u kojoj se nalazi sve dok se najposlije, a da toga nije ni svjesna, potpuno ne skuha.

Fra Ivan Landeka *Bog na prvom mjestu*

Gospa nam pruža vrlo jednostavan i nebrojeno puta oprobani recept za dobar kršćanski život...

Riječ je o poretku stvari koje kršćanina čine kršćaninom.

Knjigu možete naći
u Suvenirnici Informativnog centra
MIR Međugorje.

www.emedjugorje.com

Tjedni molitveni program

zimski raspored (od 1. rujna do 31. svibnja)

PONEDJELJAK I SRIJEDA

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

UTORAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
Euharistijsko klanjanje

ČETVRTAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Krunica
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Križni put uz Križevac
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Čašćenje križa

SUBOTA

7.30 h, 13 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

8, 11, 18 h Sv. mise na hrvatskom
Ispovijed Prije podne za vrijeme Mise
Prije podne Sv. mise na različitim jezicima
Tijekom dana Susreti sa svjedocima
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Krunica na Brdu ukazanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

POTICAJ ZA LECTIO DIVINA

Iz preobilja biblijskih tekstova Crkva nam iz dana u dan nudi odabranu duhovnu hranu – misna čitanja iz Staroga i Novoga zavjeta. Iz broja u broj Glasnika mira u ovoj ćete rubrici naći kratice koje upućuju na biblijsku knjigu, poglavlje i redak misnih čitanja za razdoblje od 15. do 15. u mjesecu. Božja je riječ radosna vijest. Ona je živa i djelotvorna. Ako se izložimo njezinu djelovanju, ona ima snagu mijenjati nas.

I. korizmeni tjedan

Ponedjeljak, 15. 2. 2016.
Lev 19,1-2.11-18; Ps 19,8-10.15; Mt 25,31-46
Utorak, 16. 2. 2016.
Iz 55,10-11; Ps 34,4-7.16-19; Mt 6,7-15
Srijeda, 17. 2. 2016.
Jon 3,1-10; Ps 51,3-4.12-13.18-19; Lk 11,29-32
Četvrtak, 18. 2. 2016.
Est 4,17k-m.r-t; Ps 138,1-3.7c-8; Mt 7,7-12
Petak, 19. 2. 2016.
Ez 18,21-28; Ps 130,1-8; Mt 5,20-26
Subota, 20. 2. 2016.
Liturgija kvatri
iz Prigod. čitanja: za oprostjenje grijeha (str. 190.-203.): 1Iv 1,5-2,2; Ps 51,3-6a; Lk 7,36-50
Nedjelja, 21. 2. 2016.
DRUGA KORIZMENA NEDJELJA
Post 15,5-12.17-18; Ps 27,1.7-9.13-14; Fil 3,17 - 4,1; Lk 9,28b-36
Ponedjeljak, 22. 2. 2016.
BLAGDAN, KATEDRA SV. PETRA
vl.: 1Pt 5,1-4; Ps 23,1-6; Mt 16,13-19
Utorak, 23. 2. 2016.
Iz 1,10.16-20; Ps 50,8-9.16b-17.21.23; Mt 23,1-12
Srijeda, 24. 2. 2016.
Jr 18,18-20; Ps 31,5-6.14-16; Mt 20,17-28
Četvrtak, 25. 2. 2016.
Jr 17,5-10; Ps 1,1-4.6; Lk 16,19-31
Petak, 26. 2. 2016.
Post 37,3-4.12-13a.17b-28; Ps 105,16-21; Mt 21,33-43.45-46
Subota, 27. 2. 2016.
Mih 7,14-15.18-20; Ps 103,1-4.9-12; Lk 15,1-3.11-32
Nedjelja, 28. 2. 2016.
TREĆA KORIZMENA NEDJELJA
Izl 3,1-8a.13-15; Ps 103,1-4.6-8.11; 1Kor 10,1-6.10-12; Lk 13,1-9
Ponedjeljak, 29. 2. 2016.
2Kr 5,1-15a; Ps 42,2-3; 43,3-4; Lk 4,24-30

Utorak, 1. 3. 2016.

Dn 3,25.34-43; Ps 25,4-9; Mt 18,21-35
Srijeda, 2. 3. 2016.
Pnz 4,1.5-9; Ps 147,12-13.15-16.19-20; Mt 5,17-19
Četvrtak, 3. 3. 2016.
Jr 7,23-28; Ps 95,1-2.6-9; Lk 11,14-23
Petak, 4. 3. 2016.
Hoš 14,2-10; Ps 81,7-11b.14.17; Mk 12,28b-34
Subota, 5. 3. 2016.
Hoš 6,1-6; Ps 51,3-4.18-21b; Lk 18,9-14
Nedjelja, 6. 3. 2016.
ČETVRTA KORIZMENA NEDJELJA
Jš 5,9a.10-12; Ps 34,2-7; 2Kor 5,17-21; Lk 15,1-3.11-32
Ponedjeljak, 7. 3. 2016.
Iz 65,17-21; Ps 30,2.4.5-6.11-12a.13b; Iv 4,43-54
Utorak, 8. 3. 2016.
Ez 47,1-9.12; Ps 46,2-3.5-6.8-9; Iv 5,1-3a.5-16
Srijeda, 9. 3. 2016.
Iz 49,8-15; Ps 145,8-9.13c-14.17-18; Iv 5,17-30
Četvrtak, 10. 3. 2016.
Izl 32,7-14; Ps 106,19-23; Iv 5,31-47
Petak, 11. 3. 2016.
Mudr 2,1a.12-22; Ps 34,17-21.23; Iv 7,1-2.10.25-30
Subota, 12. 3. 2016.
Jr 11,18-20; Ps 7,2-3.9b-12; Iv 7,40-53
Nedjelja, 13. 3. 2016.
PETA KORIZMENA NEDJELJA
od dana: Sef 3,1-2.9-13; Ps 34,2-3.6-7.17-19.23; Mt 21,28-32
Ponedjeljak, 14. 3. 2016.
Dn 13,1-9.15-18a.19-30.33-62; Ps 23,1-6; Iv 8,12-20
Utorak, 15. 3. 2016.
Br 21,4-9; Ps 102,2-3.16-21; Iv 8,21-30

Hrvatski institut za liturgijski pastoral; www.hilp.hr/liturgija-dana

18 GODINA S VAMA

Radiopostaja "MIR" Međugorje djeluje od 25. studenoga 1997., a od blagdana sv. Franje 4. listopada 1999. emitira program preko interneta. Zahvaljujući satelitskom programu glas naše Radiopostaje može se čuti u cijeloj Europi, na Bliskom istoku. Svaki dan emitira uživo krunicu i sv. mise iz crkve sv. Jakova u Međugorju. Iz studija se 24 sata emitiraju svakodnevni govorni i glazbeni programi. Radiopostaja "MIR" Međugorje djeluje u sklopu Informativnog Centra "Mir" Međugorje.

Poslanje radiopostaje "MIR" Međugorje: povezati hodočasnike Kraljice Mira, naviještati zdrave vjerničke stavove, podupirati normalne općeljudske odnose, širiti ekumensko ozračje među ljudima.

RADIOPOSTAJA
mir
MEĐUGORJE

Tel.: ++387 36 653 580 uredništvo, 653 548 marketing
Fax: ++387 36 653 552, E-mail: radio-mir@medjugorje.hr
Uživo na internetu: www.radio-medjugorje.com

Jajce 87,8 Mhz, Mostar 100 MHz, Banja Luka 87,8 MHz, Hercegovina 101,5 MHz,
Lašvanska dolina 100 MHz, Split, Južna Hrvatska 101,5 MHz, Sarajevo i Srednja Bosna 96,1 Mhz,
Bugojno, Uskoplje i okolica 101,8 Mhz, Sjeverozapadna Bosna 106,7 Mhz, Žepče, Tuzla, Usora, Posavina 100,1 Mhz,
Dolina Neretve i Južna Hercegovina 98,3 Mhz, Rama, Konjic, Sjeverna Hercegovina 104,7 Mhz,
Zagreb, Lika, Bihać, Srednja Hrvatska 107,8 Mhz
Satelit za Europu i Bliski istok: EUTELSAT 16°E

